

Western Norway
University of
Applied Sciences

MASTER'S THESIS

Socialized to risk - A sociological study
about skiers' understanding of risk.

Gustav Tøstesen

Master in Sports Science

Department of Sport, Food and Natural Sciences

Petter Erik Leirhaug and Tommy Langseth

19/5 2019

Forord

Interessen for tematikken der er omdrejningspunkt for denne masteropgave startede tidligt i min studietid da jeg blev præsenteret for det sociologiske perspektiv på anerkendelse og identifikation med en specifik subkultur. Som aktiv skikører og klatrer har temaer om risiko og social anerkendelse optaget min bevidsthed idet jeg også har udviklet mig som udøver og reflekteret over hvilken motivation som driver mig i disse aktiviteter. Denne opmærksomhed har præget valget om at undersøge denne aktivitet indenfor et sociologisk problemfelt.

Jeg ønsker at takke min vejleder og mentor, Petter Erik Leirhaug, for vedholdende at støtte mig i mit valg om at undersøge temaet for denne masteropgave, samt upåklagelig vejledning og hjælp helt frem mod leveret resultat. Ligeledes vil jeg takke min senkundære vejleder, Tommy Langseth, for hjælpsomme indspil på teori og det sociologiske felt, samt væsentlige bidrag til det teoretiske fundament for masteropgaven.

Ligeledes skylder jeg en tak til de mange venner og bekendte som har været med i processen, og som er kommet med hjælpsomme indspil til det endelige resultat. Især min danske kæreste der har læst korrektur, og har været moralsk støtte.

Sogndal, maj 2019.

/Gustav B. L.Tøstesen

Sammendrag

Den følgende masterafhandling belyser dele af den sociale dimension i forbindelse med risikotagning i skikøring og distribution af social anerkendelse. Med et teoretisk fundament, bestående af Pierre Bourdieus teori og begrebsapparat for social praksis, synliggøres dele af værdilogikken knyttet til risiko i skiaktiviteter.

Socialisering til skimiljøet involverer inkorporering af bestemte risikonormer og internalisering af en signifikant risikologik hos udøverne. Heraf ses tendenser til et socialt hieraki mellem udøverne og mulighed for asymmetrisk fordeling af definitionsagt og uerkendt symbolsk vold.

Undersøgelsens fund indikerer at udøvers præstationer i skimiljøet Sogndal gives anerkendelse i kraft af et balanceret forhold mellem erfaring og risiko hos den enkelte udøver. Dette samsvarer umiddelbart med fund præsenteret i af Langseth og Salvesen (2018). Imidlertid har symbolske grænser og det moralske indhold disse repræsenterer indflydelse på, hvordan udøvers skipræstationer opnår anerkendelse eller modsat miskendes i skimiljøet Sogndal. Grænsen mellem anerkendelse eller dumdristighed kan ses som en symbolsk grænse der anvendes af udøverne i skimiljøet til at skabe distinktion og positionere sig overfor hinanden. Dette medfører også at der umiddelbart eksisterer et loft for kredibilitet og anerkendelse, således at skiudøvers mulighed for anerkendelse i sidste ende begrænses af visse sociale konventioner i skimiljøet.

Summary

The following master`s thesis highlights the social dimension components of risk taking in skiing, and the resultant distribution of social recognition. With a theoretical foundation, consisting of Pierre Bourdieu`s theory and conceptual apparatus for social practice, parts of the value logic associated with risk in ski activities are elucidated. Socialization for the ski environment involves the incorporation of certain norms of risk and the internalisation of a significant risk logic among the members. Among these, there are trends towards a social hierarchy between the members, resulting in the possibility of asymmetric distribution of power and symbolic violence. The findings of this study indicate that participation in the ski environment in Sogndal is given recognition by the virtue of a balanced relationship between experience and risk. This resembles the findings presented by Langseth and Salvesen (2018). However, symbolic boundaries and the moral content these represent, influence how members gain recognition in the ski environment in Sogndal. The boundary between recognition or foolhardiness can be seen as a symbolic boundary used by members in the ski community to create distinction, and position themselves respectively. This also means that the ability of skiers to gain recognition and credibility is limited by certain social conventions in the ski environment.

Indholdsfortegnelse

Forord	i
Sammendrag	ii
Summary	iii
Kapitel 1. Problemstilling og introduktion	1
1.0 Introduktion	1
1.1 Et sociologisk perspektiv på risiko og anerkendelse	3
1.2 Opgavens struktur og begrebsafklaring	5
Kapitel 2. Teori	6
2.1 Bourdieus begreber og teori	6
2.1.1 Habitus	6
2.1.2 Kapital	7
2.1.3 Felt	8
2.1.4 Doxa, illusio og libido	9
2.1.5 Symbolsk vold	9
2.2 Lamont og symbolske grænser	11
2.3 Credmodellen	12
2.4 Skimiljøet og det teoretiske perspektiv	14
Kapitel 3. Metodisk grundlag for undersøgelsen	15
3.1 Kvalitativ metode	15
3.2 Udvælgelse og indsamlingsmetode	16
3.3 Gennemføring af interviews	19
3.4 Analyse- og tolkningsmetode	20
3.5 Metodiske udfordringer og begrænsninger	21
3.6 Videnskabsteoretisk drøfting.	23
3.7 Forskningsetiske overvejelser	25
Kapitel 4 Præsentation og analyse af opgavens fund	26
4.1 Risiko i skifilm og sociale medier	27
4.1.1 Idealisering af risiko i skifilm	27
4.1.2 Den gode skikører i skifilm	29
4.1.3 Skifilmene og risikologik	32
4.1.4 Skifilm, sociale medier og anerkendelse	34
4.1.5 Socialiseret autensitet	35
4.1.6 Delkonklusion	37

Gustav Tøstesen	
Master i Idrættsvitenskap	
2019	
4.2 Anerkendelse, risiko og socialisering	38
4.2.1 Risiko og anerkendelse	38
4.2.2 Socialiseret til risiko	41
4.2.3 Den sociale orden og skimiljøet som felt	44
4.2.4 Legitimeringskriterier, hierarki og eksklusion	47
4.2.5 Delkonklusion	50
4.3 Distribution af anerkendelse	51
4.3.1 Credmodellen og distribution af anerkendelse	51
4.3.2 Når god og dårlig bliver moralsk	53
4.3.3 Dumdristighed og løse kanoner	55
4.3.4 Anerkendelse eller afsmag	56
4.3.5 Selvindsiget og feltets doxa	58
4.3.6 Delkonklusion	60
4.4 Perspektiver på analysens fund	61
4.4.1 Ulykken i Frudalen	62
4.4.2 Kollektiv fordømmelse	64
4.4.3 Ikoniseret og udødeliggjort – skiudøvere øverst i credzonen.	67
4.4.4 Præstation og risiko – eksklusion af kvinder i skimiljøet	71
4.4.5 To forskellige problemfelter	74
Kapitel 5 Konklusion	76
Litteraturliste	78
Appendiks	82
Appendiks 1: Informationsskriv til informanter	82
Appendiks 2: Interview guide	84
Appendiks 3: Godkendelse fra NSD	86

Kapitel 1. Problemstilling og introduktion

“Den kuleste mestringsfølelse jeg har hatt, er hvor du straitliner hele renna på kanskje 300 moh. (...) også er den ikke så bred og det er rett ned hele veien uten å svinge fordi du har dedikert deg med en gang, du kan ikke svinge, det er bare the end of the ride. Da er du stoka når du kommer ned og nervøs på toppen...”

(Håvard, freeride konkurrenceudøver).

1.0 Introduktion

Udsagnet til Håvard indikerer på slående vis, hvor meget der er på spil for skiudøveren Håvard, og hvor høj risiko han er villig til at tage for at opnå mestringsfølelsen som intense skioplevelser giver ham. Videre i interviewet beskriver han hvordan denne aktivitet er altafgørende i hans liv, og er det eneste som betyder noget for ham. Denne masteropgave vil tage sigte på en undersøgelse af hvorfor udøvere som Håvard er villige til at udsætte sig for den åbenlyse risiko, som deres passion for brat skikøring involverer.

Forskning indenfor skisport og friluftsliv har de sidste 15 til 20 år undersøgt hvordan moderne tendenser indenfor skiaktiviteter er gået i retning af toptur eller freeride. Denne aktivitet har udviklet sig til en selvstændig aktivitet i Norge og over tid fået bredere appel i befolkningen (Evju, 2014; Odden, 2008; Dervo, et al., 2014; Bischoff & Odden, 2000). Dette har medført øget fokus på risikoen der er forbundet med denne aktivitetsform. Særligt ses der en tendens til et sammenfald mellem øget teknologisk udvikling af udstyr der muliggør tilgang til komplekst brat terræn og disse aktiviteters iboende element af risiko (Evju, 2014). Mange udøvere har skiftet til moderne randoneeudstyr i tillæg til klassisk skiudstyr (fjeldski, langren etc.), og praktiserer deres aktivitet i mere komplekst terræn.

Denne udvikling indenfor friluftslivet kan ses i relation til en generel velstandsudvikling og individualiseringsproces (Dervo, et al., 2014). Friluftslivet bliver genstand for identitetsskabelse for den enkelte, og bliver en komponent i den livsstil og identitet som udøverne ønsker at vise til omverdenen på sociale platforme. I lyset af at kompleksiteten i samfundet øges og differentieres, kan deltagelse i eget liv og omkringliggende samfund fremstå som diffust og fremmedgjort, således moderne friluftslivsaktiviteter bliver en konkret og umiddelbar identitet som unge udøvere kan tage til sig (Tordsson, 2012; Giddens, 1996). Denne

frigørelse til at vælge egen identitet, må ses i tråd med hvordan Langseth (2012) ser et sammenfald mellem de nye friluftslivsaktiviteters ikonisering og det moderne samfunds ideologi. Igennem moderne friluftaktiviteter, som skikøring og randonee, hyldes den enkelte udøvers frigørelse og dennes individualitet. Dette kan ses som en modreaktion mod det omkringliggende samfunds krav og normer. Imidlertid skaber disse moderne ressourcekrævende skiaktiviteter også grobund for en kommercialisering af denne aktivitet, således at eksponering gennem massemedier og reklamer er stigende (Bischoff & Odden, 2000). Tendensen med toptur og freeride i Norge bliver gjort til et individuelt subkulturelt identitetsprojekt, samtidig med at denne proces påvirkes af kollektive normer og værdier (Evju, 2014). På baggrund af dette spændingsfelt kan der argumenteres for at individuel risikotagning indenfor denne skiaktivitet legitimeres gennem signifikante normer om risikoadfærd og risikologik. I tråd med dette er et sociologisk perspektiv på risikotagning interessant, da udøvernes frivillige risikotagning og deltagelse i risikofyldte aktiviteter kan undersøges i relation til udøverens sociale kontekst og miljø (Langseth, 2011; 2012; 2016; 2018).

Frivillig risikotagning har bredt været begrundet ud fra forskellige forskningsperspektiver (Odden, 2008; Breivik, 1996). Der er imidlertid få i Norge, indenfor en sociologisk forståelsesramme, hvor deltagelse i skiaktiviteter og frivillig risikotagning begrundes i et behov for anerkendelse fra en omgivende social kontekst. Risiko må i denne sammenhæng forstås som den subjektive risikovurdering hver enkelt skikører udfører i forbindelse med evalueringen af andre skikøreres handlinger og præstationer.

Dette masterprojekt har sit udgangspunkt i hvordan skiudøveres subjektive vurderinger af risiko legitimeres og gives anerkendelse i kontekst af skimiljøet i Sogndal. Det er centralt hvordan udøvernes forståelse af risiko spiller en rolle i optagelsesnormer og distribution af anerkendelse til medlemmer indenfor skimiljøet. Ud fra nedenstående problemstilling vil det blive undersøgt om en bestemt forståelse af risiko indenfor dette praksisfelt, bliver signifikant i forhold til værdi- og normskabelse i gruppen af udøvere:

Hvilken rolle har risiko for distribution af anerkendelse i et skimiljø?

Opgavens hovedproblemstilling er operationaliseret til tre underliggende problemstillinger: 1. Hvilken værdi tillægges risiko i skimiljøet? 2. Hvordan kommer denne værdi i så fald til udtryk? 3. Hvordan påvirker risiko måden hvorpå deltagernes præstationer krediteres eller modsat miskendes i skimiljøet?

Undersøgelsen vil have sit teoretiske omdrejningspunkt i Pierre Bourdieus (1930 – 2002) teoretiske rammeværk. Som udgangspunkt er hans teori relevant, i en undersøgelse af hvordan normer og værdier om risiko og risikoaccept bliver legitime, samt hvilke processer der bidrager til at disse bliver gyldige blandt medlemmerne og krediteres med anerkendelse indenfor skimiljøet. Resultater fra Langseth og Salvesen (2018) viser hvordan anerkendelse i det norske klatremiljø krediteres og miskendes efter et bestemt værdisystem på baggrund af udøverens færdigheder og risikoaccept. Om samme tendenser eksisterer i skimiljøet er interessant at undersøge. Dette vil blive diskuteret i sidste del af undersøgelsen.

For at nuancere fundene til Langseth og Salvesen vil der i undersøgelsen blive tilføjet et teoretisk perspektiv fra Michèle Lamont (1957-) om moralske grænsedragninger. Dette perspektiv undersøger nærgående hvordan udøvernes subjektive forståelse af risiko accepteres eller miskendes på baggrund af det moralske indhold i udøverens handlinger. Dette kan videre give grundlag til at undersøge hvorvidt risikotagning og risikoaccept, får betydning for hvordan udøvernes præstationer krediteres med anerkendelse eller afsmag i skimiljøet.

I tråd med dette teoretiske perspektiv vil besvarelsen på ovenstående problemstilling ske på baggrund af fund fra 7 semistrukturerede interviews af kvindelige og mandlige udøvere, opdelt i tre grupper. To af grupperne vil repræsentere informanter med officiel eller uofficiel definitionsmagt og komme fra kernen af skimiljøet i Sogndal. Videre vil gruppe 3 komme fra det aspirerende miljø i periferien af skimiljøet. Således vil informanterne indbefatte tre forskellige segmenter og positioner i skimiljøet.

1.1 Et sociologisk perspektiv på risiko og anerkendelse

I Langseth og Salvesens artikel *Rock Climbing, Risk and Recognition* (2018) ses en tendens til en sammenhæng mellem frivillig risikotagning og anerkendelse indenfor det norske klatremiljø (Langseth & Salvesen, 2019). Ligeledes viser tidligere resultater af Langseth hvordan samme tendenser ses i norske surfing- og base jumpingmiljøer (Langseth, 2011; 2012; 2016). Om samme tendens ses blandt skikørere og i norske skimiljøer er imidlertid uklart, og der er ikke gjort norske studier derom.

Ligesom de nævnte studier fra Langseth (2011; 2012; 2016) har også denne undersøgelse grundlag i Bourdieus sociokulturelle perspektiver og begrebsapparat. Hans begreber vil anvendes til at analysere skikulturen i Sogndal og kortlægge den interne sociale dynamik mellem udøverne i dette miljø. Først og fremmest er Bourdieus sociologiske perspektiv

interessant, fordi det tillader et lidt anderledes blik på risikofyldte aktiviteter, end det der vanligvis er brugt i undersøgelser indenfor friluftsliv og fjeldsport i Norge. Undersøgelser indenfor risikosport er bredt undersøgt med et fænomenologisk (Csikszentmihalyi, 1991; Jackson & Csikszentmihalyi, 1999) eller individbaserede perspektiv (Breivik, 1996; Farley, 1986; Zuckerman, 1979; 2007).

Der kan argumenteres for at Bourdieus sociokulturelle perspektiver kan anvendes til at belyse den sociale dimension af risikovurdering og risikotagning, for at forklare hvordan denne legitimeres (Beedie, 2007; Booth, 2003; Donnelly, 2004; Fletcher, 2008; Hunt 1995; Langseth 2012, 2016; Laurendeau, 2006). Baseret på disse studier fokuserer denne undersøgelse på relationelle aspekter af menneskelig adfærd. Det betyder at individuelle motivationer og oplevelser ikke studeres isoleret set, men hvordan etablerede værdisætninger i skilmiljøet påvirker den enkelte skiudøver.

I modsætning til den klassiske sportssociologis fokus på strukturer og reproduktion af disse på makroniveau, ønsker denne undersøgelse at se på de sociale, æstetiske og moralske aspekter ved risiko på mikroniveau, tæt på udøvernes sociale verden. Her er Bourdieus moderne efterfølger Lamont (2002; 2015) central da hun undersøger hvordan folk ubevidst laver subjektive kategoriseringer eller grænser ved at henvise til overlegen livsstil, vaner, karakter eller kompetence. Videre udforsker hun hvordan disse symbolske grænser kan producere, reproducere og legitimere sociale fordele, status og ressourcer. I særlig grad producerer hun et teoretisk rammeværk som opfanger kriterierne folk bruger til at definere og diskriminere mellem god og dårlig (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015; Lamont & Molnár 2002; Lamont, 1992)

Lamonts empiriske studier viderefører en moderne udgave af Bourdieus teoretiske arbejde. Mens Bourdieu undersøgte social distribution af livsstile, hovedsagelig gennem kvantitativt målbare sammenhænge, undersøger Lamont hvordan personer gennem symbolske grænser kategoriserer og vurderer andre. Særligt er hun kritisk til Bourdieus fokus på kultur og strukturelle dispositioner og hvordan disse manifesteres som habitus på et felt. Hvor Bourdieu (Bourdieu, 1996) anser socioøkonomiske og kulturelle faktorer som centrale hierarkiske forklaringsmodeller, hvor individer i høj grad er struktureret i klasser, mener Lamont at betydningen af moralske skillelinjer, er undervurderet for at forklare social kategorisering og differentiation (Lamont, 1992).

1.2 Opgavens struktur og begrebsafklaring

Denne indledning har præsenteret masterprojektets tema og problemstilling. Imidlertid er det centralt at komme med nogle begrebsafklaringer og retningslinjer for masteropgaven.

Som masteropgavens introduktion indikerer vil skiudøveres subjektive risikoforståelse blive undersøgt. I et sociologisk perspektiv vil risiko dog i mindre grad, være forstået med udgangspunkt i individets egen rationalitet og beslutningstagning. I denne kontekst må risiko ses som den subjektive risikovurdering som hver enkelt skikører, udfører i forbindelse med evalueringen af andre skikøreres handlinger og præstationer. Herved vil der i undersøgelsen blive lagt vægt på hvordan en sådan evaluering afspejler både den enkeltes risikoforståelse, og hvordan denne evaluerer andre. I denne optik bliver risiko, og hvad der defineres som risikofyldt, en dynamisk social proces som i høj grad vedrører hvilke værdier og normer der betragtes som legitime i en konkret social kontekst. Alligevel udspringer den risikoforståelse som skiudøverne evalueres efter ud fra en reel, fysisk, objektiv risiko (Langseth, 2012). Denne undersøgelse tager udgangspunkt i at denne fysiske risiko, er tæt forbundet med det sociale og relationelle i skiaktiviteten. Den fysiske risiko begrænser skiudøvernes mulighed for anerkendelse, samtidig med at denne risiko bliver en del af et dynamisk værdisystem som er foranderlig og påvirkes i en social kontekst (Langseth, 2012). Denne masteropgave studerer risiko og risikotagning som et medium eller middel hvorigennem social interaktion kan undersøges, fremfor risiko og risikotagnings selvstændige værdi. Ved at anvende et sociologisk perspektiv på risikotagning afgrænser masteropgaven sig også til dette teoretiske perspektiv. Således vil individorienterede eller fænomenologiske perspektiver på risiko og risikotagning ikke blive berørt.

I tråd med masteropgavens problemstilling, om at undersøge skimiljøet i Sogndal, vil dette miljø blive beskrevet og omtalt med Bourdieus begreb, felt (Bourdieu, 1999). Skimiljøet defineres og afgrænses af denne som socialt fænomen, og har nødvendigvis ikke nogen geografisk afgrænsning i andre henseender end at alle informanterne bor i Sogndal og er deltagere i skimiljøet. Undervejs i masteropgaven vil skimiljøet i Sogndal blive omtalt som skimiljøet som felt eller blot skimiljøet. Enkelte gange vil der blive snakket om skiaktiviter og skimiljøet på nationalt og internationalt plan. Dette vil imidlertid være muligt at adskille fra Sogndalsmiljøet ud fra konteksten som det omtales i. I masteropgaven vil de deltagende udøvere i skimiljøet blive omtalt som aktører i tråd med den danske oversættelse af Bourdieus begreb, agent. Imidlertid vil deltagerne oftest blive omtalt som udøvere eller skiudøvere, da dette er mere enkelt og kontekstnært.

Kapitel 2. Teori

I dette kapitel vil det teoretiske grundlag for masteropgavens undersøgelse blive præsenteret. Først vil Bourdieus begreber og teorier blive beskrevet i afsnit 2.1. Dette afsnit præsenterer det væsentligste teoretiske bidrag som vil blive brugt i analysens første og anden del. Afsnit 2.2 vil handle om Lamont, og vil beskrive hendes teori om social differantion og grænsedeling. Herefter vil credmodellen fra Langseth og Salvesen (2018) blive beskrevet og kortlagt i afsnit 2.3. Disse to teoretiske bidrag vil blive anvendt som supplement til det teoretiske perspektiv fra Bourdieu.

2.1 Bourdieus begreber og teori

Indenfor Pierre Bourdieus teorier anvendes en række begreber som vil blive benyttet i denne undersøgelse. Hovedbegreberne for at forstå masteropgavens teoretiske rammeværk er habitus, kapital og felt. Disse er væsentlige at anvende, for at forstå hvordan skilmiljøet opstår som felt, hvilke normer som eksisterer for praksis, og hvad som bliver eftertragtet og efterstræbes af udøverne. Yderligere vil begreberne doxa, illusio og libido blive anvendt til at beskrive hvordan feltet og dennes værdier manifesterer sig for udøverne som deltagere.

2.1.1 Habitus

Den franske sociolog Pierre Bourdieu er særligt kendt for begrebet *habitus*. Ifølge Bourdieu kan begrebet habitus oversættes til værdi- og normsystemer, kulturelle vaner eller holdningssystemer som deltagere i et samfund, orienterer sig efter. Dette skriver Bourdieu er de kropslige og kognitive strukturer der ligger til grund for menneskers handlinger, meninger og valg (Bourdieu & Wacquant, 1996; Bourdieu, 1977; 1990). Habitus kan defineres som systemer af skemaer, for opfattelse, tænkning og handling, der både strukturerer og er struktureret af holdninger som konstrueres gennem en lang kulturhistorisk praksis (Wilken, 2008).

Man kan argumentere for at Bourdieus begreb om habitus kan være relevant i forhold til at undersøge hvordan udøvere i skilmiljøet kan handle fornuftigt uden at være stringent rationelle. Ifølge teorien vil skiudøverne handle delvis bevidst og ubevidst i overensstemmelse med skilmiljøets krav og normer. Dette ved at skilmiljøet som socialt felt på den ene side: *”strukturerer habitus som et internaliseret produkt af feltets immanente nødvendigheder”* (Bourdieu & Wacquant, 1996: 112), og at habitus på den anden side: *”bidrager til at konstituere feltet som en verden der giver mening med værdier, det kan betale sig at*

efterstræbe” (Bourdieu & Wacquant, 1996: 112). Habitus bliver på denne måde beskrevet som en socialiseret subjektivitet, således det individuelle, personlige og subjektive grundlæggende er socialt og kollektivt forankret. Dette begrundes af Bourdieu i det faktum at den menneskelige bevidsthed grundlæggende er socialt struktureret. Den menneskelige bevidsthed opererer, skriver Bourdieu, indenfor visse tanke- og videnskategorier, særlige mentale matricer, som er et resultat af personens baggrund, især i forhold til opdragelse og tidlig socialisering (Bourdieu & Wacquant 1996; Wilken, 2008). I en norsk kontekst kan et eksempel på opdragelse og tidlige socialisering komme til udtryk gennem norske børns deltagelse i børneidræt med skiaktiviteter og heraf socialisering i tidlige skimiljøer. Ved denne socialisering vil habitus komme til udtryk som en iboende kognitiv og kulturel struktur som disse børn vil navigere efter og forstå verden igennem.

I sammenhæng med nærværende undersøgelse kan habitusbegrebet anvendes til at få en forståelse af hvordan udøvere indenfor skimiljøet, konstruerer signifikante værdier og legitim viden omkring deres praksis og identitet som skiudøvere. Ifølge Bourdieus teori om habitus vil det at besidde gyldige færdigheder og viden definere om udøveren opnår social anerkendelse og om dennes risikovurdering accepteres eller miskendes. Bourdieu argumenterer for at denne proces opleves helt naturlig af udøveren fordi disse normdannelser blot er en gentagelse og reproduktion af den eksisterende viden og praksis i skimiljøet (Bourdieu, 1999).

2.1.2 Kapital

Begrebet *kapital* betragter Bourdieu som den værdi eller ressource som aktøren er i besiddelse af. Den relative værdi af kapitalen afhænger af det felt som den bringes i spil i (Bourdieu, 1986; 1996). Gennem sin kapital har udøverne mulighed for at opnå indflydelse på skifeltet og derved opnå magt. Kapital, skriver Bourdieu, eksisterer i tre grundformer, kulturel kapital, økonomisk kapital og social kapital.

Udover de nævnte kapitalformer eksisterer der, ifølge Bourdieu, en fjerde kapitalform som de tre grundtyper kan fremtræde i, nemlig symbolsk kapital (Wilken, 2008). Når en kapitalform tillægges en symbolsk værdi, skriver Bourdieu, optræder den som en signifikant kapitalform. Eksempelvis kan et par ski (økonomisk kapital) fremstå som et statussymbol (symbolsk kapital) (Wilken, 2008). Det der skaber denne symbolske kapital er netop at individernes opfattelser tillægger kapitalen en merværdi. Bourdieu argumenterer for at symbolsk kapital kan fremtræde i en række forskellige former når strukturer og dynamikker undersøges i forskellige sociale

sammenhænge. Således, skriver han, vil der være stor forskel på den kapital som produceres alt efter hvilket felt der undersøges (Bourdieu, 1999).

En central pointe i Bourdieus teori er at anerkendelse er en grundlæggende social kraft. I værket *Meditasjoner* (1999), af Bourdieu, fremstilles drivkraften bag alle investeringer i et felt som drevet af jagten på anerkendelse (Bourdieu, 1999). Anerkendelse, skriver Bourdieu, bliver fundamentet for et felts kapitalsystem og specielt symbolsk kapital. Symbolsk kapital, skriver han: "(...) eksisterer (...) kun i og gennem anseelse, anerkjennelse, tro, tillit og ry hos andre mennesker, og den kan ikke bevares lenger enn [...] den klarer å opprettholde troen på at den finnes" (Bourdieu, 1999, s. 173). Symbolsk kapital bliver på denne måde en valuta som dynamisk ændres i takt med det anerkendelsesværdige på det pågældende felt. Menneskets grundlæggende søgen efter anerkendelse bliver i denne optik en central del af Bourdieus teori.

2.1.3 Felt

Bourdieu definerer begrebet *felt* som en konstellation af objektive relationer mellem forskellige positioner (Bourdieu & Wacquant 1996; Bourdieu, 1999; Wilken, 2008). Disse objektive relationer eksisterer, ifølge Bourdieu, uafhængigt af individets bevidsthed eller vilje og defineres som relationer mellem forskellige positioner. Udøvernes positioner i skifeltet afhænger af deres relative mængde af kapital. Kapital bliver indenfor feltet forstået som en udøvers ressourcer og færdigheder der giver en relativ mulighed for at udøve magt og dermed indflydelse på skilmiljøet (Bourdieu & Wacquant, 1996).

Fællesskabet og den sociale kontekst der skabes ud af skiaktiviteten, kan i denne optik ses som et "socialt spil". Udøverne vil til stadighed forsøge at positionere sig overfor hinanden ved at producere og reproducere gældende normer i skilmiljøet. Det er centralt i Bourdieus teori at spillets regler ikke er rigide og statiske men at de er til evig forhandling af udøverne. De gældende normer og den dertilhørende kapital vil altid forme sig efter de magtkampe der opstår. Således er et felts grænser dynamiske og forandres. Grænserne for skilmiljøet som felt går dér hvor effekterne eller påvirkningen fra udøverne diskursivt ophører (Wilken, 2008).

I denne optik vil udøvere på feltet positionere sig i forhold til hinanden på baggrund af deres relative mængde eller volumen i kapital. Spillet om forskellige positioner på feltet sker med udgangspunkt i den habitus der gælder på feltet (Bourdieu, 1999). Spillets regler, skriver Bourdieu, udgøres af forskellige værdi- og normsystemer, der til forskel fra almindelige spilleregler er mulige at ændre og ikke nødvendigvis er bevidste. Det der spilles om i feltet er

de forskellige positioners indbyrdes magtforhold. De kort der spilles med er de forskellige kapitalformer. Deltagerne kan stige i status og anerkendelse ved at øge deres kapital men også at ændre kapitalens relative værdi. For Bourdieu bliver drivkraften i feltet således magtkampen mellem de forskellige positioner. Feltet ophører med at eksistere når der ikke længere eksisterer en kamp internt i feltet, dvs. når én dominerende position er i stand til at undertrykke eller eliminere modstanden fra alle andres positioner (Bourdieu, 1999).

2.1.4 Doxa, illusio og libido

Den sociale orden og aktiviteten på feltet eksternaliseres og kommer til udtryk med begreberne *doxa*, *illusion* og *libido* (Wilken, 2008). Doxa bliver af Bourdieu (1977) betragtet som, ”den grundlæggende sandhed” som hele den sociale orden på feltet bygger på. Denne er inkorporeret mentalt som iboende habitus hos udøveren med værdier i overensstemmelse med feltet. Dette samtidig med at den eksternaliseres og kommer til udtryk som en praktisk viden hos skiudøverne. Denne proces sker diskursivt og udtalt, således doxa udtrykker og motiverer grundlæggende handlinger (Bourdieu, 1977). Dette kunne være at skiaktiviteten randonee f.eks. giver mening frem for andre skiaktiviteter, i kraft af at hælen på skoen kan løftes således frihed til at bevæge sig op over i offpisten bliver mulig.

Doxa bliver den ”taget for givethed” og alt det som aktørerne på feltet enes om. Denne kommer til udtryk som en praktisk sans og aktiv praktisering af gældende habitus som legitimerer og motiverer aktørernes valg og handlinger (Wilken, 2008). Begrebet doxa er tæt forbundet med illusio der i lyset af doxa på feltet bliver den grundlæggende ”tro” på kampen i spillet, altså kampen om anerkendelse og positionering på feltet (Wilken, 2008). I lyset af Langseths (2012) resultater bliver denne tro manifestationen af udøvernes villighed til at deltage og investere i spillet i skimiljøet. I sammenhæng med nærværende undersøgelse bliver begrebet libido ligeledes centralt da dette er aktørens altopslugende drift og grundlæggende lyst til at deltage og positionere sig (Wilken, 2008).

2.1.5 Symbolsk vold

I forbindelse med udøvelse af positionering og magt er begrebet *symbolsk vold* centralt. Bourdieu betegner denne som en ikke-fysisk vold der udøves med stiltiende accept af både den dominerende og den dominerede, idet dominansforholdet er uerkendt af begge parter. Denne opstår gennem kommunikationen mellem aktørerne hvor: ”enhver sproglig interaktion rummer

muligheden for, at der kan udøves symbolsk vold" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 130). Denne mulighed forøges hvis der er stor forskel på de positioner som aktørerne er i besiddelse af i forhold til den relevante kapital i feltet. Således rummer alle situationer med kommunikation mellem aktører muligheden for at der udøves symbolsk vold. I Bourdieus optik har alle udøvere ikke lige mulighed for at udtrykke sig på feltet grundet forskelle i viden og sproglig referenceramme (Bourdieu, 1991). Dette betyder at sprog er en ressource som ikke er til rådighed for alle udøvere i samme mængde og kan resultere i en systematisk distingverende effekt som det ses mellem den sociale elite og underklasse i det moderne samfund (Bourdieu, 1991).

Centralt i en tolkning af Bourdieus begreber er den enkelte aktørs mulige "frihed" eller mangel på samme. Det er vigtigt i forhold til skilmiljøet, og hvordan risiko har en værdi i specifikke områder på feltet at vægtlægge feltets dynamiske karakter, og hvordan det er muligt for den enkelte at vælge et andet felt hvor dennes habituelle baggrund og kapital bedre kan positioneres og give magt indenfor feltet. I forbindelse med dominans er det centralt at Bourdieu ikke benytter en modstilling mellem frivillighed og tvang men at dominansen er kendetegnet ved en ureflekteret accept af dette dominansforhold. Udøverne i skilmiljøet ved således ikke at de er en del af dette sociale spil. Muligheden for symbolsk vold opstår i samspillet mellem skiudøverne, hvor dominansforhold skabes på baggrund af en ureflekteret tilslutning fra begge parter (Bourdieu, 1984). Denne tilslutning udspringer af at aktøreren ser disse sociale forhold som naturligt forudsatte og derfor ikke sætter spørgsmålstejn ved dem. Dette skyldes at den dominerede aktør har internaliseret og er socialiseret ind i de strukturer som udgør verden omkring denne. På denne måde er den undertrykte part ligeledes med til at opretholde dominansforholdet (Wilken, 2008). Dominans og symbolsk vold er dog ikke grundlæggende en negativ ting. Udøverne som individ formes og disciplineres indenfor alle sociale felter og ekskluderes fra disse når de bryder grundlæggende regler og normer. Det er denne mekanisme, der er grundlaget for indlæring og at kunne omgås andre mennesker (Bourdieu, 1999; Wilken 2008).

På baggrund af en præsentation af Bourdieus begrebsapparat er det vigtigt at redegøre for hvilken teoretisk position han begrundet disse med. Som tidligere nævnt begrundet Bourdieu individers handlinger og motivationer ud fra en strukturel og kulturhistorisk proces (Bourdieu, 1999). Hans teori og begreber tager udgangspunkt i et makroteoretisk perspektiv hvor det individuelle og den enkelte aktørs relation til sin omverden simplificeres og herigennem muligvis reduceres ifølge Lamont (Lamont, 1992).

Yderligere forholder Lamont (1992) sig kritisk til Bourdieus vægtlægning af kultur og strukturelle dispositioner, og hvordan disse manifesteres som habitus på et felt. Hvor Bourdieu anser de socioøkonomiske og kulturelle faktorer som centrale hierarkiske forklaringsmodeller hvor individer i høj grad er struktureret i klasser (Bourdieu, 1996), mener Lamont at betydningen af moralske skillelinjer er undervurderet for at forklare social kategorisering og differentiation (Lamont, 1992).

I masteropgavens undersøgelse af skimiljøet Sogndal kræves der et aktørnært teoriperspektiv som indfanger udøvernes relation til hinanden på mikroniveau. Derfor vil Lamonts videreudvikling af Bourdieus begreber om grænsedragning og symbolske grænser blive brugt som et komplementært teoriperspektiv.

2.2 Lamont og symbolske grænser

For at forstå hvordan skiudøveres forståelse af risiko kan medvirke til social differentiering er Lamonts (1992; 2002; 2015) begreber og fund interessante. Hun beskæftiger sig med social grænsedragning og social differentiering. Hun anvedner begrebet *symbolske grænser* der beskriver hvordan distinktion og afstand til ”andre” er en grundlæggende måde at udvikle gruppeidentitet og tilhørighed til en bestemt social gruppe (Lamont & Molnár, 2002; Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015). Lamont er relevant for denne undersøgelse da hun argumenterer for at sociale grænser har en moralsk komponent, idet udøvere praktiserer en aviation og afstand til det moralske indhold i andre udøveres praksis. Hvor Bourdieu ville beskrive dette som smag og forskel i sammensætning af kapital, bygger Lamont videre på Bourdieus begreber og fokuserer på det moralske indhold i distinktion og afstand (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015; Lamont & Molnár 2002; Lamont, 1992). Når undersøgelsen tager sigte på risiko og hvordan udøveres risikoaccept evalueres af andre udøvere, vedrører risiko i Lamonts perspektiv grundlæggende moralske spørgsmål om legitim praksis og adfærd i skimiljøet.

I *Symbolic Boundaries* (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015) defineres symbolske grænser som: ”*symbolic boundaries’ are the lines that include and define some people, groups, and things while excluding others...*” (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015, s. 1). Symbolske grænser kan udtrykkes gennem normative forbud, tabuer og kulturelle holdninger som er indlejret i individers praksis og påvirkes af hvad som er anerkendelsesværdigt. Disse spiller en central rolle i udøvelse af magt og reproduktion af social orden. Udtrykket symbolske grænser henviser også til: ”*the internal distinctions of classification systems and to temporal, spatial,*

and visual cognitive distinctions in particular...” (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015: 1).

Denne klassifikationsmekanisme placeres på et subjektivt niveau og produceres af aktørers praksis og virke på det sociale felt. Disse kan ses i relation til at udvikle gruppeidentifikation ved at der i gruppen af aktører deles værdier og grundlæggende følelser om “de andre” (Lamont; Pendergrass; Pachucki, 2015).

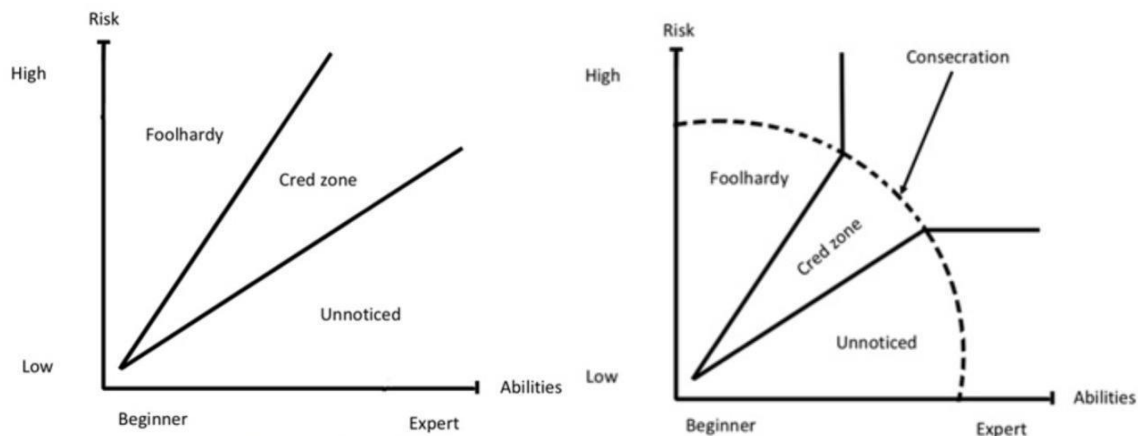
Det at udøvere i skilmiljøet kategoriserer hinanden på baggrund af forståelser af risiko og deler signifikante virkelighedsopfattelser om risiko kan medvirke til at producere symbolske grænser. Hvis disse resulterer i ulig tilgang og distribution af muligheder på feltet bliver disse til sociale skillelinjer (Lamont & Molnár 2002). Symbolske grænser kan således i sin praksis bidrage til sociale skillelinjer ved at varetage, normalisere eller rationalisere disse (Lamont & Molnár 2002), og således legitimere dominans og symbolsk vold (Bourdieu, 1999; Wilken, 2008).

Det er en central pointe hos Lamont at symbolske grænser omhandler personers moralske karakter og kommer til udtryk ved arbejdsmoral, ærlighed, empati og personlig integritet. Disse er væsentlige faktorer til at opretholde sociale kategorier og symbolske grænser.

Disse moralske aspekter er væsentlige i relation til spørgsmål om risiko og risikoaccept. Udøveres risikoforståelse og accept af risiko vil blive vurderet og evalueret i kontekst af feltet, således der kan opstå moralske skillelinjer på baggrund heraf. Dette teoretiske perspektiv er relevant da det kan give indsigt i hvordan skilmiljøet i Sogndal differentieres og hvilken måde anerkendelse distribueres. For at drøfte og illustrere dette, vil undersøgelsen benytte en model, som på en forenklet måde, forsøger at indfange udøvernes risikoforståelse og distribution af anerkendelse i risikosportsmiljøer. Denne model vil præsenteres i næste afsnit.

2.3 Credmodellen

På baggrund af sine kvalitative fund udviklede Langseth og Salvesen (2018) i *Rock Climbing, Risk and Recognition* en generaliseret *Credibility- Zone model* (Langseth og Salvesen, 2018). I undersøgelsen vil denne omtales som credmodellen og anvendes som rammeværk til at undersøge distribution af anerkendelse i skilmiljøet. Credmodellen forsøger at indfange sammenhængen mellem færdigheder, risiko og anerkendelse. Den har risiko på sin x-akse og færdigheder på y-aksen. I forholdet mellem disse to opstår et mulighedsrum for anerkendelse og miskendelse. Fundene til Langseth og Salvesen (2018) indikerer at der i midten af modellen opstår credzonen, som er en udøvers mulighed for anerkendelse afhængig af den rigtige balance mellem risikoaccept og færdigheder (Langseth og Salvesen, 2018).

Modellen var fordelagtig til at analysere det norske klatremiljø hvor det viste sig at der var en klar grænse mellem den erfarne og uerfarne klatrer. Når en udøver har passeret denne grænse, er det mere accepteret at tage en høj kalkuleret risiko. Yderligere viste det sig at visse udøvere i klatremiljøet var konsekredede (Bourdieu, 1996) og opnår en særlig ikon status i miljøet. Disse udøvers præstationer blev ikke i samme grad mødt med kritik og miskendt (Langseth og Salvesen, 2018). I højre udgave af modellen kan denne tendens ses som en gradvis stigende udvikling med et iboende mulighedsrum for anerkendelse i toppen af credzonen.

Denne model vil være udgangspunkt for at undersøge hvordan udøvers præstationer i skimiljøet bliver givet anerkendelse, og derigennem hvordan udøvere positionerer sig i skimiljøet. Det teoretiske udgangspunkt fra Lamont vil blive anvendt til at tilvejebringe et nyt perspektiv på modellen og eventuelt bidrage til en videreudvikling af modellens logik. I denne proces vil modellens overførbarhed fra klatremiljøet til skimiljøet ligeledes undersøges. Det kan hævdes at den internationale skisport er meget større og har større kommerciel status på et globalt plan, således mediedækningen og pengestrømmen er meget større end i klatresporten. Skiaktiviteter er også bredt praktiseret og mere folkeligt end klatresporten i Norge (Odden, 2008). Studier af risiko indenfor skred at risikobilledet ikke er det samme indenfor skiaktiviteter som i klatreaktiviteter. Den type risiko der eksisterer i skiaktiviteter er mere kompleks og arbitrær (Tremper, 2018). Dette kan medføre en forskel i hvordan modellen praktisk kommer til udtryk. Hvordan disse forhold eventuelt påvirker overføringsværdien af modellen vil kort blive behandlet i analysekapitlet.

2.4 Skimiljøet og det teoretiske perspektiv

I ovenstående teoriafsnit ses der grundlag for at undersøge hvordan den subjektivt vurderede risiko er legitim i kraft af dens signifikante kontekst, og dermed er afhængig af dennes sociale kontekst og historie. Den grundlæggende antagelse i dette perspektiv er at kundskab og viden produceres indenfor et felt hvor denne kan udtrykkes og tillægges værdi (Bourdieu, 1999). Dette betyder at der i skimiljøet som fællesskab produceres normer for risikotagning som først opnår anerkendelse når disse i et bredere forum af udøvere legitimeres. Det således interessant at forstå hvordan udøvere bliver deltagende i feltet, og hvordan deres forståelse af risiko spiller en rolle i denne deltagelse. Ligeledes at drøfte om den legitime risikoforståelse er til relativ demokratisk forhandling. Den præsenterede teori fra Bourdieu og Lamont indikerer at der ofte i den sociale verden eksisterer en særlig definitionsmagt på hvilken sandhed der bliver gyldig indenfor et givent socialt felt. Dette kan medvirke til at skabes symbolske grænser og afstand mellem periferi og center i feltet gennem reproduktion af normer, viden og værdier. Disse teoretiske indsigter kan producere interessante indsigter om hvordan credmodellen kan anvendes til at analysere skimiljøet i Sogndal og om modellen kan nuanceres i kontekst af dette miljø.

Kapitel 3. Metodisk grundlag for undersøgelsen

I denne masteropgave er der valgt et kvalitativt metodedesign. I dette kapitel vil det belyses hvorfor netop denne metodetilgang er valgt, samt hvordan den metodiske fremgangsmåde er udarbejdet.

3.1 Kvalitativ metode

Dalland (2012) beskriver hvordan en kvalitativ metodetilgang grundlæggende handler om at finde meninger og oplevelser som ikke kan forklares i tal eller målinger. Nogle af kendetegnene ved en kvalitativ metode er muligheden for at gå i dybden med få undersøgelsesenheder og kunne få det karakteristiske frem i disse (Bryman, 2012; Dalland, 2012). Undersøgelsens problemstilling tager sigte på at undersøge hvordan aktører i skilmiljøet selv tillægger mening til tematikker om risiko og deres forståelse af risiko. Ved at anvende kvalitativ metode og det som kaldes *thick descriptions* (Geertz, 1994) opnås en mulighed til mere indgående at forstå aktørernes meningsskabelse i den sociale verden.¹ Da projektet forsøger at indfange grundlaget for egen og andres livsførsel, noget som ofte er udtalt eller ubevidst, var det især vigtigt at kunne stille opfølgende spørgsmål og have mulighed for at nærme sig temaer som kunne være aktuelle for enkelte informanter men måske ikke for andre. Gennem semistrukturerede dybdeinterviews fik informanterne mulighed for at give subjektive tolkninger og generere information om identitet, opfattelse af sig selv og de andre med tanke på risikoforståelse. Med dette udgangspunkt var ønsket at udføre individuelle interviews der ville kunne få dybdegående og mere personlige svar frem, end hvis der var anvendt en kvantitativ metode.

Ifølge Kvale & Brinkmann (2009) er formålet med et kvalitativt forskningsinterview at få perspektivet fra en informants daglige liv og livsverden ved at bruge en bestemt metode eller spørgeteknik (Kvale & Brinkmann, 2009). Både problemstillingen og forskningsdesignet er udviklet for at indfange hvordan informanterne oplever og forstår sig selv og andre. Ved at anvende interview som indsamlingsmetode blev informanterne inviteret til at fortælle om egne opfattelser, forståelser, erfaringer og meninger om risiko, skilmiljøet samt risikotagning. Det semistrukturerede interview giver mulighed for systematisk at fortolke antydninger og modsætninger i informantens beskrivelser, og herigennem undersøge hvordan denne trækker grænser og distinktion ved *“focusing on the implicit criteria of purity at work during the*

¹ Etnografisk observation kunne også være aktuelt at benytte, men undersøgelsen er mest interesseret i hvordan forståelsen af risiko bliver til og kommer til udtryk. Ved at benytte det kvalitative interview fås mulighed til at undersøge dette mere systematisk og tæt på materialet.

interviews” (Lamont, 1992, s. 15). Siden tematikker om hvordan legitim social magt og distinktion ses i det ubevidste, og er dybt forbundet til vores forestillinger om social praksis har interview som metode en vigtig metodologisk fordel med tanke på at afdække disse (Lamont, 1992).

Imidlertid rummer valget af interview som metode til at afdække fortolkninger også visse udfordringer. I et par af interviewene var informanterne forsigtige med at udtale sig om andre skiudøveres præstationer og risikoaccept. Særligt ved casespørgsmålet om skredulykken i Frudalen vinteren 2016/2017, tæt på Sogndal, havde informanterne vanskeligt med at fælde domme om den udøver som blev taget i skred. Dog viste det sig at informanterne overvejede deres egen oplevelse af dette tema og deres holdning til denne hændelse. Bevidsthed om dette moralske aspekt og dem selv kan anses som en metodisk udfordring, men også som et interessant udgangspunkt for en analyse af det empiriske materiale. I det endelige analysemateriale var det umiddelbart vanskeligt at finde nogen konsistent holdning eller mening til interviewguidens tematikker. Informanterne kommunikerede ofte i modsætninger og var tvetydige. Imidlertid gav dette mulighed for at generere flere forskellige niveauer af information (Kvale & Brinkmann, 2009). Især bidrog informanternes egne refleksioner og modsætninger til information om hvad som forstås som ærefuldt og anerkendes i skimiljøet.

I undersøgelsen har den sociologiske tilgang til materialet påvirket både udformningen af interviewguiden, selve interviewsene i praksis og hvordan interviewmaterialet er blevet tolket. Eksempelvis blev der stillet spørgsmål indenfor generelle temaer som blev efterfulgt af konkrete eksempler, således at kontrasterende meninger og aspekter hos informanten kom frem. I fortolkningsprocessen af analysematerialet vil dette føre til at modstridende meninger som ikke nødvendigvis illustrerer en afdækning af konsistente værdier eller holdninger, men snarere er et udtryk for det problematiske omkring at udtrykke domme og værdier om andre.

3.2 Udvælgelse og indsamlingsmetode

I forbindelse med valg af metode er der truffet konkrete valg med hensyn til informanter, og hvor de skulle komme fra. Afgrænsning af emnet og dennes empiriske omfang stod ligeledes centralt for at være realistisk med masteropgavens rammer. Derfor blev Sogndal som område udvalgt da denne er en geografisk lokalitet hvor mange indbyggere står på ski og stedet har en central placering for skikultur i national sammenhæng.

I denne undersøgelse er syv informanter, fordelt på tre grupper, blevet interviewet. Heriblandt er to centrale medlemmer fra skimiljøet som besidder definitionsmagt i forhold til at producere viden og legitimere kompetencer og færdigheder indenfor miljøet. I udvælgelsesprocessen var det et krav at de havde certificering som Tindevejleder². Ligeledes var det et krav at disse sidder i styre eller komite og er synlige i skimiljøet. Dernæst var der tre informanter med lav eller ingen officiel skiuddannelse men som besidder stor agtelse i miljøet, i form af kredibilitet og symbolsk kapital. Disse har lang erfaring med toptur og skikøring (+10 år), bliver inviteret med på diverse konferencer og er medlem i den alpine redningsgruppe m.m.. Sidst er der to informanter fra det aspirerende skimiljø med relativt lav skiuddannelse (grundkursus i skred m.m.) og kort tid i miljøet (1 til 3 år).

Informanterne fremstår anonyme i opgaven og vil blive omtalt med dæknavn, gruppenummer og en betegnelse som indikerer hvilken position de har i feltet:

I den første gruppe er erfarne udøvere der er ansat i guide erhverv: Even, nr. 1, tindevejleder og professionel skiguide og Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder.

I gruppe to er med erfarne og agtede udøvere: Elias, nr. 2, lokal helt og skiatlet, Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver og Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver.

I gruppe tre er med aspirerende udøvere: Lisa, nr. 3 skikører og friluftsdame og Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver.

Udvalget blev foretaget med henblik på at få informanter fra inderkredsen til den ydre periferi af skimiljøet i Sogndal. Imidlertid har det vist sig at selv de informanter som blev rekrutteret fra begyndermiljøet, er relativt erfarne objektivt set. Alle informanterne er opvokset med skikøring som deres hovedinteresse, og de kommer fra steder hvor der eksisterer skimiljøer. De besidder således allerede en signifikant mængde kulturel kapital, og de har skikulturens normer internaliseret fra før. Hvordan dette påvirker bredden og pluralismen i datamaterialet har været grundigt overvejet. Imidlertid forsøger denne undersøgelse at kortlægge og forstå hvordan normer om og forståelser af risiko opstår. Derfor må undersøgelsen også begrænse sig til det aktive skimiljø med udøvere som har investeret noget i miljøet, og hvor denne aktivitet er central i deres identitet og selvforståelse. Dette kan karakteriseres som et strategisk udvalg (Dalland, 2012). Der er blevet udvalgt informanter som antageligvis, enten bevidst eller ubevidst, sidder på en definitionsmagt og latent har mulighed for at øve indflydelse på

² Internationalt certificeret UIAGM guide.

normskabelse og værdisystemer om risiko i skimiljøet. Dette skal medvirke til et informativt datagrundlag til at svare på problemstillingen indenfor de rammer opgaven tillader.

Informanterne blev kontaktet over Messenger via Facebook. Dette var et bevidst valg og byggede på en antagelse om at informanterne således ville kunne se, hvor jeg som forsker var placeret og positioneret i miljøet gennem mine venner og kontakter på Facebook. Flere af informanterne ville sandsynligvis ikke medvirke hvis jeg som forsker ikke selv var et aktivt medlem af klatre- og skimiljøet. Især informanterne fra den erfarne gruppe ville nok være vanskelige at rekruttere. Konkret blev personer som jeg vidste var aktive i miljøet kontakket først. Disse ville gerne medvirke, eller også sendte de mig videre til folk de tænkte var relevante. Her var det centralt at disse blot var personer jeg kendte af ry og ikke personligt havde noget forhold til. Denne metode må ses som en variant af snowball metoden hvor et interview med en informant leder videre til andre mulige informanter (Dalland, 2012).

Således fik udvælgelsen en antropologisk karakter da jeg som forsker aktivt deltog i processen, og var en del af miljøet som er blevet undersøgt. Langseth (2012) brugte samme metode i sin kortlægning af forståelser af risiko i sin doktorafhandling hvor aktiv deltagelse og interaktion med miljøet var en nødvendig del af materialeindsamlingen og udvælgelse af informanter. Ligeledes anvender Langseth & Salvesen (2018) et autoetnografisk perspektiv med navnet opportunistisk CMR³ (Anderson, 2006) hvor medlemskab i en kultur går forud for beslutningen om at undersøge det. Dette "going native" perspektiv kritiseres (Ellis & Bochner, 2006) for at forskeren hermed har stærke forforståelser og ikke kan være neutral, samt selv er en del af studiet. Anderson (2006) hævder at autoetnografiske studier kan stræbe efter at skabe en teoretisk forståelse af de studerede fænomener og kan metodisk forsvares (Anderson, 2006). Dette perspektiv kan bidrage til forståelse af kulturen og dennes praksis, samtidig med at forskeren kan opretholde en kritisk afstand til deltagernes mening og udtalelser om motiver, værdier og mål. Imidlertid er det umiddelbare problem hvordan man som forsker påvirker måden datamaterialet produceres på (Hayano, 1979). Det skal imidlertid understreges at jeg i denne sammenhæng tog hensyn til at informanterne kunne have en forforståelse af problemstillingen, og derfor møde mig som forsker med en bestemt forestilling om hvad de skulle svare i interviewsituationen. Dette vil yderligere behandles i afsnittet om metodiske udfordringer.

³ Complete Member Researcher.

3.3 Gennemførelse af interviews

Gennemførelsen af interview skete på Saman caféen på HVL eller i lokaler i tilbygget til caféen hvis der var for mange andre gæster på caféen⁴. Dette er en lokalitet som bevidst blev valgt fordi caféen er et enkelt sted at mødes for alle informanter, og der er en stemning som er afslappet og rolig. Kvale & Brinkmann (2009) mener at de første par minutter af mødet mellem forsker og informant er afgørende, og det var vigtigt at informanterne fik en positiv opfattelse i mødet med mig som person. Dette er yderligere opnået ved at lytte opmærksomt samt vise respekt og interesse undervejs i samtalen (Kvale og Brinkmann, 2009).

Til trods for asymmetriske magtforhold som kan opstå under et interview (Kvale & Brinkmann, 2009) anser jeg interviewsituationerne som gennemgående positive og behagelige. Jeg oplevede samtalen som lige og neutral således at disse umiddelbart kan betragtes som virkelige udtryk fra interviewpersonens livsverden. Ligeledes var flertallet af informanterne lette at snakke med, og de gav umiddelbart ærlige svar selvom visse af spørgsmålene vedrørte vanskelige tematikker. Informanterne tog ligeledes projektet og spørgsmålene seriøst. Enkelte af informanterne fra den erfarne gruppe havde vanskeligt ved at udtrykke deres holdning til mere almene temaer, således jeg måtte komme med konkrete eksempler eller en case for at få et uddybende svar. At have åbne spørgsmål er en måde til indirekte at kortlægge forståelser og grænsedragninger som de diskursivt kommer til udtryk, i måden informanterne snakker om dem selv og andre i miljøet (Lamont, 1992). Erfaringen med de åbne spørgsmål var at de genererede materiale om hvordan den sociale orden og feltet blev produceret. Casen om ulykken i Frudalen var et specifikt greb som blev anvendt til at få informanterne til at konkretisere deres holdninger til risikoaccept og risikotagning. Vekselvirkningen mellem åbne spørgsmål og mere konkrete spørgsmål, samt brugen af casen, frembragte et bredt og omfangsrigt materiale for undersøgelsen.

En af informanterne har selv været med i en skredulykke, og denne blev ganske nervøs, da dette tema blev bragt på bane. Ved at bruge ekstra tid og ikke presse på med dette tema kom samtalen imidlertid godt i gang igen. Dette stykke data blev behandlet kritisk videre i analysen da det er vanskeligt at kondensere konkret mening og sammenhæng mellem sætningerne. Senere i interviewet kom informanten med opfølgende kommentarer til temaet om skred som er blevet anvendt i analysen.

⁴ Et interview blev afholdt hjemme hos informanten da denne havde små børn og ikke kunne forlade huset.

For at fremkalde forskellige niveauer af information er flere teknikker, med tanke på hvordan jeg som forsker opfattes og opførelse i interviewsituationen, blevet anvendt. Eksempelvis har jeg nikket anerkendende til beretninger og udtalelser fra informanterne, og ikke modsat mig det informanterne har udtalt, til trods for at dette ikke nødvendigvis er holdninger eller meninger jeg delte.

Interviewene havde sit udgangspunkt i en interviewguide med et overordnet forskningsspørgsmål der var operationaliseret ud fra underordnede problemstillinger. Med denne form for interviewguide er spørgsmålene en guideline for hvornår forskellige spørgsmål skal stilles og er relevante, samtidig med at samtalen får en vis dynamik og kan ledes imod de tematikker som informanten beskriver (Kvale & Brinkmann, 2009). For at kunne bruge denne hensigtsmæssigt er det nødvendigt at interviewerens har et skøn og en grundlæggende forståelse for, hvornår spørgsmålene er relevante og bidrager til at føre samtalen i den rigtige retning. Interviewguiden var som koncept konstrueret som tragtinterview (Kvale & Brinkmann, 2009) hvor der startes med relativt brede spørgsmål og information om informanten, hvorefter spørgsmålene bliver mere konkrete op imod problemstillingerne til sidst. Imidlertid blev der i visse tilfælde brudt med denne struktur hvis informanten selv bragte tematikker på bane, som ellers ville blive behandlet senere i forhold til interviewguiden. Især interview nummer seks blev meget sporadisk og springene da denne informant også besad stor kompetence og viden således enkelte tematikker hurtigt ledte til andre.

3.4 Analyse- og tolkningsmetode

Som tolkningsmetode er ad hoc meningsgenerering blevet anvendt. Denne metode involverer tre niveauer af udvælgelse og analyse (Kvale & Brinkmann, 2009). Først er der brugt meningsfortætning hvor der er blevet udvalgt specifikke citater, som sammenfatter informanternes mening. Derefter er der brugt meningskategorisering hvor fælles tendenser og fænomener, mellem de forskellige interviews, kategoriseres ud fra emnerne i undersøgelsens problemstilling og underproblemstillinger. Slutteligt er meningstolkning blevet brugt således at det er muligt at komme dybt ind i materialet, og sætte enkelte citater op mod det teoretiske udgangspunkt (Kvale & Brinkmann, 2009). Undersøgelsen er blevet systematiseret efter de tre forskningsspørgsmål i interviewguiden, kodekondensering og endeligt datamateriale for at varetage konsistent og systematisk analyse ud fra problemformuleringen. Undersøgelsens natur og indre logik har tilsagt at denne overvejende er udarbejdet ud fra en induktiv tilnærmelse. Processen omkring undersøgelsen har først været åben og undersøgende og ledt efter empiri

som herefter kan analyseres og generere hypoteser⁵. Ny viden på dette problemfelt har været præget af et ønske om at forstå og kortlægge de magtstrukturer og sociale mekanismer der er på spil. I præsentationen af undersøgelsens fund har det været et bevidst valg at inkludere et stort antal citater for at vise analysedataets rigdom og bredde. Dette for at give transparente og tykke beskrivelser af tolkninger og meninger. Imidlertid resulterer dette i et relativt omfangsrigt analysekapitel med mange detaljer og nuancer. Undervejs vil de tykke beskrivelser anvendes til at samle trådene i delkonklusioner relateret til underproblemstillingerne og en opsummerende konklusion for hele opgaven til sidst.

Udover de tematikker som var direkte udledt af problemformuleringen kom yderligere temaer frem i flertallet af interviewene om risiko og køn. I visse tilfælde er disse blevet taget med i analysedelen. Køn som tematik tilhører gruppen af variable som var vanskelige ikke at medtage i en sociologisk undersøgelse, da denne uægtelig er relevant i forhold til eksklusion og inklusion (Wilken, 2008). Denne vil som tema blive præsenteret i afsnittet med perspektiver på analysens fund. Før analyse og præsentation af resultater følger en vurdering af undersøgelsens begrænsninger, drøftelse af videnskabsteoretisk placering og forskningsetiske overvejelser.

3.5 Metodiske udfordringer og begrænsninger

Kvale og Brinkmann (2009) bruger begrebet Rosenthal effekten som en problematik i forbindelse med at foretage interviews. Denne effekt er forskerens ubevidste påvirkning på de informanter som skal interviewes. Dette kan muligvis være med til at påvirke validiteten i undersøgelsen (Kvale og Brinkmann, 2009). I forhold til indsamlingen af kvalitativt data er det ekstra vigtigt for forskeren at tilstræbe en distance til forskningsfeltet, og forsøge at opnå så stor objektivitet som muligt. Imidlertid er det ifølge flere teoretikere (Bryman, 2012; Ryan, 2002; Kvale & Brinkmann, 2009; Hellevik, 2002) en utopi at tro på fuldstændig objektivitet. Dette ses i lyset af Hans Georg Gadamer's idé om den hermeneutiske spiral hvor fortolkning og forståelse af fænomener er central. Gadamer's teori beskriver hvordan en erkendelsesproces (forskningsproces) sker i vekselvirkninger mellem del og helhed (Sørensen, 2012). I forhold til denne undersøgelses kvalitative forskningsdesign vil virkningerne gå mellem empiri til fortolkning og videre til empiri og fortolkning igen. I dette perspektiv vil forskeren altid have en bestemt forforståelse når denne forsøger at få mening ud af et givent fænomen som

⁵ Mere grundlæggende forklaring ses i A. J. Ayer (2001) *Language, Truth and Logic* og K. Popper (2002). *The logic of Scientific Discovery*. Heri ses moderne tolkninger af de to perspektiver.

analyseres (Sørensen, 2012). Forskere vil altid bære kulturelle briller der påvirker vores forståelse af omverdenen. Derfor er det vigtigt at forskeren formår at sætte sine fordomme i spil og objektivere sig selv (Bourdieu, 2001; Wilken, 2008). Hermed at være selvkritisk i fortolkningen af empiri og være åben for fund der ikke umiddelbart bekræfter ens hypotese. Dette var en central problemstilling i arbejdet med analyse materialet da jeg som forsker var deltagende i det miljø som undersøges. I produktion af analyse materiale har der været bevidsthed omkring eventuelle forforståelser, både i mødet med informanterne og under analysen af materialet.

Der kan yderligere argumenteres for at Bourdieus teoretiske og metodiske ståsted (det epistemologiske brud) kan bidrage til at opretholde en kritisk distance til det indhentede materiale og opretholde en særlig bevidsthed omkring materialets ophav og perspektiv (Bourdieu, 2001; Wilken, 2008). Forskning bliver produceret på et selvstændigt felt og rummer derfor det som Bourdieu (1999) kalder den dobbelte sandhed. I dette ligger at aktørerne på feltet der undersøges og forskeren som forsøger at forstå feltet, med stor sandsynlighed vil have forskellige forståelser af hvad som er sandheden og dermed udgangspunkt for fortolkning. Således vil de tolkninger man som forsker, gennem sit analysearbejde, kommer frem til ikke nødvendigvis samsvare med det billede informanterne har af deres virkelighed. Om slutninger og konklusioner vil opleves som belastende for informanterne eller andre er umulig at vide før det endelige resultat foreligger. Imidlertid må man anse studiet som et værdifuldt bidrag til en forståelse af de bagvedliggende sociale mekanismer der produceres i forbindelse med risiko indenfor skiaktiviteter. Et andet vigtigt anliggende i denne sammenhæng er bevidsthed om det skæve magtforhold denne type forskningsinterviews nødvendigvis repræsenterer. I interviewsituationen er det jeg som forsker der har besluttet temaet, og styrer samtalen i ønsket retning gennem spørgsmål og opfølgning. Dette repræsenterer en total kontrol og magt i forhold til fortolkning og formidling af resultaterne.

Indenfor kvalitativ forskning sker sikring af validiteten, og dermed datamaterialets pålidelighed, ud fra forskellige metoder. Grønmo (2004) fremhæver især stabilitet og ækvivalens. I forhold til dette studie er datamaterialets stabilitet sikret ved observations- og interviewnotater samt interviewoptagelserne er blevet gennemgået kritisk flere gange. Grønmo (2004) ser det at gennemgå materialet flere gange på forskellige tidspunkter som en legitim måde at tjekke datamaterialets validitet på (Grønmo, 2004). Spørgsmålet om validitet forholder sig til forskningens pålidelighed og troværdighed som i så høj grad det er muligt må efterprøves gennem hele forskningsprocessen. Fra tematisering og planlægning til gennemførelse, analyse

og rapportering (Kvale og Brinkmann, 2009). I undersøgelsen er der anvendt thick descriptions i analyse- og kodeprocessen som har bidraget med en systematisk og transparent metodefremgang. Dette for at sikre en grundlæggende gennemsigtighed og mulighed for at gennemgå analyseprocessen efterfølgende.

I undersøgelsen må der grundlæggende tages visse forbehold i forhold til validitet og overførbarehed i studiet. Det må påpeges at mængden af indsamlet empiri begrænser undersøgelsens generelle gyldighed. Man kan hævde at de påstande og resultater der fremstilles i denne undersøgelse begrænser sig til et udvalgt udsnit af enheder, som denne masteropgave har haft mulighed til at undersøge. Samtidig har det været undersøgelsens mål at kortlægge tendenser omkring produktion af normer og forståelser af risiko, således disse sandsynligvis ved videre forskning på feltet vil kunne overføres til andre skilmiljøer. Imidlertid bidrager credmodellen og andre fund fra Langset og Salvesen (2019) til at underbygge kvaliteten og overførbareheden af undersøgelsens resultater.

3.6 Videnskabsteoretisk drøfting.

Det teoretiske grundlag hos Bourdieu begrundes i en særegen udgave af strukturalismen som kan beskrives som generativ strukturalisme, idet Bourdieu ser sin teori som dialektikken mellem internaliseringen af det eksterne og eksternaliseringen af det internaliserede (Bourdieu, 1977). Bourdieu skriver sig ind i en forskningstradition hvor han anvender både objektivismens tro på selvstændig menneskelig rationalitet og objektivismens budskab om at menneskers handlinger er motiveret af underliggende sociale strukturer. Med dette perspektiv forsøger han at kombinere disse ellers komplementære teoretiske ståsteder til at undersøge social produktion og menneskelige handlinger (Wilken, 2008). Hans teori har fokus på individers praksis og genererer begreber til at indfange handlinger, som både er betinget af en forståelse af det sociale system og samtidig er begrænset af dette systems objektive strukturer (Wilken, 2008).

Videnskabsteoretisk begrundes Bourdieus sociologiske perspektiv ud fra den antagelse at den sociale verden er et socialt konstrueret fænomen. I denne kontekst bruges begrebet erkendelsesteoretisk epistemologisk konstruktivisme, dvs. en relativ neutral strukturalistisk tolkning der mener at vores erkendelse af fænomener er socialt konstrueret (Hacking, 1999; Collin, 2012). Med dette menes at sociale fænomener er frembragt og opretholdes af en bestemt social praksis. Disse ville ikke kunne eksistere uafhængigt af den sociale aktivitet de er indlejret i (Hacking, 1999). Således kan bestemte sociale fænomener variere fra kontekst til kontekst og

mellem kulturer. De vil være kontingente og varierende over tid (Hacking, 1999). Pointen med dette er at der ikke eksisterer en grundlæggende erkendelsesmæssig sandhed om vores sociale verden, når vi undersøger den akademisk (Collin, 2012). I kontekst af Bourdieu bliver dette til et grundlæggende teoretisk brud med den tradition indenfor epistemologien som søger efter en essens hos forskningsobjektet, da Bourdieu netop teoretiserer ud fra ideen om at alle sociale fænomener kan ledes tilbage til en social praksis (Wilken, 2008).

En udfordring ved indsamling af data gennem samtaler med skiudøvere fra skimiljøet i Sogndal er faren for at informationen disse genererer blot er en reproduktion af de socialt konstruerede sandheder, som råder på feltet. Med andre ord at informanterne gengiver de holdninger som svarer med det de føler samsvarer med konsensus i miljøet. Her bliver min kundskab og placering i skimiljøet central for at kunne forholde mig kritisk til materialet som forsker. Kendskab og tilhørighed til miljøet kan muligvis bidrage til at informanterne i mindre grad serverer stereotype svar fordi det kan opleves som mindre hensigtsmæssig at forsøge at maskere noget, som de antar at jeg som forsker allerede har en vis indsigt i. Dette kendskab vil også kunne hjælpe mig til at genkende eventuelle tillærte måder at svare på. Som allerede beskrevet er det faktum at både forsker og informant er deltagende i det samme felt problematisk. Respondenternes svar kan være påvirket af et ønske om at fremstå som genuine og positionere sig overfor mig som aktør. For at modvirke dette havde jeg ingen anden mulighed end egne sociale kundskaber og forsøge at se materiale og konkrete udsagn så objektivt som muligt.

Bourdieu, Chamboredon og Passeron (1991) påpeger at aktører indenfor et felt ikke nødvendigvis har fuld tilgang til deres motivation for at gøre det de gør. Beskrivelser af en skiudøvers oplevelser, handlinger og hensigter vil altid indebære en vis grad af social og historisk konstruktion på grund af udøvernes fælles tilhørighed og meningsudveksling på feltet. I lyset af dette er det vanskeligt at vide om svarene man får er baseret på genuine følelser, eller blot er en gengivelse og replikation af et socialt konstrueret værdisæt. I mange tilfælde vil aktørens genuine følelser samsvare med de rådende værdier på feltet (Bourdieu; Chamboredon; Passeron, 1991). For Bourdieu er det i empirisk forskning nødvendigt at sætte spørgsmålstejn ved og bryde med disse etablerede sandheder for at rekonstruere objektet gennem et teoretisk rammeværk. I praksis indebærer dette at tolke aktørernes handlinger og forklaringer med baggrund i skimiljøet som felt og dennes værdisystem, for at kunne drage erfaringer og konklusioner herpå (Bourdieu; Chamboredon; Passeron, 1991).

3.7 Forskningsetiske overvejelser

For at sikre de etiske aspekter ved interview som indsamlingsmetode er det som Kvale og Brinkmann (2009) omtaler som informeret samtykke (se appendiks 1) blevet anvendt (Kvale og Brinkmann, 2009). For at deltage i forskningsprojektet har det været tydeligt for informanten at deltagelsen var frivillig, og at denne kunne trække sig fra studiet. I tillæg fremgik det tydeligt at alt produceret materiale ville fremstå anonymt i det endelige materiale. På baggrund af dette har alle informanter underskrevet en informationskontrakt før interview. En anden løsning kunne have været at give fuldstændig information om undersøgelsens tema. Fordelene ved dette er at informanterne ikke bliver vildledt, og at der oplyses om sensitive sider ved projektet som kan få betydning for informanterne efterfølgende. Begge løsninger var op til overvejelse men argumentet om at få så spontane svar som muligt ved at undlade information vejede højest. Ligeledes fremstod der ingen åbenbare negative konsekvenser ved dette valg. Efter interview blev der i tillæg givet fuld information til informanterne hvilket påpeges af Kvale og Brinkmann (2009) som en nødvendighed. Ligeledes har der i undersøgelsen været fokus på krav om konfidentialitet. For at kunne gennemføre interviews skal personoplysningsloven overholdes. Loven har til formål at personoplysninger bliver behandlet så de ikke krænker den enkelte (Personoplysningsloven, 2000). I den sammenhæng er undersøgelsen meldt til NSD og blevet godkendt (se appendiks 3). I indsamlingen af data er det besluttet at holde alt anonymt, og der er ikke fremlagt personoplysninger samt data er i tillæg behandlet anonymt og slettet efterfølgende.

I arbejdet med det indsamlede materiale har krav om at undgå skade eller belastninger for informanterne også været centralt. Det må ikke glemmes at skiaktiviteter spiller en stor rolle for de deltagende informanter. Det er ikke utænkeligt at enkelte citater, dersom de kan kobles til enkeltpersoner, muligvis vil kunne forårsage sociale belastninger for den involverede. I en enkelt sag har dette medført at materiale er blevet slettet efter endt interview efter ønske fra informanten.

Kapitel 4 Præsentation og analyse af opgavens fund

I følgende kapitel vil undersøgelsens fund blive præsenteret og analyseret. Opgavens hovedmål om at se på sammenhængen mellem anerkendelse og risiko vil belyses. Dette ved hjælp af opgavens underproblemstillinger om hvordan risiko forstås og anerkendelse distribueres i skimiljøet. Masteropgavens analyse vil blive opdelt i tre dele som tager udgangspunkt i hver af underproblemstillingerne.

I første afsnit vil det blive belyst hvordan informanterne i skimiljøet Sogndal forstår risiko og tillægger denne værdi. I lyset af analyse materialet kan der argumenteres for at undersøge om skifilm og sociale medier påvirker udøvernes risikoforståelse. Heri er en undersøgelse af hvordan normer og den ideelle udøver indenfor feltet defineres af skiaktivitetens topatleter som promoveres i skifilm og på sociale medier. Signifikant er hvordan normer og standarder for præstation, og derigennem niveau af risikoaccept og legitim forståelse af risiko, produceres i skimiljøet.

Afsnit to behandler spørgsmålet om hvordan risiko som værdi kommer til udtryk i skimiljøet. Vigtigt er indsigt i hvordan deltagere på feltet opnår anerkendelse og hvordan deltagere bliver en del af skimiljøet. Dette afsnit vil etablere en forståelse af hvordan skimiljøet som felt konstrueres, og hvordan normer om risiko opstår i skimiljøet som felt.

Tredje afsnit vil redegøre for hvad som afgør om deltageres præstationer krediteres eller modsat miskendes i skimiljøet. Især hvad som ligger til grund for en sådan skillelinje i lyset af Lamonts (1992) teoretiske perspektiv om symbolske grænser. For at kunne indfange hvordan distribution af anerkendelse sker, og hvordan eventuelle destinktionsmekanismer opstår vil credmodellen fra Langseth og Salvesen (2019) anvendes (Langseth & Salvesen, 2019). I slutningen af dette afsnit vil konsekvenserne af destinktionsmekanismer også drøftes.

Slutteligt vil et afsnit med perspektiver op analysens fund blive præsenteret. Centralt er forskellige temaer og problematikker der kan italesættes i lyset af undersøgelsens fund. Et tema vedrører hvordan ulykker bliver tabubelagte og ikke kan italesættes i skimiljøet. Ligeledes et tema om hvordan kvindelige udøvere oplever at de ikke kan blive legitime skiudøvere eller opnå en autonom position i skimiljøet.

4.1 Risiko i skifilm og sociale medier

Informanterne refererede bredt til skifilm som de var inspireret af, og hvordan de anvendte sociale medier til at dele og kommentere hinandens skipræstationer. Dette skaber grundlag for at undersøge om skifilm og sociale medier påvirker udøvernes risikoforståelse. Heri en undersøgelse af hvordan risikonormer og idealtypen indenfor feltet, muligvis påvirkes af de sponsorerede topatleter som promoveres i skifilm og på sociale medier. Centralt er hvordan legitim risikoaccept og forståelse af risiko påvirkes gennem udøvernes konsum og forbrug af skifilm og sociale medier. I nedenstående afsnit vil det undersøges om risikologikken fra skifilm og sociale medier påvirker hvordan risiko kommer til udtryk som værdi.

4.1.1 Idealisering af risiko i skifilm

Alle informanterne som var til interview var i varierende grad aktive på Facebook, Instagram eller andre sociale medier. Fire af disse var mellem 18 og 28 år, og de brugte disse sociale medier til at promovere egen skiaktivitet og dem selv som idrætsudøvere i tråd med private sponsorer. Ligeledes brugte de aktivt Instagram til at følge andre udøvere eller venner. Udsagn fra alle informanterne indikerer at de bruger dette medie til at se på "kule" ting og følge med i andres skiture og hvilke skifilm der bliver lagt ud. Alle informanterne begrundede deres aktivitet på sociale medier med at det er socialt og hyggeligt, men også at mediet er godt til at undersøge hvor der er gode sneforhold og godt vejr. Således kan man via billederne vurdere snekvaliteten eller vejret, og bestemme sig for hvor man selv vil tage hen. Yderligere svarer de tre yngste informanter at de bruger Instagram aktivt til at følge skiudøvere, som de ser op til i miljøet:

"Jeg syntes jo det er fine bilder på insta, så længe det ikke er for mye skryting. Og samtidig er det jo også fint å følge med på det som andre gjør. Fordi da får jeg liksom triks til hvor det er fint å kjøre og hvor det er kult. Hva de driver med. For hva de gjør og hvor de kjører..." (Lisa, nr 3 Skikører og friluftsdame).

I dette udsagn ses hvordan der gennem mediet, Instagram, lægges fordringer og normdannelse for hvad der defineres som "kult", "trix" og "fint at køre". Dette sker samtidig med at informant, Lisa, selv møder disse normdannelser med sin egen mening og "dømmer" andre. Ligeledes ses en moralsk distinktion ved at denne ikke kan lide at andre "praler" eller "skryting", og selv indrømmer at denne dømmer andre på baggrund af deres adfærd på sociale medier. Informanten, Lisa, forstår og tolker andre udøveres aktivitet ud fra sin egen forståelse af spillets regler og sin gældende kapitalsammensætning. Herigennem skaber hun distance til andre udøvere eller internaliserer selv normer og værdier fra andre. Videre i interviewet ses det

yderligere at hun lader sig imponere og ser op til de udøvere, som er dygtige og har sponsorer samt er aktive i miljøet og ligger billeder og film ud. Ovenstående tendenser om forbrug af sociale medier indikerer hvordan skimiljøets udøvere kommunikerer, forbindes og påvirker hinanden via sociale platforme. Sociale medier bliver en ekstern arena indenfor skimiljøet hvor der produceres og videreformidles normer og kulturelle attributter for adfærd mellem miljøets udøvere.

Analysematerialet viser også at der eksisterer et højt forbrug af skifilm blandt informanterne. I lyset af undersøgelser af Langseth (2013) ses det hvordan atleter og udøvere der bliver præsenteret igennem medier og udstyrs reklamer, har betydning for hvilken symbolsk kapital og habitus der bliver reproduceret og gjort gyldig indenfor det brede skimiljø som felt. Langseth (2011) italesætter hvordan der ses en sammenhængen mellem de nye friluftslivsaktivitetens ikonisering og det senmoderne samfunds ideologi (Langseth, 2013). Topatleterne indenfor skikulturen bliver målestokken for adfærd gennem sin status og ikonisering. Reklamer og skifilm distribueres ud til de mange felter der vokser frem indenfor skiaktiviteten. Disse topatleter bliver symbolet på aktivitetens etos og signifikante værdier (Langseth, 2013). Informanten Mie tilkendegiver denne tendens, og beskriver hvor normer for præstation kommer fra:

“Man får jo det her fra skifilmene. Gjennom (...) konkurranseskjoring, så får man alltid beskjed om å kjøre som det blir filmet, som det ser du på film (...). Jeg tenker standarden ligger der. Det er det alle andre strekker seg etter. (...) også blir det her med om du er god nok eller ikke målt opp mot det. (...). Og der er mange i Sogn der kan måle seg med det og det gjør derfor at de blir sett på som tøffere enn andre...” (Mie, nr. 2 Professionel konkurrence udøver).

Her ses det hvordan skifilmene skaber en forudindtaget forståelse af gældende kapital og habitus indenfor feltet. Atleter afbilledet i skifilm, som for eksempel norske *Supervention*⁶, skaber særlige identitetsmarkører og attributter for aktiviteten toptur eller freeride. Disse kan den enkelte aktør eller det lokale felt optage eller skabe modstand imod, men det ændrer ikke på at disse værdier er betydningskabende, og får indflydelse på hvordan enkelte aktører adopterer aktiviteten. Alle kvindelige informanter, to fra begynder gruppen og en fra den erfarne da hun var junior udøver, giver samme beskrivelse i deres interview uafhængigt af hinanden. Informanten Mie beskriver: *“Jeg ble jo fortalt at jeg skulle kjøre som det er på film...”* (Mie, nr. 2 Professionel konkurrence udøver). Dette i forbindelse med både konkurrence og træning. Om

⁶ Norsk skifilm fra 2013 produceret af Filip Christensen og Even Sigstad. Denne satte standarden nationalt for hvad der kunne produceres og filmes i Norge indenfor skifilm. Senere er *Supervention II* udkommet i 2016.

alle ovenstående udsagn er direkte overførbare til udøvere der går på toptur som fritidsaktivitet, eller kører i heisen i det brede miljø må selvfølgelig diskuteres. I samtalen med informanterne fik man dog indtryk af at disse standarder var naturlige, og blev taget for givet indtil jeg som interviewer stillede spørgsmål om deres forhold til dette. Informanten, Mie beskriver miljøet i Sogndal og brugen af sociale medier som ekstrem: *“Her i Sogndal er det veldig ekstremt det her med instagram og hvordan alt terreng blir synligt. Miljøet er veldig lite og det blir veldig synligt, hvor de som er gode har vært, også oppsøkes dette at folk på et lavere nivå, som ikke burde vere der og kanskje ikke vet hvilket terreng de ferdes i både med tanke på egne ferdigheter og skred...”* (Mie, nr. 2 Professionel konkurrence udøver). Her ses det hvordan skipræstationerne til de udøvere der definerer hvad som er *“kult”* og anerkendelsesværdigt bliver allemandseje gennem sociale medier, og kopieres af udøvere med mindre kapitalvolumen og agtelse. Informanten, Mie, ser dette som problematisk da begyndere således ubevidst opsøger skiterræn som i kompleksitet ikke matcher deres erfarings- og kompetenceniveau. Gennem blotlægning og synliggørelsen af information på sociale medier legitimeres en risiko hos nybegynderen som ikke kan begrundes i erfaring eller kompetence, men i deres efterligning og efterfølgelse af idealtyperne som reproduceres via Instagram og Facebook. Dette må imidlertid også forstås som en aviation hos udøverne som Mie i centeret af miljøet som tager afstand, til nybegynderen som efterligner den erfarne.

Det indikeres umiddelbart at skifilmene etablerer visse forestillinger og en risikologik som kan adopteres, og påvirker hvordan udøvere forstår risiko og praktiserer deres skiaktivitet. Ligeledes hvordan sociale medier kan skabe gunstige forhold for hvordan normer om risiko og forståelse af risiko spredes både til erfarne og uerfarne udøvere.

4.1.2 Den gode skikører i skifilm

Videre vil det undersøges om skifilmene producerer signifikante forestillinger om den ideelle eller gode skikører, samt om denne forestilling viderefører normer og forestillinger om standarden, og det som i særlig grad efterstræbes i skimiljøet i Sogndal.

Alle informanterne blev spurgt om hvad der kendetegner en god skikører. Alle syv informanter koblede kvaliteter hos den gode skikører til at kunne køre bratt og eksponeret eller med høj fart. Dette samtidig med at alle svarede at kundskaber om skred og kontrol over situationen var vigtige egenskaber. Imidlertid blev svarene mere komplekse og flertydige. Overordnet beskriver informanterne fra begynder gruppe den gode skikører som en udøver der kan mestre

komplekse ting i fjeldet som ser godt ud: ”*Det er jo en slags ski akrobatikk. Når du får med hele kroppen din, ski og sko, at man holder farten oppe og koordinasjonen...*” (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Informanterne fra den erfarne gruppe med ski som fritidsaktivitet lagde videre vægt på kvaliteter om praktiske færdigheder, kompetence og æstetik: ”*Det som ser pent ut (...) Også skal du ha klipper og du lander dem og har sammenhengende kjøring. Og gjerne litt bratt da. Og så lenge det ser du som om du har det gøy. Det er veldig akseptert...*” (Mie, nr. 2 Professionel konkurrence udøver). Yderligere er en klar karakteristik at gode skikørere finder frem til den gode sne og opsøger den før andre udøvere. Dette forstået således at disse udøvere besidder en særlig kompetence til at se på vejrmeldinger, og at de kender de lokale omgivelser så godt at de kan finde urørt sne, som ingen andre kender til. Disse kvaliteter ræsonnerer med hvordan en udøver bliver præsenteret i skifilm. Videre lagde de erfarne udøvere som havde guideuddannelse vægt på højt erfaringsniveau, og evne til at mestre komplekse problemstillinger: *En god skikjører han har kontroll over terrenget (...) analysere hva som skjer hvis den og den flanken går. Hvor snøen bærer. Hvor de trygge plassene er (...) det er evnen til at se det og ligge en god strategi på det...*” (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder). Med de tre citater er det muligt at se en vægtlægning af lidt forskellige færdigheder og evner hos de forskellige informantgrupper. Disse forskelle kan indikere et hierarki af eftertragtet kapital og position i miljøet som felt. De erfarne informanter henviser til et mere nuanceret og reflekteret billede af den gode skikører, mens begyndergruppen henviser til det som umiddelbart fremgår fra skifilm og sociale medier. Imidlertid ses det at de erfarne informanter også havde tendens til at idealisere narrativet om den gode skikører som denne bliver præsenteret på film. Denne fortælling kommer bare umiddelbart til udtryk, og bliver internaliseret på en forskellige måder.

Et tydeligt skille som italesættes blandt alle informanterne er at være god i skicenteret og god ude i det åbne landskab i storfjeldet over trægrænsen. En af informanterne, Håvard, understreger at for ham præsterer den gode skikører at tage sine kundskaber fra skicenteret med ud i storfjeldet: ”*Jeg synes det er imponerende, hvis noen sender noen svære drop og ”sticke” det, sånn når de er i fjeldet (...) åhhh liksom 10 meter! Smok! Helt uten å tenke over det...*” (Håvard, nr. 2, konkurranse udøver). Denne tendens ses ligeledes hos informanten, Mie, som beskriver hvordan skikøring med høj fart i komplekst terræn bliver idealiseret og manifesterer sig, som det der eftertrages og giver status: ”*Og det som de gjør på ski det ser jo på en måte skarpest ut, det de ligger på insta, det de presenterer gjennom skimiljøet og det skaper status for enkelte det er på en måte storfjellskjøring og fart...*” (Mie, nr. 2, professionel konkurrence udøver). Dette udsagn viser hvordan storfjeldskøring bliver den type tur som gives mest anerkendelse i skimiljøet. Denne

kan beskrives som skikøring i brat og komplekst terræn hvor en fjeldvæg er sammenhængende i en linje fra top til bund. Implicit i ordet ligger altså at udøveren kører fra top til bund.

Yderligere fremhæver informanten, Håvard, at Hurrungen, Lyngen og Romsdalen er steder hvor de erfarne skikørere tager til. Lokationen, Alaska, anses som det mest ideelle og markerer højt kompetenceniveau. Her ses en klar forbindelse til for eksempel skifilmen, *Conquering the Useless*⁷, fra 2015 hvor skiatleten, Cody Townsend, rejser ind i ødemarken i Boundary Mountains for at redefinere sig selv og sin sport. Anmelderen i Powder Magazine skriver om filmen: *"The film is about an adventure (...) skiing powder and trekking on sleds across a forgotten land, but it left me thinking about more. The best winters are the ones that reaffirm who skiers are and, at times, bring them forward to a new, unexpected place..."* (Rogge, 2015). Samme beskrivelse og idealisering af storfjeldskøring ses hos informanten, Håvard, som beskriver den ultimative skioplevelse som: *"Hvor du stikker dypt inn i villmarka på egenhånd med noen kompiser (...) klatrer opp et digert fjell og står på ski ned igjen..."* (Håvard, nr. 2 Konkurrence udøver). Ved citatet etableres en lighed med Håvards ordbrug og Powder's beskrivelse af skifilmen. Særligt hvordan skieventyret idealiseres og skifilmens etos og æstetik umiddelbart skaber normer og standarder for den ideelle skikører. Videre følger han op med præcisering af hvad der er den ideelle skikøring for ham: *"Jeg tror bare det er viktig at der er store klipper, storfjellskjøring. Det var det som det begynte med. Det var det som gjorde om man fikk cred eller ikke..."* (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Igennem Håvards citater ses en klar sammenheng mellem skifilmenes ikonisering af udøvere som Cody Townsend, og signifikante forestillinger om den ideelle eller gode skikører som definerer det særligt efterstræbelsesværdige. Der ses en klar forskel mellem udøvers aktiviteter i skicenteret og ude i storfjeldet. Skiture og lange linjer i fjeldet bliver et ideal og udføres af udøvere med høje kompetencer og færdigheder.

Et interessant fund er hvordan alle informanterne omtaler skiatleter som de inspireres af, og beskriver dem som gode skikørere. Ligesom Begge erfarne informanter, som er tindevejledere, fremhæver den kendte norske snowboarder, Terje Håkonsen, som er en udøver de er imponeret af, og har respekt for. Informanten, Even, fortæller med entusiasme om et klip han har set på Youtube, fra Alaska: *"Han kører ned et eller annet fjell, first accent! hahahaha. Der er et enormt stort fjell, og han står på toppen, finner den perfekte linje ned, det ser kjempe imponerende ut..."* (Even, tindevejleder og pro. skiguide). Videre i interviewet følges eksemplet op med et spørgsmål om hvor grænsen går, for hvad der er forsvarligt i et risikoperspektiv. Her er det interessant at

⁷ Amerikansk skifilm fra 2015 af M. Sheridan.

informanten med sin erfaring og profession som guide forklarer: *”Nei på en eller annen måte er det jo imponerende på en måte, at de velger å gjøre det de gjør, men i forhold til marginer og sånn så har han så spesielle egenskaper, masse erfaring, at hvis man skal begynne å analysere det så er det kanskje like trygt som noe annet som blir gjort...”* (Even, tindevejleder og pro. skiguide). Her ses det tydeligt at informanten legitimerer en objektivt set meget risikofuld præstation med et meget højt erfaringsniveau og kompetence. Denne kobling mellem den gode skiudøvers høje erfaring og kompetence der legitimerer ekstreme skipræstationer, går igen blandt alle fem erfarne informanter der blev interviewet.

Blandt de fire yngre informanter omtales Eric Hjørleifson fra Canada som en skiatlet der beskrives som manifestationen af den ideelle skikører. Denne er sponsoreret af Dynafit som er ledende udstyrsproducent både på skiudstyr og beklædning. I samarbejde med sine sponsorer har han fået lavet en serie af ski og udstyr med hans nickname, Hoji. En informant fra begyndergruppen beskriver sin fascination af denne udøver: *”Eric Hjørleifson han har jo altid åhhh, jeg står på Hoji-ski selv som han har produceret, han har jo på en måde åhhh han er jo en helt med det at hoppe klipper...”* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Ligeledes fortæller Elias, en af informanterne fra den erfarne gruppe, at Hoji har: *”ufatteligt bra skitekniikk og slike ting da”* (Elias, nr 2. Lokal helt og skiatlet). Informanterne idealiserer denne skiatlet og følger ham på sociale medier, og ser de skifilm der bliver produceret.

Herved ses et eksempel på hvordan topatleter som Hoji eller Terje Håkonsen i Langseths (2013) terminologi ikoniseres i det senmoderne samfunds ånd, og konstrueres som en central bidragsyder til at standardisere gældende symbolsk kapital gennem normdannelse i skimiljøet. Ud fra ovenstående citater, og de to eksempler på ikoniserede udøvere, ses en grundlæggende indsigt om hvordan den ideelle skikører bidrager til at producere og reproducere normer om standarden for præstation i skimiljøet. Dette ved måden denne præsenteres på film og sociale medier. Disse normer og standarder bliver signifikante for hvad som bliver anerkendelsesværdigt og efterstæbes i skimiljøet Sogndal.

4.1.3 Skifilmene og risikologik

At skifilmene er med til at påvirke hvad som anerkendes som idealet, eller hvad som efterstræbes underbygges af informanten, Elias, som bekræfter tendensen fra tidligere: *”Skifilmene er jo med til å definere hva som er kult. Det er jo ofte ekstrem skifilm som kommer ut. (...) Der ligger helt klart et slags ideal. Men det må man jo ha et reflektert forhold til...”* (Elias, nr 2. Lokal helt og skialtet). Elias tilkendegiver skifilmenes definitionsmagt, men han siger også at man må

have et *"reflekteret"* forhold til dette. Her må det tolkes, som at han mener at den enkelte udøver selv må forholde sig kritisk til filmenes indhold og evt. endimensionelle fokus på risiko og risikotagning. Her efterlyser han et kompetence- og rationalitetsgrundlag hos udøverne således at disse selektivt kan træffe selvstændige valg i forhold til egen kompetence, valg af ture og skred erfaring. To dage forud for interviewet (start november) lagde den lokale skiproducent, SGN skies, en film ud på sociale medier hvor en af deres ambassadører kører ned over bræen fra Steindalsnosi, i Hurrungen. Dette blev hurtigt delt på sociale medier og i de efterfølgende dage repeterede mange udøvere denne relativt ukendte og krævende skitur. Hurrungen hører til det fjeldområde på Vestlandet med den største koncentration af høje bratte fjeld og komplekst terræn (Bjørhusdal; Haslestad; Vereide, 2013). Ruten op af bræen til Steindalsnosi er ingen undtagelse, og den kræver kompetence indenfor færdsel på bræ og skred. Imidlertid havde mange af udøverne som gennemførte turen intet klatreudstyr på, til at kunne redde sig selv eller andre ved en ulykke. Elias beskriver selv hvordan episoden med filmen understreger tendensen til at relativt uerfarne udøvere, efterfølger det som lægges ud på sociale medier: *"Ja man kan jo spørre sig selv om der ville være så mange mennesker, hvis SGN ikke havde lagt ud den filmen. Det tror jeg ikke..."* (Elias, nr 2. Lokal helt og skialtet). Denne episode indikerer hvilket niveau af indflydelse og påvirkning sociale medier og skifilm har i selv et lille lokalt skimiljø.

Ligeledes vidner denne hændelse også om hvordan den brede mængde af udøvere internaliserer det som distribueres over sociale medier. Herigennem adopteres der muligvis normer om risikovurdering og risikologik (Stoddart, 2012). Centralt er informanterne, Evens eller Elias, refleksion om at skiikoners præstationer, sandsynligvis kan legitimeres med grundig forberedelse og høje færdigheder. Imidlertid er dette ikke noget der nødvendigvis lægges vægt på i produktionen af skifilm da æstetikken omkring risiko og filmenes etos, har et andet fokus (Stoddart, 2012). Et centralt budskab i denne undersøgelses teoretiske perspektiv er at alt som konstrueres i den sociale verden, fremstår som en legitim social sandhed der er til forhandling på feltet (Wilken, 2008). Når Even påpeger at skiikonernes præstationer kan legitimeres objektivt set, bliver dette ikke nødvendigvis til en sandhed som aktørerne på feltet kan forholde sig til objektivt. Udøvernes internalisering af skifilmenes risikologik sker ikke nødvendigvis reflekteret og uafhængigt af deres subjektive virkelighedsforståelse (Bourdieu, 1999; Langseth, 2012). Risikoforståelsen og risikologikken fra skifilmene bliver en del af den foranderlige og reflektive produktion af habitus og kapital på feltet. De erfarne informanter har en heterodox privilegeret tilgang i centret af feltet, og har dermed definitionsmagt til at påvirke den herskende sandhed og kapital produktion, netop fordi disse besidder legitim kundskab og erfaring.

Forskellen i informantgruppernes opfattelse af den gode skikører i starten af dette afsnit indikerer dette.

I lyset af dette afsnit ses tendenser til at skifilm påvirker hvordan risiko får værdi i skimiljøet. Umiddelbart kommer dette dog til udtryk på lidt forskellige måder. Den ortodokse begynder i periferien af feltet vil sandsynligvis optage og internalisere risikologikken fra skifilmene som en sandhed og standard der er værd at efterstræbe (Bourdieu, 1996). Hvorimod de erfarne informanter besidder en vis reflektiv forståelse og kritisk sans således at de kan forholde sig kritisk til filmenes risikologik.

4.1.4 Skifilm, sociale medier og anerkendelse

Af ovenstående blev det klart hvordan skifilmene påvirker hvordan normer og meningsbærende kapital produceres indenfor feltet af skiudøvere. Centralt er hvorvidt udøvere internaliserer disse, eller reflektivt kan forholde sig kritisk til disse normer. I nedenstående afsnit vil det undersøges hvordan normer og meningsbærende habitus og kapital fra skifilmene påvirker gældende habitus på feltet.

Informanten, Elias, beskriver hvordan den ideelle skifilm for ham har et lidt bredere perspektiv, altså hvor turen, planlægning, risikovurdering er en del af processen om at vælge linjen der køres. I mange skifilm vises kun klip hvor udøveren kører den valgte linje og forholder sig ikke til aspekter af risiko eller sikkerhed: *"Også i forhold til det med ikke å ta vurderinger på tur, at man ikke får input fra filmene om hvordan det gjøres heller. Det er bare sånn rå kjøring og hvis man blir tatt i skred så kjører de bare ut (...) også er der ikke mer å snakke om på en måte..."* (Elias, lokal helt). Ved ovenstående udsagn producerer Elias, som central figur i miljøet, også en moralsk skillelinje der adskiller udøvere mellem dem som forholder sig reflekteret og kondenserer atleternes præstationer, og de som ukritisk internaliserer og kopierer skiatleternes risikologik. Udøvere der overtager skifilmenes risikonormer, og søger anerkendelse ved at lægge film og billeder ud på sociale medier skaber en ambivalens hos alle informanterne. Senere i interviewet påpeger Elias ovenstående afstand: *"Og Instagram også. Det er jo en ytre motivasjon. Bare legge det kuleste ut hver helg. Det kan jo være det bidrar til hvilke valg man tar. Det tenker jeg..."* (Elias, nr 2, Lokal helt og skialtet). Dette blev fulgt op med et spørgsmål om informantens holdning til netop udøvere drevet af ydre motivation: *"Det skal jeg ikke sei noko om. Det må være opp til den enkelte åhhh men man bør nok ha et bevisst forhold til det tenker jeg. Eller det skal man..."* (Elias, nr 2, lokal helt og skialtet). Her ses en dobbelthet i analysens perspektiv da Elias, set fra sin egen

position, ikke påvirkes eller internaliserer skifilmens risikologik. Han tillægger sig selv en rationalitet og objektiv position der insisterer på at kunne træffe egne valg. Imidlertid konstruerer udøverne i skifeltet signifikante værdier og legitim viden omkring deres praksis og identitet som skikørere, hvor det at besidde gyldig kompetence og færdigheder i kraft af symbolsk kapital definerer hvordan man opnår social anerkendelse. Denne mekanisme opleves helt naturlig fordi disse normdannelser blot er en gentagelse og reproduktion af den eksisterende viden og praksis. Yderligere ses det i det sidste citat hvordan Elias etablerer en symbolsk grænse når han bliver presset til at uddybe, det han mener i det øverste citat. I interviewsituationen var han ikke meget for at uddybe hvad han mente, og han ville ikke tage afstand til nogen. Med hans ordvalg: ”*eller det skal man*”, indikeres det imidlertid at han trækker en moralsk grænse mellem sig selv, og de som ureflekteret kopierer skifilmens risikologik, og søger anerkendelse eller kredibilitet fra miljøet ved overdrevent brug af sociale medier.

Med Bourdieus optik bliver den gældende habitus i miljøet et internaliseret produkt af dette felts immanente nødvendigheder, og kan ikke ses eller opleves objektivt fra udøvernes ståsted (Bourdieu & Wacquant, 1996). Disse handler i overensstemmelse med det sociale felts krav og normer, og bidrager herved til at konstituere feltet som en verden der giver mening, med værdier det kan betale sig at efterstræbe (Bourdieu & Wacquant, 1996). Dette forhold understreges af at ingen af informanterne umiddelbart kan beskrive hvem eller hvad der definerer, hvad som giver anerkendelse. Først når de bliver spurgt om skifilmens rolle tilkendegiver de at disse selvfølgelig har disse en betydning. Hvad som giver anerkendelse på skifeltet kan belyses gennem resultater af Langseth (2013) hvor anerkendelse placeres som en central drivkraft for udøvere indenfor givne felter, således at disse vil gå ganske langt for at opnå denne. Nybegyndere vil gennem socialisering overtage og internalisere feltets værdier, og gøre dem til en del af sig selv (Langseth, 2013). For den enkelte aktør vil denne søgen efter anerkendelse fremstå som en isoleret indre motivation. Skellet mellem ydre og indre motivation ophører i kontekst af feltet således at deltageren ikke længere selv kan skille herimellem (Langseth, 2012).

4.1.5 Socialiseret autensitet

En anden informant, Lisa, trækker samme grænse som informanten, Elias: ”*Noen ganger kan det nesten være at instagram er hele målet med turen...*” (Lisa, nr 3, skikører og friluftsdame). Denne tendens til afsmag og grænsedragning på forskellige dimensioner ses hos alle udøverne når de svarer på spørgsmål om vaner og brug af sociale medier. Alle informanterne tager afstand og

opretholder en distance mellem dem selv og de andre baseret på en gensidig forhandling af gældende kapital (Bourdieu, 1999). Dette ses i ovenstående sammenhæng ved afstand til de som bruger sociale medier åbenlyst til at ”prale” for at opnå anerkendelse, eller forsøger at promovere udstyrsproducenter ved at tage disse i deres film og billeder i håb om at få sponsorer. Informanten, Lisa, påpeger hvordan hun ser sidstnævnte som en tendens: *”Det er jo en ting at folk deler bilder fordi de gjerne vil ha sponsorer. Det opplever jeg. De legger ut bilder også tagger de alle de merkene, som de har på seg og sånn da. I håp om å få spons...”* (Lisa, nr 3, skiudøver og friluftsdame). Dette eksemplificerer hvordan nogle udøvere forsøger at transformere symbolsk kapital til økonomisk kapital. Dette imidlertid uden at have nok symbolsk kapital, altså kredibilitet, kompetence og anerkendelse i miljøet, til at dette indenfor feltet lader sig gøre. Citatet fra Lisa indikerer netop en avasjon og distance til sådanne udøvere der prøver for hårdt, uden at have det i noget.

For at kunne gennemføre denne transformation af kapitaltyper, kræves en særlig position på feltet med en definitionsmagt der bredt accepteres og samsvarer med gældende doxa og habitus (Bourdieu, 1999). Kredibilitet fremtræder i skilmiljøet i en særlig kapitalform, og bliver dermed til symbolsk kapital. Dette således at den kapitaltype der er særligt eftertragtet og i stor nok volumen giver adgang til inderkredsen af miljøet, og legitimerer transformation af kapitalformer. Videre beskriver Lisa: *”Ja det hadde jo vært kult hvis SGN hadde ringt til meg nå om jeg ville være med på teamet deres. Ikke fordi jeg har tagget de på Instagram, men fordi en av dem som kjører for SGN har sett meg i trekket...”* (Lisa, nr. 3, skiudøver og friluftsdame). Her fremhæves en særlig dynamik hvor Lisa beskriver den autentiske transformation af symbolsk kapital til økonomisk kapital ved at kredibilitet og kompetence byttes til sponsorerede ski. Denne transformation opleves oprigtig og naturlig fordi det netop er udøverens kapitalvolumen, i kraft af erfaring, færdigheder og kredibilitet på feltet, der realiserer denne overgang (Bourdieu, 1999). Imidlertid repræsenterer denne overgang ikke kun belønning og privilegeret mulighed til at tilegne sig økonomisk kapital, men understreger også udøverens ikonisering og definitionsmagt på feltet. Denne tendens udvikles endvidere når Lisa beskriver hvordan autencitet krediteres idet højt agtede udøvere ikke deler billeder eller film på sociale medier: *”Det hender jo at du søker opp folk på Instagram også finner du ingenting. Også hvis jeg kjenner personen så vet jeg jo om alt det kule han har gjort. Ja det gir cred det også. At man ikke skryter av det...”* (Lisa, skiudøver og friluftsdame). Visse udøvere opnår således en særlig symbolsk status ved at fremstå som jantelovens antihelt i tråd med skandinaviske egalitære værdier (Jarness & Sølvsberg, 2018). Disse udøvere præsterer på højt niveau uden at prale eller direkte søge

anerkendelse via sociale medier. Paradoksalt er det at disse udøvere, netop ved ikke at søge let tilgængelig anerkendelse på Facebook eller Instagram, tiltrækker sig en særlig opmærksomhed og krediteres med en autentisk anerkendelse. Samme tendens ses hos de mest agtede og anerkendte klatrere i studiet til Langseth & Salvesen (2018) hvor disse idealiseres og helliggøres således at de opnår næsten urørlig status i klatre miljøet. Bag Lisa's udsagn ligger der en grundlæggende dynamik om den rigtige type færdigheder og kompetencer som samsvarer med den rigtige type kredibilitet og anerkendelse.

4.1.6 Delkonklusion

I lyset af ovenstående afsnit er det et centralt fund at skifilm og sociale medier er medvirkende i produktionen af legitime forståelser og værdier om risiko i skimiljøet Sogndal. Centralt er hvordan disse faktorer indirekte påvirker reglerne for spillet, og hvilke kriterier der ligger til grund for legitime risikoforståelser samt hvordan risiko kommer til udtryk som værdi i skimiljøet. Om disse kriterier og forståelser om risiko påvirker medlemmernes socialisering til feltet, og hvordan disse accepteres vil i følgende afsnit blive gennemgået.

4.2 Anerkendelse, risiko og socialisering

I den videre undersøgelse vil forholdet mellem udøvernes forståelse af risiko og anerkendelse i miljøet blive behandlet. Dette tema forholder sig til hvordan risiko som værdi kommer til udtryk blandt skiudøvere. Vigtigt er at forstå dynamikken omkring risikotagning, og hvordan opfattelser som legitimerer risikofulde handlinger og motiver bliver til på feltet. Heri er en forståelse af hvordan deltagere bliver en del af miljøet, og hvordan disse opbygger motiver for at tage risiko og positionere sig centralt. Af ovenstående afsnit fremgår det hvordan legitime forståelser og værdier om risiko bliver konstrueret. Videre er det interessant at belyse om disse bliver til normer og centrale retningslinjer for socialisering af nye medlemmer, og hvordan disse forståelser og værdier kommer til udtryk.

4.2.1 Risiko og anerkendelse

Donnelly & Youngs⁸ (1988) afhandling om konstruktion af identitet i subkulturer er interessant i forhold til socialisering til bestemte risikonormer og -værdier. Deres fund illustrerer hvordan nybegyndere socialiseres til at blive aktør i skimiljøet. I deres optik er socialiseringsprocessen og identitetsskabelsen til subkulturer en relativt refleksiv handling hvor aktøren påtager sig subkulturens identitet (Donnelly & Young, 1988; Langseth, 2012). Alligevel rummer socialiseringen til subkulturen mulighed for at udøvere internaliserer den nye identitet i en sådan grad at de ikke længere kan se skimiljøet og dennes aktiviteter objektivt. I kontekst af denne proces bliver feltets grundlæggende sandhed internaliseret, og feltets risikologik bliver en central drivkraft i udøvernes søgen på anerkendelse af den nye subkulturelle identitet (Donnelly & Young, 1988). Centralt er en forståelse af om medlemmerne bliver socialiseret til en bestemt type risiko og praktisering af risikofulde skiaktiviteter.

Alle de informanter der er kommet til Sogndal for at studere, beskriver deres første sæson i miljøet som meget specielt og signifikant for deres tid i Sogndal. Især de tre kvindelige informanter tilkendegiver at de oplevede skimiljøet det første år som inkluderende, men også meget ”*intense*” og ”*ekstremt*”. Som studenter har alle informanterne bevidst udvalgt Sogndal som studiested på grund af skimiljøet, og særligt studietilværelsen der skabes i dette miljø. Bag

⁸ Artiklen bygger på tidligere studier af forfatterne selv om subkulturerne klatring og rugby, men forfatterne antager at det sociologiske perspektiv i artiklen kan bruges som en generel model indenfor alle subkulturer.

denne motivation ligger muligvis en identifikation, og et ønske om at blive en del af den kollektive identitet, som skimiljøet repræsenterer.

Informanten, Mie, som er den tilflytter der har været en del af miljøet længst, beskriver hvordan hun oplevede mødet med skimiljøet i Sogndal: *”Da jeg kom til Sogndal fikk jeg det litt i fleisen, hvor mye det betød om du var god på ski eller ikke (...) hvis du er ny i Sogndal bruker du veldig lang tid på å bli komfortabel med hvor du står i forhold til resten....”* (Mie, nr. 2, professionel konkurrence udøver). Udsagnet beskriver hvordan hun oplevede mødet med miljøet som diffust og grænseoverskridende. Dette er første fase i konstruktionen af identitet og tilhørsforhold til feltet (Donnelly & Young, 1988)⁹. Citatet indikerer ligeledes hvordan at *”være god på ski”* involverer visse kriterier for praktik og deltagelse i miljøet. Det ses muligvis hvordan Mie som aktør besidder en ufuldstændig information om den specifikke subkultur, som resulterer i en relativ opfattelse af gældende kapital og habitus på feltet. Dette resulterer i at hun som aktør ikke imødekommer gældende kapital, og udvikler fejlagtig adfærd (Donnelly & Young, 1988).

Informanten Ida beskriver hvordan hendes introduktion til skimiljøet skete gennem hendes træner og mentor. I rekrutteringsfasen gør aktøren sig erfaringer med feltet som aktøren ønsker at tage del i ved at afprøve subkulturens aktivitet. Dette ofte i forbindelse med en relation til en person som allerede er central i miljøet. Denne person kan fungere som en mentor der kan vejlede nybegynderen i skimiljøets kulturelle logik og sprog (Donnelly & Young, 1988). Ida er den yngste informant, men trods sin alder har hun relativt meget erfaring fra et andet skimiljø. Hun flyttede til Sogndal for at udvikle sit talent og træne til nye konkurrencer. Hun beskriver hendes tidlige møde med skimiljøet og hendes træner i en tidlig alder:

”Han var veldig flink til å ta ungene med (...) med ut i fjellssidene og viste oss hva vi kunne få til og ikke bare sa at alt var farlig. Men viste oss hva man må gjøre riktig, å det ikke var så skummelt at kjøre i fjellssidene og dra til fjells på ski. Også tok man mange bilder og filmer...” (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver).

Her ses det tydeligt hvordan Ida, gennem sin mentor, fik væsentlige erfaringer med miljøet og tidligt opbyggede færdigheder til at tage på ski i fjeldet. I citatet ses yderligere hvordan Ida, som nybegynder, adopterer feltspecifik kapital fra denne mentor som signifikant tillidsperson.

⁹ Young (1983) påpeger i hans egne studier, at information eller opfattelse af subkulturen erhverves gennem mange kilder herunder: familie, venner, direkte eller indirekte kontakt med medlemmer i subkulturen. Hans fund viser at medier var mest signifikant.

I sammenhæng med afsnittet om skifilm og sociale medier ses det tydeligt i citatet hvordan Ida som ny udøver følte anerkendelse ved at mentoren filmede og tog billeder. Ligeledes hvordan hendes mentor oplærte hende i hvordan hun skulle håndtere risiko, og herigennem normalisere risiko som en del af aktiviteten. Således involverer socialisering til feltet en signifikant risikologik og adfærd.

Samme mentorproces ses hos Mie som beskriver at hun kom til miljøet i Sogndal, i forbindelse med at hendes bror allerede var en del af miljøet. Hun ser selv dette som en væsentlig faktor for hendes deltagelse i miljøet: *"Det ble gjennom min bror. Han hadde allerede bodd her i to år og jeg stod jo på ski med hans kompiser og jeg fikk et skimiljø, utenom det miljø jeg fikk med venner. Jeg hadde et annet skimiljø enn jeg hadde venner. Men så til slutt falt det jo i lag da..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). I citatet ses hvordan inklusion i miljøet umiddelbart foregår ved at Mie som aktør bliver rekrutteret af et allerede etableret medlem af subkulturen (Donnelly & Young, 1988).

Informanterne Mie og Ida har haft centrale personer som kunne introducere dem for nuancer i kapital og habituel logik i skimiljøet. De har haft en nøgleperson som kunne være retningsgivende i deres socialiseringsproces til feltet. Dette med den konsekvens at de muligvis i socialiseringsstadiet lettere har kunne revurdere, om forestillingerne til subkulturen er korrekte eller malplacerede. Citatet fra Mie viser også hvordan hun gennem sin bror blev kendt med folk fra miljøet som ikke fra starten var hendes venner, men blev det efter noget tid i miljøet. Denne opdeling i *"skimiljø"* og *"vennegruppe"* er interessant fordi der her ses et opgør eller opbrud med noget etableret fra tidligere. Dette kunne være splittet habitus som bliver skabt i forhold til modstridende sociale forventninger og erfaringer. Dette begreb indikerer en overgang fra en habitus på et felt til at erhverve en ny på et andet felt (Wilken, 2008). Når Mie beskriver sin *"brors kompiser"* underbygges dette, og viser at hun skal investere eller bevise noget på dette nye felt. Centralt er hvordan denne nye habitus, og dertilhørende kapital produktion, vedrører visse legitime forståelser og normer om risiko.

I forhold til nærværende undersøgelse er det interessant hvordan signifikante værdier og legitime forståelser af risiko bliver en del af denne anerkendelsesproces. Resultaterne til Langseth (2013; 2012) henviser til anerkendelse som en central drivkraft for udøvere indenfor givne risikofulde aktiviteter, således at disse vil gå ganske langt for at opnå denne. Nybegyndere vil gennem socialisering overtage og internalisere feltets habitus, og gøre den til en del af sig selv. For den enkelte aktør vil denne søgen efter anerkendelse fremstå som en isoleret indre

motivation. Skellet mellem ydre og indre motivation ophører i kontekst af feltet således at deltageren ikke længere selv kan skille herimellem (Langseth, 2013). Når Mie slutteligt i citatet siger at de to grupper ”*faldt i lag*” betyder det muligvis at hun blev optaget og begyndte sin socialisering til feltet.

Beskrivelserne om mødet med miljøet i Sogndal fra informanterne, Mie, Ida og Lisa, omhandler en overgang til et nyt socialt miljø. De skal tilegne sig kulturelle attributter og kapital specifik handling for at kunne positionere sig blandt de andre udøvere. Centralt heri er grundlæggende mekanismer om en søgen og jagt efter anerkendelse, og tilegnelse af egen identitet. Dette indebærer sandsynligvis at de som udøvere internaliserer en signifikant habitus, og producerer symbolsk kapital som relaterer til en bestemt legitim form for risikoforståelse og -praktik.

4.2.2 Socialiseret til risiko

Informanten, Lisa, kom til Sogndal fordi hun var optaget af de mange muligheder indenfor friluftsliv, der er i området. Hun var i udgangspunktet ikke interesseret i toptur og randonee. Imidlertid købte hun randoneeudstyr den første vinter, på opfordring af nogle venner, og begyndte at finde interesse for toptur og freeride. I dag er hun aktiv i skimiljøet, og en ivrig klatrer i tillæg. Hendes overgang fra det brede friluftsliv til de moderne aktiviteter som ski og klatring vidner om en socialiseringsproces fra et felt til et andet. I analys materialet fremgår det umiddelbart hvordan denne overgang til det nye felt medfører nye risikonormer og risikoaccept.

Informanten, Lisa, beskriver hvordan hendes venner var lidt ”*langsomme*” og ville hygge sig på tur, mens hun selv var tiltrukket af ”*spændingen*” ved skikøring. I den forbindelse beskriver hun hvordan hun oplevede dette som vanskeligt at balancere. Derfor kom hun i kontakt med nogle af de etablerede mandlige skikørere i miljøet: ”*Jeg syntes at det var vanskeligt å få med meg venninnene med på det. Så etterhvert kjent med de gutta siden jeg ikke fikk med meg noen av mine venninner eller venner med på det...*” (Lisa, nr. 3, skikører og friluftsdame). Citatet beskriver hvordan medlemskab i de to forskellige miljøer muligvis har medført det som Bourdieu beskriver som splittet habitus (Wilken, 2008). Dette gjorde det mindre enkelt for Lisa at komme ind i skimiljøet. Da hun ikke havde direkte kendskab til nogen som kunne rekruttere hende ind i miljøet måtte hun sandsynligvis navigere i et komplekst system af kulturelle koder og ukendte normer. Som udøver var hun splittet fordi hendes deltagelse på det ene felt er legitim i kraft af normer om friluftsliv, hyggeligt tempo og venskab, og på det andet felt er legitim i kraft af normer om risikologik, præstation og færdigheder.

Denne forskel i habituel logik på de to felter kan umiddelbart fremstå som diffus og krævende. Lisa måtte sandsynligvis kæmpe for sin berettigelse som udøver, og korrigere sin symbolske kapital i overensstemmelse med habituel logik i skilmiljøet. Denne kamp kommer til udtryk i måden hun snakkede om temaet, og når hun beskrev sig selv som en udøver der måtte lære sig det kulturelle sprog og adfærd. Dette indikeres i følgende citat som beskriver måden hvorpå hun tilnærmede sig de mandlige udøvere. Hun beskriver hvordan hun blev inviteret med på toptur og mere seriøse ture: *"Jeg tror det vigtigste er at du er sosial. At du ikke bare en pratende og irriterende person som henger seg på. Du må liksom spørre litt "oi hvordan gjorde du det?". Spør sånn litt forsiktig og vise litt interesse for hva de driver med..."* (Lisa, nr. 3, skikører og friluftsdame). Af citatet ses det hvordan der eksisterer en forhandling om og internalisering af kapital. Det henviser også til en bestemt måde Lisa som aktør tilnærmer sig de etablerede medlemmer. I retroperspektiv bekræfter Lisa hvordan der på feltet sker en udvælgelse og selektion af mulige aktører der vil ind på feltet. Dette på baggrund af bestemte kriterier og optagelsesnormer.

Donnelly & Young (1988) beskriver socialiseringsstadiet som en: *"active but ongoing stage where members undergo training in the characteristics of the subculture..."* (Donnelly & Young, 1988: 225). Som aktører definerer de nævnte informanter sin position i gruppen, og vil eventuelt påvirke andre aktørers position ved at investere sin kapital på feltet (Bourdieu, 1999). Ydermere vil disse tage subkulturens normer og værdier til sig, samt identificerer sig med dennes politiske og symbolske værdier. Denne fase er fundamental i aktørens nye selvforståelse, og vil være en pågående proces hvor aktøren udvikler sin nye subkulturelle identitet (Donnelly & Young, 1988). Denne tendens afspejles i Lisas beskrivelse af hvad som er *"tøft"* og optager hende: *"Jeg synes det er litt tøft med de som kjører noen kule linjer i Jotunheimen eller Hurrungane. Og jeg syntes det er tøft, hvis man må bruke klatreutstyr for å komme dit. Fordi det har jeg lyst til at gjøre selv da, fordi jeg er glad i å klatre og stå på ski. At kombinere de to sammen, det er tøft..."* (Lisa, nr 3, skikører og friluftsdame). I Lisas beskrivelse ses en grunnleggende sosialisering til den type tur som er særligt eftertraktet i miljøet, og som involverer en objektiv stor fysisk risiko. Med Bourdieus ord bliver den gældende habitus et internaliseret produkt og udgangspunkt for udøvernes virkelighedsforståelse, således denne ikke kan ses objektivt fra udøverens ståsted (Bourdieu & Wacquant 1996). Lisa handler i overensstemmelse med det sociale felts krav og normer. Centralt i dette fund er hvordan disse værdier rummer særlige normer om risikotagning og risikoaccept. Socialiseringen til deltagelse i skilmiljøet bliver en grunnleggende sosialisering til at acceptere og normalisere risiko som en del af skiaktiviteten.

Lisas beskrivelser indikerer hvordan der umiddelbart er forskel i informanternes iboende kapitalsammensætning, og den som anvendes i skimiljøet. Kendskab til skiaktiviteter og specifik skihabitus fra tidligere giver imidlertid visse fordele. Ligeledes skaber rekruttering og vejledning fra en mentor mulighed for en lettere adgang til miljøet. Dette eksemplificeres når Mie beskriver hvordan hun senere i studieåret hurtigt blev en del af miljøet fordi hun i forvejen havde skifærdigheder: *"Og for min del så kom det ganske rask aksept fordi jeg kunne stå på ski, det føles litt rart at si og jeg har ikke sagt det til noen før heller, men jeg følte at det var en veldig enkel inngangsport fordi jeg hadde ferdighetene..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Dette citat understreger hvordan Mie, i kraft af sin position, erfaring fra et andet skimiljø samt hendes bror, havde en sammensætning og iboende habitus som gav hende privilegeret adgang til miljøet. Denne tendens ses hos alle informanterne i den erfarne gruppe som enten har arbejde relateret til skiguiding eller privat er centrale medlemmer i skimiljøet. Alle disse informanter beskriver hvordan det enten var relativt let at blive en del af miljøet, eller slet ikke kunne sætte ord på denne proces fordi de altid har været relativt heterodokse og familiære med skimiljøer som felt. Informanten, Håvard, underbygger denne mekanisme: *"Jeg har jo alltid stått på ski, så jeg aner jo ikke hvordan det er å komme utenfor et skimiljø. Jeg har vært i midten av det hele livet mitt..."* (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Dette udsagn vidner om hvordan Håvards udsagn, i Bourdieus optik, til en vis grad er udtryk for en diskursiv bevidsthed som netop er et resultat af hans iboende habitus og kapitalsammensætning. Han er således ikke i stand til at se skimiljøet udefra eller objektivt (Langseth, 2012). Således tager han som udøver også den latente risiko i skiaktiviteten for givet, og kan ikke forholde sig kritisk til at denne er en fundamental del heraf.

Det er interessant at alle informanter har stået på ski hele deres liv, og er opvokset med denne aktivitet som hovedfokus fra miljø eller signifikante personer i deres opvækst. Dette indikerer en grundlæggende friluftslivs- eller skihabitus som er fordelagtig for at vinde indpas i skimiljøet. Processen omkring det at skabe identitet og tilhørighed til feltet sker eller opleves ikke bevidst, viser den selvfølgelighed der er indbygget i denne socialiseringsproces. Således ses der tendenser til en form for selektion i kraft af iboende habitus og kapital. Alle informanterne havde fra før erfaringer fra andre skimiljøer, og kommer fra familier hvor denne aktivitet blev praktiseret. Visse udøvere får således privilegeret indpas og mulighed for at positionere sig på feltet. Dette fund er interessant da det leder frem til en forståelse af hvorfor visse udøvere opnår en central position i miljøet, således at de kan manifestere sin kapital og påvirke miljøet.

I lyset af ovenstående fund ses indikationer af hvordan socialisering til feltet involverer inkorporering af risikonormer og internalisering af en signifikant risikologik hos udøverne. Denne kan være iboende fra før, gennem indlært habitus, eller tillært som i informanten, Lisas, tilfælde. Endnu et essentielt perspektiv omhandler i hvilken grad signifikante risikoforståelser og risikonormer er en del af feltets habitus, og er en del af den sandhed som konstituerer skimiljøet som felt. Heri en forståelse for hvor stor påvirkning visse værdier om risiko har for intern positionering og kamp mellem udøverne i miljøet.

4.2.3 Den sociale orden og skimiljøet som felt

For at blive accepteret og anerkendt i sidste fase af socialiseringsprocessen må aktøren demonstrere at denne besidder de rette færdigheder og passende identitet, samt at aktørens værdier stemmer overens med de andre medlemmer i subkulturen (Donnelly & Young, 1988). Dette er afgørende i denne fase for at opnå definitiv anerkendelse af egen identitet fra subkulturens etablerede medlemmer. Hvis identiteten ikke bekræftes og aktøren ikke er i stand til at opnå subkulturens krav og iboende habituelle logik kan aktøren blive ekskluderet (Donnelly & Young, 1988). I denne sidste fase lokaliseres et spændingsfelt hvor legitime forståelser af risiko påvirker de kriterier, som definerer inklusion eller eksklusion af udøvere. Fund fra ovenstående afsnit indikerer hvordan risikonormer og en signifikant risikologik muligvis inkorporeres i skimiljøets habituelle logik, og bliver en del af miljøets kapitalproduktion. Det er essentielt hvordan dette kommer til udtryk og definerer feltet som udøverne forsøger at positionere sig på.

Skimiljøet bliver en arena for et socialt spil hvor udøverne som aktører kæmper imod hinanden for at legitimere deres kapitalsammensætning og dermed eksistensberettigelse på feltet. Informanten, Håvard, kommer med følgende udtalelse når han blev spurgt om normer om risiko og inklusion i miljøet: *"Jeg ved ikke. Man føler nok hvis man kommer fra utsiden og har lyst til å passe inn, så tror jeg nok at man må gjøre ting man ikke er komfortabel med at gjøre..."* (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Håvard henviser muligvis her til nogle usagte kriterier om inklusion og eksklusion som nye udøvere evalueres efter. Den yngste informant, Ida, som lige er ankommet til miljøet i Sogndal, beskriver hvordan hun mærker at der er en forventning om en demonstration og kamp for aktørers berettigelse og legitimitet i miljøet: *"Det er jo ofte uoffisielt at man skal vise hva man kan for at man bli godtatt (...) at man kanskje drar litt på og viser at man har lyst til å prøve og at man har lyst til at bli bedre..."* (Ida, nr. 3, top idrætsstudent og konkurrence udøver). De to udsagn italesætter umiddelbart et forhold mellem udøverne hvor den ortodokse

nybegynder i periferien af feltet må ”*dra lidt på*”, og gøre ting som er lidt udenfor det som er komfortabelt for denne.

Informanten, Håvard, beskriver hvordan han ser miljøet som inkluderende, og drevet frem af de udøvere som genuint har interesse for skikøring. Med dette udsagn er det indforstået at man skal være motiveret og udvise stor interesse. Han beskriver også hvordan han bare møder folk i skicenteret, ser dem køre på ski, og så bliver han interesseret i at inkludere dem. Han understreger at: ”*Der er jo ikke sån vi gør en aktiv rekrutteringsproces...*” (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Imidlertid beskriver han senere i interviewet at der i miljøet, eksisterer konkrete kriterier for at blive inviteret med og inkluderet:

”I min kreds som er nogle av de flinkere utøverne (...) det er jo ikke en greie vi snakker om, men vi gidder jo ikke stå på ski med nogen som åhhh vi må vente på, også selv om det er dritt gode venner (...) hvis folk på en måte her lyst til at få innpass i den kretsen da, (...) der må de jo gjøre noget som er imponerende, så vi forstår de kan følge med og være med...” (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver).

Citatet indikerer hvordan udøvere må ”*gøre noget imponerende*”, og herigennem besidde den rette symbolske kapital for at blive med gruppen som Håvard beskriver. Således eksisterer der alligevel visse kriterier for om en udøver kan inkluderes. Videre understreger han hvad disse kriterier bygger på: ”*Jeg ganske bevisst på at jeg ved 100 % hvilke folk jeg har med mig, at jeg er sikker på deres evner til at tage risiko, tage vare på dem selv og at de er sikkert gode på ski*”. (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Kriterierne defineres ud fra erfaring og kompetence, men underliggende er der også andre kendetegn og attributter som værdsættes i miljøet. I informanten, Håvards, citat bekræftes i tillæg en tendens fra tidligere om en distinktion mellem nyankomne skikørere på udsiden af miljøet og de etablerede medlemmer på indsiden. Denne opdeling legitimeres af definerede inklusionskriterier på baggrund af en signifikant symbolsk kapital:

”Jeg kommer ofte (...) ind på det her med indre og ytre motivation. Fordi der er veldig mange som står på ski på grunn af indre motivation, de har dritt mye lyst til å gjøre det og derfor gjør de det. (...) Også er der nogen som gjør det af ytre motivation, som på en måte er tiltrukket af skikulturen og syntes det er kult og vil få indpass i en sosial kress. Jeg tror at denne gruppe har mye lettere ved at tage dårlige afgørelser for at passe ind...” (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver).

Her præciserer Håvard distinktionen mellem de ægte skiudøvere som drives af en genuin motivation for skikøring, og de som åbenlyst kun søger social anerkendelse i den identitetskabelse der sker på feltet. I forbindelse med kriteriet om færdigheder legitimerer han en afstand til disse udøvere fordi de er mere villige, til at tage dårlige afgørelser som medfører høj risiko.

Yderligere beskriver han hvordan udøvere der kommer til Sogndal, og ikke har lokalt kundskab om sneforhold og tilknytning til miljøet, tager for høj risiko: *"Folk der kommer fra utsiden og barre har lyst til å åhhh ja få det insta billede af puddersvingen, de tager sig ikke bryet.."* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Herved skaber Håvard, som etableret udøver, afstand til nye udøvers praksis og motivation. Disse bliver præsenteret som udøvere der uerkendt tager høj risiko i forsøget på at tage billeder og søge anerkendelse på sociale medier. Ligeledes understreger han at de blot kopierer de udøvere der er i centeret af miljøet: *"De kommer fra utsiden og ser de her kører bratt på ski også vil de også gjøre det..."* (Håvard, nr. 2, konkurrence udøver). Disse udtalelser indikerer hvordan udøvere fra periferien af miljøet, i Håvards optik, ikke besidder den feltspecifikke symbolske kapital som kræves for at blive optaget i miljøet. Ligeledes ses det hvordan Håvard som aktør umiddelbart manifesterer sin kapital, og beskytter sin legitime position på feltet ved at skabe afstand til disse udøvere.

Håvards afstand til udøvere i periferien af skilmiljøet sker umiddelbart på baggrund af en fraværende forståelse af doxa som den grundlæggende sandhed som hele den sociale orden på feltet bygger på. Denne bliver inkorporeret mentalt i hver enkelt udøver som en iboende habitus med værdier i overensstemmelse med feltet. Denne særlige logik eksternaliseres og kommer til udtryk som en praktisk viden om opførsel og motivation hos ski udøverne. Dette sker diskursivt og udtalt, og kommer til at motivere grundlæggende handlinger (Bourdieu, 1977). Doxa bliver den virkelighedsforståelse som udøverne i skilmiljøet enes om (Wilken, 2008). Heri ligger grundlæggende kriterier og parametre for legitim adfærd og dermed for in- og eksklusion på feltet. Nye udøvere agerer ikke efter de regler denne doxa repræsenterer, og dermed anerkender de heller ikke kampen på feltet (Wilken, 2008). Dette kan medvirke til afstandstagen fra erfarne udøvere og eventuel eksklusion.

Hvordan doxa og illusio kommer til udtryk ses ved Håvards beskrivelse af hvad som giver kredibilitet i hans miljø: *"Jeg føler at det giver kredibilitet, hvis folk pusher sig selv uansett, folk som ikke er redd for å tryne og drar på (...) skikkelig pusher seg selv til å bli flinkere, det føler jeg giver cred. Men ikke risikoen..."* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Her ses det hvordan udtryk om at *"dra på"* og *"pusher sig selv"* henviser til at disse egenskaber krediteres, og indikerer at dette har værdi for Håvard. Disse egenskaber manifesterer sig som en værdi for ham, og er en sandhed han handler efter. Det er essentielt at disse egenskaber indebærer en form for implicit risiko, som han i lyset af sin deltagelse i spillet på feltet er villig til at tage. Risiko kan muligvis ses som en grundlæggende drift til at deltage og positionere sig på feltet. Denne libido kommer til udtryk som en genuin motivation hos Håvard. Selvom han direkte siger at han ikke søger

risikoen i sig selv, eller giver risiko nogen kredibilitet isoleret set, involverer de egenskaber og kriterier han udtrykker umiddelbart en objektiv fysisk risiko.

I lyset af de beskrevne tendenser om signifikante kriterier og produktion af symbolsk kapital bliver det brede skimiljøets feltspecifikke doxa, illusio og libido påvirket af en signifikant diskursiv risikologik og æstetik som praktisk kommer til udtryk i udøvernes adfærd og søgen efter anerkendelse.

4.2.4 Legitimeringskriterier, hierarki og eksklusion

I tråd med ovenstående afsnit om hvordan signifikante risikonormer påvirker udøvernes praksis på feltet, vil dette afsnit belyse hvordan udøverne internt positionerer sig, og herigennem hvordan feltet etableres som socialt hierarki. Videre vil tematikker om den sociale orden og reproduktion af udøvernes interne position undersøges.

For alle de erfarne informanter er der indenfor feltet en klar distinktion mellem storfjeldet og skiaktiviteter i skicenter. Denne definerer umiddelbart et skille, eller en overgang som har betydning for udøvernes position i skimiljøet. Informanten, Håvard, beskriver hvordan det måske er enkelt at blive inkluderet i miljøet der kører i bakken, men for at komme med på tur i storfjeldet må udøvere tilegne sig en særlig position og øge sin symbolske kapitalvolumen: *”Den type miljø hvor vi skiller i fjellet og kører bratte ting (...) så er det på en måde små klikker (...) man blir kanskje med i miljøet, men det er vanskelig at få innpass i de små klikkerne på tur hvis man kommer fra utsiden...”* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Her ses en klar overgang på feltet hvor storfjeldet er lokation og arena for ekstrem skikøring. Det er denne type skikøring som skaber retningslinjer for aktørernes praksis og dermed doxa, illusio og libido. Skialpinisme og topturer i urørt sne bliver det efterstræbelsesværdige, og en del af den objektive sandhed som udøverne på feltet navigerer efter. Der kan argumenteres for at illusio kommer til udtryk ved at anerkendelse distribueres, i overensstemmelse med det hierarki som opstår på baggrund af idealerne om storfjeldet.

Hvor centrale disse kriterier er i relation til ekskludering af aspirerende udøvere må dog diskuteres. Tindevejlederen, Even, påpeger at nybegyndere som er på vej ind i miljøet, selvstændigt træffer nogle valg på baggrund af deres tidligere erfaringer, værdier og præferencer for sociale bekendtskaber. Han mener ikke at optagelsesnormer på baggrund af risiko spiller en central rolle i alle aspekter af skimiljøet. Ligeledes påpeger informanten, Elias, at det kommer an på hvad man mener er skimiljøet. Han ser miljøet som bredt, og internt opdelt

med mange grupper af udøvere. Alle informanterne fra den erfarne gruppe afgrænser og definerer imidlertid et bestemt segment hvor risiko er et centralt element af skikøring som aktivitet.

Even beskriver hvordan adgang til denne gruppe kræver en villighed, og ønske fra nybegynderen om at blive en del af dette miljø: *"Man må se på normene til den gruppen du ønsker å vere en del av. Hvis du absolutt vil inn i den der gruppa med brattkjørings folk, da må du være klar over at du må ta den risikoen som må til..."* (Even, nr. 1, tindevejleder og professionel skiguide). Ligesom Elias tillægger Even udøverne som aktører en rationalitet i forhold til at tage aktive valg i forhold til socialiseringsprocesser på feltet. Imidlertid kan et sådant valg og tilhørende rationalitetsgrundlag problematiseres. Informanten, Lisa, beskriver hvordan hun begyndte at køre med de erfarne udøvere i anlægget ved Hodlekve:

"Det var veldig gøy å kjøre bak de her gode jibberne hahaha. Det var da det startet egentlig. Jeg syntes det var så tøft at se på. De hoppet og trikset så jeg fulgte ofte etter de da. Også ble jeg litt kjent med de også. Ja jeg syntes xxxx han er veldig inspirerende fordi han er veldig god på ski (...) Og jeg syntes det er morsomt å være der. (...) Og der er de ofte veldig inkluderende..." (Lisa, nr. 3, skikører og friluftsdame)

For Lisa bliver overgangen fra pre-socialisering til endelig post-socialisering en proces der opleves så naturlig og internaliseret, at hun som udøver ikke reflekterer over de bagvedliggende mekanismer, der styrer denne. Når hun efterfølgende udtaler: *"Det er jo ekstra stas hvis noen av de sikkert kule gutterne sier "oi det var bra"..."* (Lisa, nr. 3, skikører og friluftsdame). Lisas udtalelse indikerer hvordan social anerkendelse og tilhørighed er grundlæggende mekanismer på feltet og i social interaktion. Selvom man kan argumentere for at hun i udgangspunktet tog et bevidst valg om at blive student i Sogndal fordi der var gode muligheder for friluftsliv og skikøring, ændrer det ikke på en grundlæggende ubevidst socialisering til risiko og bestemte logikker for risikoaccept.

Imidlertid bliver eventuelle evalueringskriterier mere flertydige i lyset af analyse materialet. Informanten, Håvard, understreger, at den enkelte udøver må besidde visse personlige egenskaber: *"Det må jo være en person du har lyst til å prate med i 3 timer. Det har jo mye å si..."* (Håvard, nr. 2, konkurranse udøver). Informanten, Kjetil, fremhæver at en udadvendt og tiltalende person måske kommer lettere ind i miljøet, men fremhæver også at man som udøver må opfylde visse normer: *"Jeg tror at du må bevise deg litte grann for at komme inn i miljøet (...) du må nok gå trappa..."* (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder). Håvards citat er interessant da det måske nuancerer billedet af hvilke optagelseskriterier, der eksisterer på feltet. Specielt hvis disse bryder med tesen om hvordan optimal balance mellem udøverens erfaring og risiko

resultater i anerkendelse, sådan som resultaterne til Langseth og Salvesen indikerer. Hvordan de individuelt sociale egenskaber, såsom empati og venskab, der kommer til udtryk ved social kapital får betydning for den enkelte udøvers positionering, er imidlertid vanskeligt at lokalisere. Ligeledes er det ikke indenfor denne undersøgelses hypotese et mål at kortlægge alle variable der vedrører socialisering og distribution af anerkendelse. Denne undersøgelse tager sigte på en forståelse af hvordan risikoforståelse og praktisering af risiko får betydning for hvordan udøvere får anerkendelse i skimiljøet. Distinktioner ud fra andre variable må også holdes op imod et overordnet perspektiv fra for eksempel Kjetil som indikerer en slags hierarkisk opbygning af miljøet, og klare kriterier for distribution af anerkendelse på baggrund af en signifikant praktisering af risiko og risikoforståelse.

Endvidere er det centralt at forstå hvordan et sådant hierarki etableres, og om der eksisterer en demokratisk forhandling om præmisserne for kriterierne for deltagelse på feltet. Her er Bourdieus begreb om konsekkrering af aktører relevant. Dette indikerer hvorvidt udøvere har passeret legitimeringsriten på feltet, og går fra ortodoks i periferien til heterodoks i centeret af feltet (Bourdieu, 1996). Denne rite adskiller, ifølge Bourdieu, de centrale medlemmer som besidder definitionsmagten til at definere gældende symbolsk kapital, og de som er i periferien af miljøet, og internaliserer denne symbolske kapital. Disse konsekkrerede aktører opnår en position hvor de gennem symbolsk vold legitimerer normer om medlemskab og adfærd på feltet. I dette studies kontekst er det interessant hvordan kriterier for adfærd, og risikoforståelse etableres og reproduceres på feltet. Ligeledes hvordan disse kriterier bliver objektive i den sociale orden og gjort til en del af aktørernes praksis, samt bliver en del af det sociale spil. Samme tendens om: *"at gå trappen"* udtrykkes af informanten, Even, som beskriver hvordan visse udøvere gennem akumulering af kapital og status opnår definitionsmagt i miljøet: *"Det er dem som har præsteret på højt niveau. Og kanskje i det også ta en del risiko og derfor har de den kredibiliteten over ganske lang tid, så de kan ta en litt annen rolle og etterhvert være med og styre miljøet..."* (Even, nr. 1, tindevejleder og professionel skiguide). Even og Kjetils citater beskriver hvordan udøvere med højt kapitalvolumen og agtelse i miljøet indtager en position i miljøet, hvor denne relationelt kan udøve symbolsk vold legitimt. Det er relevant at drøfte om sådanne uerkendte dominansforhold eksisterer, og leder til systematisk eksklusion af visse grupper af udøvere. Konkret ses der tendenser til dominansforhold på baggrund af køn i analysedataet. Dette vil blive diskuteret i afsnit 4.3.6 som tager sigte på de konsekvenser bestemte kriterier for inklusion og eksklusion medfører.

4.2.5 Delkonklusion

I lyset af analyse materialet og ovenstående citater fremføres fund som beskriver hvordan informanterne kategoriserer og navigerer efter signifikante kriterier og hierarkier. Distinktionen mellem skicenteret og storfjeldet indikerer en overgang fra udøverne i periferien til dem i centeret af feltet. Denne overgang henviser til legitimeringsriten i sin praktiske udformning hvor kapitalvolumen i overensstemmelse med feltets iboende doxa, illusio og libido definerer klare kriterier for selektion på feltet.

De fund som er præsenteret i ovenstående afsnit indikerer at der eksisterer et signifikant værdisæt og kriterier for nye udøvers socialisering til feltet. Disse værdier og kriterier involverer en bestemt form for risikoaccept og risikoforståelse som er en del af den kapital og habitus, som praktiseres i skimiljøet. Ligeledes var der tendenser til et socialt hierarki mellem udøverne hvilket etablerer miljøet som felt, samt legitimerer muligheden for asymmetrisk fordeling af definitions magt og uerkendt symbolsk vold.

4.3 Distribution af anerkendelse

Dette afsnit vil mere indgående analysere hvordan anerkendelse distribueres i skimiljøet Sogndal. I ovenstående afsnit blev det klart at der i skimiljøet eksisterer klare evalueringskriterier for miljøets udøvere på baggrund af risiko. Det antages at der overordnet eksisterer et interessant forhold mellem skiudøveres færdighedsniveau og villighed til risiko i forhold til, om præstationer krediteres med anerkendelse eller afsmag i miljøet som felt. I nedenstående afsnit vil spørgsmålet om hvad som ligger til grund for en sådan skillelinje undersøges. Dette sker igennem credmodellen fra Langseth og Salvesen (2018) som vil blive anvendt til at beskrive og systematisere fund fra analyse materialet. Credmodellen underbygges af Langseth og Salvesens (2018) fund om at distribution af anerkendelse påvirkes af udøverens erfaring og den risiko denne praktiserer. Ved et optimalt forhold mellem erfaring og risiko opstår et potentiale for anerkendelse og kredibilitet hos udøveren i credzonen. Ligeledes vil et misforhold mellem disse to variable resultere i afsmag og afstand fra andre udøvere (Langseth & Salvesen, 2018). I kontekst af denne undersøgelse er det interessant om credmodellen, og i om credzonen, kan bidrage med en forståelse af distribution af anerkendelse i skimiljøet Sogndal. Ligeledes tilføjer modellens praktiske overførbarhed til skimiljøet også en dimension i den videre analyse. Som det tidligere er omtalt er der umiddelbart visse forskelle i klatre og skimiljøets sociale karakter og hvordan risiko opstår i de to aktiviteter. Eksempelvis er de færdigheder udøverne skal besidde muligvis forskellige og kommer forskelligt til udtryk som kapital eller habituel logik.

4.3.1 Credmodellen og distribution af anerkendelse

I samtalerne med informanterne kom tilkendegivelser om færdigheder og kompetence relateret til god kørestil, risikovurderinger og bredde i erfaring frem. Informanten, Håvard, beskriver: *”Det er jo den som kan kjøre alt og gjøre det kontrollert, bratt, kjøre i stor fart, ta store klipper og ta triks, generalt ha god kontroll. Samtidig som at man må jo være god til å gjøre risikovurderinger og plukke bra linjer for å kunne si man er god. Og kunne lese terrenget godt...”* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Her kobler Håvard den gode skikører med høj kompetence og erfaring sammen med god kontrol i komplekse situationer. Videre beskriver han at den gode skikører, ikke bare besidder disse egenskaber, men at denne også er villig til at tage en kalkuleret risiko: *”Det har jo ofte noe med risiko å gjøre. Ja at de har vurdert ferdighederne sine opp mot risiko også har de gjort en god vurdering, så de ender opp med noe som er et jævlig fint resultat...”* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Her trækker Håvard en tematik frem som er gennemgående hos alle

informanterne, nemlig at risikotaging legitimeres af høj kompetence og erfaring. Gode udøvere med høj erfaring kan således praktisere og udføre krævende skipræstationer og få anerkendelse for dette. Det kommer ligeledes bredt til udtryk i analysedataet hvordan informanterne mener at der i Sogndal miljøet er kommet mere fokus på risikovurdering og legitimering af risiko på baggrund kundskab om skredfare.

Informanten, Mie, udtrykker hvordan hun mener at der i miljøet er kommet mere fokus på vurdering af risiko og legitimering af risiko på baggrund færdigheder og kundskab: *“Jeg tror skred vurdering og risikotaking gir mer og mer status. Særlig i Sogndals miljøet. Heldigvis...”* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Heraf ses det hvordan der i skimiljøet er fokus på sikkerhed og færdigheder indenfor skred. Informanten, Håvard, beskriver yderligere hvordan skiudøvere skal have acceptable sikkerhedsmarginer og skredkundskaber hvis han skal give deres præstationer anerkendelse. Ligeledes mener han at sikker færdsel og gode holdninger til sikkerhed er et kollektivt ansvar som nogle ikke klarer at efterleve: *“Der er jo noen som ikke klarer å ta det ansvaret da og som kommer til at drite seg ut...”* (Håvard). I denne udtalelse ses det hvordan et ubalanceret forhold mellem erfaring og risiko resulterer i eventuel afsmag og afstand. Ligeledes er der indikationer på at praksis med legitime normer om sikkerhed påvirker positivt hvordan udøvere på feltet opnår anerkendelse for sine præstationer. Herved kan det udledes hvordan signifikante færdigheder og kundskaber om skred bliver til en kapitalform på feltet som værdsættes og resulterer i anerkendelse. Alle informanterne genererer udsagn som umiddelbart samsvarer med sammenhængen mellem færdigheder, risiko og anerkendelse. Det er en tendens som indikerer at i midten af credmodellen opstår credzonen som er en udøvers mulighed for anerkendelse afhængig af den rigtige balance mellem erfaring og risiko (Langseth & Salvesen, 2018).

Således ses der ligheder i analysedataet der samsvarer med de fund som Langseth og Salvesen anvendte i modellen. Et centralt fund er hvordan credzonen umiddelbart opstår og legitimerer risikofulde præstationer ligesom i klatremiljøet. Videre i dette kapitel vil fund om grænsedragning og distribution af anerkendelse via symbolske grænser drøftes op imod credmodellen, for at belyse disse ligheder og eventuelle forskelle indenfor dette teorifelt.

4.3.2 Når god og dårlig bliver moralsk

Ud fra informanternes beskrivelser indenfor temaet den gode og dårlige skiudøver kommer der umiddelbart flere kategoriseringer frem, udover dem som beskriver forholdet mellem erfaring og risiko, som er hovedkomponenterne i Langseth og Salvesens model. I dette afsnit vil credmodellens overførbare til skimiljøet undersøges nærmere, og eventuelt nuanceres i lyset af Lamonts teoretiske perspektiv om symbolske grænser.

I analyse materialet ses en tendens til at fortællingerne om den gode og den dårlige udøver bliver til generaliserede narrativer hvor informanterne trækker en moralsk distinktion og grænse, mellem hvilke udøvere som associeres med hvad. Metaforen løse kanoner bliver for eksempel brugt af alle de unge informanter til at beskrive nytilkomne 1. års studenter eller andre som praler om deres færdigheder, men som senere når vinteren kommer ikke har kompetence til at mestre risikofulde situationer. Implicit heraf ligger en moralsk fordømmelse når de udsætter andre på turdeltagere for fare, hvis de for eksempel ikke kan bruge deres skredudstyr, eller hopper ud fra klipper i komplekst terræn. Informanten, Mie beskriver disse udøvere: *"Første høsten min, der var så mange der havde behov for å snakke om seg selv, som om det økte den sosiale statusen deres, men så når vinteren kom så falt de bare igennem (...) det var ikke de som snakket høgst som var de gode..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Her ses det hvordan en symbolsk grænse produceres imellem de eksisterende medlemmer og de nytilkomne som en måde at vedholde og reproducere distinktion mellem periferi og center på feltet.

Lamont & Molnár (2002) ser denne opdeling som symbolske grænser der kan bidrage til at udvikle gruppe medlemskab og tilhørsforhold for etablerede medlemmer på feltet (Lamont & Molnár, 2002). Etablerede udøvere deler således visse værdier og følelser om aktører udenfor feltet. De opfattelser og værdier som ligger til grund for opdelingen mellem gode og mindre gode udøvere, opleves som normale og internaliseres som gældende habitus på feltet. Et centralt budskab er hvordan disse kategorier ofte ligger dybt gemt i menneskers livsverden og uerkendt praktiseres (Lamont & Molnár, 2002).

Kategorierne om den gode og dårlige skiudøver etableres og reproduceres af udøvere på feltet som en legitimering af den rigtige kapital og praksis. Den etablerede gruppe af udøvere i centeret kan således reproducere deres identitet og position på feltet. Ved denne distinktion på baggrund af legitimt forhold mellem erfaring og risiko udøves en uerkendt symbolsk vold. Udøvere der afviger fra de etablerede normer om legitim praksis i fjeldet oplever øget distance til centeret på feltet. Denne distance kommer konkret til udtryk ved moralsk afsmag og

fordømmelse. Der kan argumenteres for at det optimale forhold mellem erfaring og risiko i credzonen er en grundlæggende moralsk grænse som skiudøvere på feltet praktiserer og producerer. Dette for at skabe identifikation med skimiljøet som subkulturel gruppe, men også for at positionere sig selv indenfor dette felt.

I Langset og Salvesens (2018) præsentation af credmodellen baseres det optimale forhold mellem erfaring og risiko på den rette kapitalsammensætning og volumen af symbolsk kapital. Imidlertid viser Lamonts teoretiske perspektiv om moralske grænser hvordan dette optimale forhold kommer til udtryk og praktiseres som en moralsk grænse. I de nordiske lande, hvor egalitære og liberale værdier praktiseres i den brede offentlighed, eksisterer der en modvillighed imod at udtale sig eller komme med åbenlyse udsagn, som rummer distinktion eller afstand til andre sociale klasser eller grupper på baggrund af kapitalvolumen (Jarness & Sølvsberg, 2018). Et eksempel på dette er når informanten, Ida, beskriver hvordan visse udøvere udsætter sig selv for høj risiko uden at have den nødvendige erfaring til at legitimere denne: *"Det er jo hurtigt å tenke at man må la dem gjøre som de vil og de må tenke selv hva de får til. For det er jo ikke min jobb å bestemme hvor flinke folk er..."* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Her ses det hvordan Ida tager afstand til disse udøvere samtidig med at hun efterfølgende giver udtryk for at disse må gøre hvad de vil, og at hun ikke skal dømme nogen. Denne tendens ses blandt informanterne når de holder igen med at dømme konkrete udøvere i interviewsituationen. Først når jeg som forsker spurgte om deres holdning eller følelser til generelle temaer, kunne de udtale sig om det rigtige eller forkerte i forhold til dette. Ligeledes var det en tendens at de efterfølgende normaliserede eller rationaliserede deres udtalelser om andre skikørere hvis disse rummede en afstand eller distinktion.

Denne tendens til at afvige fra at dømme andre eller åbenlyst kategoriserer andre mennesker begrundes Jarness og Sølvsberg (2018) i dybe sociale normer om lighed og jantelov i det norske samfund. Alligevel viser deres fund at distinktion og afstand kommer til udtryk gennem det moralske indhold i menneskers handlinger (Jarness & Sølvsberg, 2018). Centralt er hvordan aviation og det moralske indhold dækker over en grundlæggende strukturel kamp om symbolsk kapital på feltet (Alexander, 1992). Skiudøvere der praktiserer et usymmetrisk forhold mellem erfaring og risiko dømmes på baggrund af et grundlæggende misforhold i symbolsk kapital og praksis af gældende habitus på feltet. Dette kommer til udtryk som en grundlæggende negativ association med en generaliseret gruppe af udøvere.

4.3.3 Dumdristighed og løse kanoner

Narrativet om den dårlige skikører som synonym med dumdristighed eller som løse kanoner går igen blandt alle informanterne. Imidlertid bliver disse produceret og kommer til udtryk på lidt forskellige måder imellem informantgrupperne. Alle disse ivaretager en opdeling og distinktion mellem deres og andres position på feltet. Herigennem produceres en selvforståelse som gruppe, f.eks. guider og professionelle i den erfarne gruppe, der forsvarer og legitimerer deres kompetence og viden ved at tage afstand til andres praksis og risikologik. Yderligere bliver dette også en reflektiv identitet som den enkelte praktiserer i overensstemmelse med gruppeidentiteten. Analysemateriale fra informanten, Håvard, er et godt eksempel på hvordan denne dynamik opstår. Han beskriver hvordan nye studenter i skicenteret forsøger at blive med i hans vennegruppe af udøvere, når de skal på skitur i storfjeldet: *"Jeg føler det er vigtigt at det i miljøet er fokus på at folk er flinke, tar gode vurderinger og sier fra der hvor de ikke er det. Der er liksom noen som prøver å bli noe hvert år som ikke har peiling liksom, som gjør feil i fjellet som man ved er løse kanoner. De tar du ikke med..."* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Dette indikerer hvordan afvigelse fra de gældende normer om risiko og at blive associeret med den gruppe der tages afstand fra, kan resultere i eksklusion fra feltet. Her ses tendenser til at en symbolsk skillelinje bliver til en social skillelinje som kan resultere i opdeling og eksklusion.

Imidlertid ses en interessant indsigt om hvordan der lokalt i Håvards vennegruppe bliver reproduceret en signifikant risikologik og risikoaccept i kraft af tilhørsforholdet i denne gruppe af udøvere. Denne mekanisme ræsonnerer med Wendy Botteros (2005) begreb om *differensiell assosiation*. Dette begreb indfanger hvordan udøvere skaber identifikation og udvikler tilhørsforhold til en bestemt social gruppe: *"People sharing a similar social position, in terms of social class or status group membership, are more likely to interact socially with members of the same group than with members of other groups..."* (Botteros, 2005, s. 4). Af citatet indikeres der hvordan der muligvis, i kontekst af Håvards vennegruppe, bliver produceret en hegemoni og definitionsmagt til bestemte inklusions- og eksklusionskriterier på baggrund af de objektive sandheder på feltet, der relaterer sig til risiko og risiko accept. Ligeledes indfanger Botteros citat godt hvordan denne gruppe af erfarne udøvere og lokale helte opretholdes og reguleres af en signifikant diskursiv praksis med en moralsk dimension. Den sandhed som produceres bliver moralsk i den sociale kontekst på feltet. Heri forstået at disse moralske domme kommer til udtryk som en distinktion og afstand der producerer og opretholder den sociale orden i skimiljøet (Lamont, 1992).

Dette kommer til udtryk ved at de erfarne udøvere i Håvard's vennegruppe vil ikke associeres med nybegynderne, og dermed implicit blive associeret med det moralske indhold som denne gruppe dømmes på baggrund af. Ligesom den franske kulturelle elite ikke ville associeres med lavere klassers kulturforbrug (Wilken, 2008) tager Håvard afstand til de løse kanoner eller andre udøvere som handler i uoverensstemmelse med gældende habituel logik og kapital. Hermed bliver den symbolske grænse ikke bare produceret som afstand til andre grupper på feltet, men bliver også reproduceret og opretholdt af udøverne internt på feltet, netop ved angsten for at blive associeret med den forkerte gruppe udøvere, der kan føre til eksklusion. Ved produktion og reproduktion af moralske grænser ligger der også et grundlæggende ønske hos den enkelte skiudøver som aktør om at fastholde egen position og akkumulere kapital. Således bliver det moralske indhold i denne optik til et middel for distinktion og afstand (Lamont, 1992).

En central pointe i undersøgelsens kontekst er hvordan dette fund bidrager til en forståelse af hvordan anerkendelse distribueres på feltet. Indsigten om at der i forholdet mellem erfaring og risiko i credzonen muligvis eksisterer en grundlæggende moralsk dimension, skaber grundlag for en ny forståelse af hvordan anerkendelse opnås. Især hvis denne dimension skaber grundlag for distinktion og reproduktion af afstand mellem center og periferi på feltet. Herigennem kommer det moralske indhold også til udtryk i legitim habitus og produktion af symbolsk kapital. Det moralske indhold i udøvernes præstationer påvirker hvordan denne evalueres og kan positionere sig i skilmiljøet.

Denne indsigt er interessant i forhold til Langseth og Salvesens (2018) fund om at et balanceret forhold mellem erfaring og risiko resulterer i social anerkendelse. Hvis risiko er en form for kapital der produceres og gives anerkendelse i credzonen må øget kapital volumen resultere i højere og højere agtelse og kredibilitet. Imidlertid definerer visse moralske grænser muligvis hvordan der eksisterer begrænsninger på denne anerkendelse og kredibilitet.

På baggrund af ovenstående citater fra analyse materialet ses det hvordan denne moralske dimension påvirker optagelsesnormer og evalueringskriterier for legitim praksis i miljøet. Hvordan disse normer og kriterier kommer til udtryk vil videre undersøges.

4.3.4 Anerkendelse eller afsmag

Moralske grænser kommer til udtryk på forskellige måder i analyse materialet. Blandt alle informanterne kommer disse for eksempel til udtryk ved association med den gode eller dårlige skikører. Ved denne dikotomi fremstiller informanterne kriterier for anerkendelse eller

miskendelse af andre udøveres skipræstationer. Herved ses der tendenser til kategorisering af udøvere ud fra et signifikant værdisystem som påvirker den enkelte udøvers position i skimiljøet Sogndal.

I interviewene blev informanterne spurgt om hvad der definerer den gode skikører og den som ikke er god. Blandt informanterne ses klare opfattelser om hvad der kendetegner den gode og den mindre gode skikører. Disse opfattelser beskriver hvordan aktørerne på feltet kategoriserer og placerer andre aktører ud fra kapitalvolumen, og herigennem hvem som er legitime og ikke legitime deltagere på feltet. Denne sammenhæng nuanceres af informanten, Lisa, som trækker moralske værdier frem i sin beskrivelse af den gode skikører: *"De har god selvinnsigt, jeg tenker at de er mer kritiske til dem selv. Og det er viktig å det ikke handler om å være kul og tøff på en måte, for du må kunne være såpass moden at du må kunne snu og bare drite i å kjøre den renna som man hadde tenkt..."* (Lisa, nr. 3, Skikører og friluftsdame). Lisa tillægger den gode skikører egenskaber om selvindsig, samt beskriver denne som en udøver der tør vende om og ikke fristes til at køre en linje, selvom forholdene måske ikke er gode nok. Heri tillægger informanten, Lisa, den gode skikører værdier som grundlæggende vedrører mennesker som træffer gode eller dårlige valg. Den gode skikører skal muligvis ikke kun have et balanceret forhold mellem erfaring og risiko, men skal også besidde selvindsig og kunne reflektere over denne balance. Denne indsigt kan ses i forhold til Bourdieus (1977) begreber doxa og illusio som italesætter hvordan habitus, som internaliseret produkt, kommer til udtryk som en praktisk sans og viden om adfærd og praksis på feltet (Bourdieu, 1977; Wilken, 2006).

Dette kan ses i relation til hvordan informanten, Ida, fremstiller en symbolsk skillelinje og moralsk grænse når hun knytter visse værdier og normer til det at være en del af miljøet i Sogndal: *"I Sogndal så føler jeg at folk er veldig flinke og veldig nøye med sikkerhet. (...) De har ikke lyst til å ha med seg noen som ikke ved hva de driver med..."* (Ida, nr. 3, top idrætsstudent og konkurrenceudøver). Når Ida bruger ordene *"nøye med sikkerhet"* etablerer hun en moralsk opfattelse af hvad som er rigtigt og forkert, samt en skillelinje mellem legitim praksis og ikke legitim praksis. Sætningen *"ved hvad du driver med"* hentyder at der eksisterer klare retningslinjer for hvordan den symbolske kapital sættes i spil på feltet. Den gode udøver formår at udtrykke sin symbolske kapital i overensstemmelse med gældende doxa og illusio ved en signifikant praktisk sans for spillet på feltet. Disse udøvere ved hvad der spilles om og hvordan man spiller spillet.

Opfattelsen af at miljøet i Sogndal er optaget af sikkerhed og tryk færdsel i fjeldet deles af alle informanterne som alle påpeger en distinktion, som vist i citatet. Informanten, Kjetil, fra den

erfarne gruppe af praktiserende guider, trækker på den samme distinktion når han udtaler: ”*Heldigvis finnes Darwins regler. En dårlig skikjører forsvinner hurtigt. hahah. En dårlig skikjører åhhh det handler jo om erfaring...*” (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder). Umiddelbart hentyder Kjetil til at disse hurtigt forsvinder fordi de dør i skred, men dette fremstod i interviewsituationen som et udtryk for humor. Alligevel rummer denne udtalelse en indikation og lille sandhed om Kjetils holdninger til udøvere som tager stor risiko. Han fremhæver heri forholdet mellem kalkuleret risiko og erfaring.

Ovenstående fund indikerer at credmodellen har en vis overføringsværdi til skifeltet da der etableres et værdisystem i sammenhæng med risikotagning som påvirker hvordan anerkendelse distribueres. Forholdet mellem erfaring og risiko spiller en central rolle for hvordan udøverne kan positionere sig og modtage kredibilitet og anerkendelse.

Yderligere er det en central indsigt at denne kategorisering sker på baggrund af symbolske grænser. Dette er essentielt for at forstå hvordan kredibilitet og anerkendelse opnås. Der eksisterer en symbolsk grænse mellem kategorien god og dårlig som udøverne navigerer og positionerer sig efter. Dette bidrager til at nuancere credmodellen og fundene til Langset og Salvesen (2018) da disse moralske grænser indikerer visse sociale mekanismer som resulterer i grænser for anerkendelse i skimiljøet. Hvordan disse grænser for anerkendelse konkret kommer til udtryk og produceres vil komme tydeligere frem i afsnit 4.4 hvor analysens fund vil blive diskuteret.

4.3.5 Selvindsigt og feltets doxa

Informanten, Mie, fra den erfarne gruppe beskriver især flere hændelser og eksempler på det hun ser som manglende selvindsigt. I dette ligger en manglende forståelse af egne færdigheder holdt op imod den iboende risiko i den valgte skitur eller linje ned fra fjeldet. I analysens optik bliver dette et misforhold mellem iboende kapitalsammensætning og udøverens objektive position på feltet. Imidlertid bliver dette opfattet og udtrykt som en amoralsk motivation og bliver en aviationhos Mie. Hun beskriver en hændelse i Hodlekveskogen tæt på skianlægget i Sogndalsdalen:

Ja, der er jo en del av de. Det kan være i Holdekveskogen, hvor noen skal ut over et svær eller store klipper, hvor de virkelig ikke har noe å gjøre og tilmed ikke tar imot hint da, altså ikke tar imot tips og triks om hvor man burde være eller ikke. På en fin måte altså. Og allikevel kaster seg ut over og alt går galt. Og det er bare en helt feil risikovurdering på [baggrund af] egne ferdigheter. Og selvintsikt...” (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver).

Af citatet tydeliggøres dette misforhold mellem det som den omtalte udøver anser som gældende kapital og en måde spillet spilles på, og Mie som på en hjælpsom måde forsøger at korrigere denne adfærd hos udøveren. I dette forhold praktiseres en afstand som skabes på baggrund af udøverens ubalance mellem erfaring og risikovurdering. I denne kontekst bliver selvindsigt moralsk da denne udøver udsætter sig for fare set fra Idas perspektiv.

Informanten Ida beskriver en lignende episode hvor en af hendes venner ikke havde selvindsigt nok til at bedømme sine færdighederne i forbindelse med at køre en planlagt skilinjje: *"Det er jo ikke noe å skryte av at du har kjørt ned der hvis du må ta av deg skiene og (...) det er så vidt du kom deg ned. For da har du været der, men du har ikke kjørt ned der..."* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Ida trækker her en symbolsk grænse på grundlag af at vennen ikke havde selvindsigt, eller ikke var ærlig omkring hans færdighedsniveau. Ligeledes giver hun ikke hans præstation nogen anerkendelse fordi denne ikke repræsenterer et balanceret forhold mellem den objektive risiko ved at køre skilinjjen og hans færdigheder.

Ligeledes er det centralt at der i Idas distinktion til ham som udøver vægtlægges mere end blot afvigelse fra gældende symbolsk kapital. Denne bliver også grundlæggende moralsk. Under interviewet kom det til udtryk hvordan Ida i tursituationen var blevet påvirket følelsesmæssigt, og sandsynligvis blev bange for hvad der skulle ske med vennen og eventuelt hende selv. Lamont (1992) beskriver hvordan moralske skillelinjer opstår på baggrund af udøvernes moralske karakter, og dette kan komme til udtryk gennem ærlighed, empati og personlig integritet (Lamont, 1992). Det kan antages at distinktion i dette tilfælde opstår ved at han som udøver placerede alt ansvar i en eventuel ulykke på Ida, og herigennem bryder med den gensidige aftale og forpligtigelse man har som turledsagere der tager afsted sammen. Ligeledes tager Ida afstand fra ham og hans praksis fordi han ikke erkender dette misforhold og forsøger at opnå anerkendelse på baggrund af sin præstation.

Dette mønster føres videre i interviewet hvor Ida trækker frem hændelser under skikonkurrencer, hvor *"tøffe gutter"* med stort konkurrenceinstinkt og stolthed presser sig ud over deres evner: *"Du ser at de faller og ruller og ruller. Ligger stille når de lander åhhh (...) det er utrolig ekkelt (...) Det går ikke bare ut over en selv men alle som er glad i en. Og det er utrolig ubehagelig og det setter så mange andre i fare..."* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Her ses det hvordan den moralske dimension af distinktionen og grænsedragning er i spil. I interviewet tillægger Ida denne bestemte mandetype en signifikant værdi som en generaliseret narrativ. Disse bliver fremstillet af Ida som dumdristige og tåbelige på baggrund af deres risikoaccept og risikologik. Især trækker hun et perspektiv frem med signifikante andre (familie

og venner) som også bliver involveret og påvirkes af disse udøveres risikoaccept og praktisering af farlige skiaktiviteter. Ligeledes redningsfolk som tilkaldes ved ulykker.

Et vigtigt fund i analysedataet ses i forhold til selvindsigt og distribution af anerkendelse. Udøvere som erkender sin plads i hierakiet og sin position på feltet ud fra iboende habitus og kapitalsammensætning opnår trin for trin anerkendelse og anseelse fra de erfarne udøvere: *"Også hvis du skal holde på med det åhhh alle må jo starte en plass. Men da er det jo at ta det steg for steg. Og forstå og akseptere at jeg ikke er god nok til at bli med på de tøffeste turene. Ikke ennå..."* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Her ses det hvordan en grundlæggende forståelse af spillet på feltet er nødvendig for at blive en del af inderkredsen i miljøet. Et centralt budskab fra informanterne er hvordan visse udøvere opnår den rette mængde symbolsk kapital i overensstemmelse med den habitus som reproduceres i skikulturen. Disse udøvere opnår en særlig position i miljøet, hvor de kan påvirke feltets habitus og produktionen af legitim kapital. Disse udøvere er konsekvrerede og opnår en ikonstatus i miljøet, således at deres præstationer ikke i samme grad bliver mødt med kritik og miskendt (Bourdieu, 1996; Langseth og Salvesen, 2019). Når en udøver har passeret dette skille er det mere accepteret at tage en høj kalkuleret risiko. Om sådanne konsekvrerede udøvere konsekvent kan øge deres kapital volumen og tage større og større risiko uden nogen umiddelbar begrænsning vil belyses i afsnit 4.4.

4.3.6 Delkonklusion

Af ovenstående afsnit ses konkrete eksempler på hvordan symbolske grænser bliver produceret og ivaretages for at skabe distinktion mellem udøvere på feltet. Et centralt fund er hvordan denne distinktion sker på baggrund af udøvernes niveau af erfaring holdt op imod risiko, men kommer konkret til udtryk ved en moralsk distinktion. Heraf ses tendenser som samsvarer med credmodellen af Langseth og Salvesen (2018) i forholdet mellem erfaring og risiko, men i lyset af analysedataet ses der visse nuancer i hvordan credzonen opstår og kommer til udtryk i skimiljøet Sogndal. Distribution af anerkendelse i skimiljøet som felt påvirkes umiddelbart af signifikante moralske værdier. Disse værdier bliver legitime og praktiseres som en del af habitus og kapital produktion på feltet for at skabe distinktion mellem udøverne i centeret og periferien. I denne proces produceres en signifikant diskursiv praksis med en moralsk dimension. Denne kommer til udtryk ved at den objektivt bliver moralsk i den sociale kontekst på feltet.

4.4 Perspektiver på analysens fund

I ovenstående afsnit blev der præsenteret en række fund og indsigter fra analysematerialet som leder nærværende undersøgelse frem til en diskussion af perspektiver på analysens fund. Heri tematikker om hvordan skilmiljøet som felt fungerer, og hvordan anerkendelse distribueres. Som tidligere præsenteret produceres symbolske grænser i skilmiljøet som skiudøverne navigerer og positionerer sig i forhold til. Denne distinktion kommer ikke bare kommer til udtryk som en afstand mellem center og periferi på feltet, men er også reproduceret og opretholdt af udøverne internt ved angsten for at blive associeret med den forkerte gruppe udøvere og ekskluderet.

Ved denne indsigt kan logikken om et balanceret forhold mellem erfaring og risiko i credzonen resulterer i anerkendelse problematiseres. Ifølge credmodellen som den præsenteres af Langseth og Salvesen (2018) eksisterer der ikke nogen umiddelbar grænse for anerkendelse for den konsekrede udøver, så længe denne kan legitimere sine handlinger ved stort kapitalvolumen, og formår at manifestere sin kapital på feltet. Imidlertid indikerer de præsenterede fund i nærværende undersøgelse at der muligvis eksisterer grænser for hvad som er legitimt og ikke legitimt i et moralsk perspektiv. Hvordan disse grænser konkret kommer til udtryk og muligvis indikerer et loft eller grænse for anerkendelse i credmodellen vil videre diskuteres.

I lyset af indsigten om hvordan symbolske grænser etableres og produceres i skilmiljøet fremstår et centralt problemfelt. Denne dynamik kan bidrage til at der i skilmiljøet ikke er mulighed for at italesætte de symbolske grænser, og den afstand disse producerer. Efter en række skredulykker i skilmiljøet ses en tendens til fordømmelse af skredofre eller andre involverede udøvere. Normer om legitim og ikke legitim risiko kan ses som en diskursiv praksis som indirekte kontrollerer og regulerer social adfærd i skilmiljøet. Dette kan medføre dårlige forhold for bearbejdning af ulykker, eller kan muliggøre en samtale om hvad man kan erfare af sådanne ulykker. Ligeledes indikerer en sådan dynamik måske også hvordan et loft i credzonen eller en grænse for anerkendelse kommer til udtryk. Indsigter i dette tema vil måske også redegøre for om der eksisterer en grænse for acceptabel balance mellem erfaring og risiko.

Slutteligt vil et tema om eksklusion af kvindelige udøvere præsenteres. Dette tema italesætter hvordan der i skilmiljøet muligvis eksisterer inklusionskriterier på baggrund af præstation og en signifikant risiko accept som kvindelige udøvere evalueres efter.

4.4.1 Ulykken i Frudalen

En tendens hos flere af informanterne er hvordan de beskriver og skaber associationer til den gruppe af udøvere, som erkendt eller uerkendt tager stor risiko. Disse udøvere bliver generaliseret som gruppe og herigennem lades med bestemte negative værdier.

Tendensen til afstand ved symbolske grænser ses hos alle informanterne når de blev spurgt om deres holdninger til skredulykken i Frudalen, vinteren 2016/2017. I denne ulykke blev en mandlig skiudøver taget i skred og lå alene i skredmasserne i flere timer, før han blev fundet. Han var taget på tur alene, og havde ikke meddelt nogen om, hvor han ville tage hen. Bredt i analyse materialet blev denne udøver associeret med den generaliserede gruppe af dårlige skikørere som har forkert motivation, og som ikke besidder selvindsigt. Informanten, Lisa, udtrykker hendes holdning til ulykken: *”Det dumme der var jo at han gik alene. Det kan jo hende at han er super god på skred og det kan hende at han var super god til å stå på ski, men man vet jo aldri, der kan være så stor lokale forskjeller, så jeg tror at den største fejlen der var at han var alene...”* (Lisa, nr 3 skikører og friluftsdame). I citatet problematiserer Lisa antagelsen om at udøvere der er kompetente og har erfaring umiddelbart krediteres med anerkendelse. Hvis disse udøvere bryder med grundlæggende normative og moralske antagelser om færdsel i fjeldet bliver deres præstation miskendt og møder fordømmelse. Heri ligger klare indikationer for visse kriterier og normer om praktik på feltet og distribution af anerkendelse.

Informanten, Kjetil, understreger denne tendens når han udtaler sig om ulykken, og hvordan denne er blevet omtalt i miljøet:

”Nei det er klart at han (...) driter seg ut (...) det måtte jo bare gå galt. Men sant. Det er jo personlige avgjørelser. Åhhh jeg klandrer ham ikke for det han gjorde. Det er hans eget liv. (...) Jeg tror ikke man kan lære så mye. Dette er jo en person som er jævlig god på ski, liker å ta sjanser åhhh living on the edge åhhh akkurat det er der ikke så veldig å lære av fordi han ligger så langt vekk fra majoriteten (...) Han kører jo grise-bratt og det var det han gjorde også. Droppa en klippe og lander på et minefelt som tok ham...” (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder).

Heraf tydeliggøres det hvordan Kjetil, som hetrodox udøver i skimiljøet, tager afstand til udøverens motiver og risikovurdering samtidig med at han understreger at han ikke er i en position, hvor han kan dømme ham som udøver. Alligevel udtrykker han en vis afstand og understreger at der ikke er noget at lære fra hændelsen. Han begrundes dette ved at denne udøver er så langt væk fra *”majoriteten”*, og de etablerede normer om praktik og adfærd på feltet. Dette kan indikere at han på et principielt niveau ikke vil forholde sig til ulykken, og umiddelbart fordømmer udøverens handlinger.

Informanten, Elias, beskriver på samme måte som Kjetil hvordan det ikke er hans oppgave at dømme andre udøveres risikovurderinger, men at han synes at det er viktig at der i skimiljøet eksisterer sunne holdninger til risiko: *"Vi kan jo ikke bestemme hva folk skal gjøre, men det er jo med til at påvirke et miljø da..."* (Elias, nr 2, lokal helt og skiatlet). Det interessante er hvordan etablerte medlemmer i skimiljøet, som Elias og Kjetil, tager afstand til andre udøvere på baggrund af deres risikoforståelse og legitimerer denne grænse ved at henvise til et kollektivt ansvar. Herved indikeres det hvordan symbolske grænser i skimiljøet i Sogndal uttrykkes gjennom normative forbud og tabuer der vedrører legitime kulturelle holdninger og praksis (Lamont, 1992). Det er centralt at se dette på baggrund af hvad som uttrykkes som gældende doxa og er anerkendelsesværdigt på feltet. Definitionen af legitim risikovurdering må ses i lyset af spillet der spilles mellem udøverne i skimiljøet som felt.

Seks af de syv informanter i analyse materialet bekrefter tendensen til den afstand og moralsk fordømmelse der ses hos informanterne, Kjetil og Elias. Interessant er hvordan skredhændelsen under interviewsamtalerne bliver generaliseret og gjort til en konkret eksempel på dumdristighet og manglende ansvarsfølelse for det kollektive miljø. I Lamonts (1992) optik bliver fordømmelse og afstand til den konkrete udøver legitim og normaliseret i kraft af denne generalisering. Igennem denne type generaliseringer og association med en negativ gruppe af aktører etableres en diskursiv praksis med en distinktiverende effekt i skimiljøet som felt (Lamont, 1992). Af informanternes beskrivelser ses indikationer af hvordan disse ikke kun skaber afstand til denne udøver som skredoffer ved en symbolsk grænse, men at de også producerer en social skillelinje til en generaliseret gruppe af udøvere (Lamont & Molnár 2002). Disse kan normalisere og gjøre det naturligt at dømme og tage afstand til en konkret gruppe af udøvere ved udøvelse af symbolsk magt og reproduktion af den sociale orden.

Konkret italesettes en sådan diskursiv praksis af informanten, Kjetil, der beskriver hvordan senere års fokus på skredkompetence kan medvirke til frygt og usikkerhet blandt skimiljøets medlemmer:

"Du informerer mye (...) så skremmer du også folk fordi du skaper en usikkerhet. Verdt å vite litt som de fleste i Sogndal (...) så vet du på en måte ikke nok til at kunne filtrere det. Det skaper jo en frykt for skred. Folk er jo dritt-redde for skred. I tidligt 2000 tallet så var folk ikke redd for skred, fordi de ikke visste så mye. (...) For eksempel de skredkvelderne som vi har, det er jo veldig bra, men jeg tror at det skremmer mer enn det informerer (...) det blir ekskluderende på grunn av manglende viten..." (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindeveileder).

Citatet henviser til en frygt og angst for snescred som legitimerer bestemte normer og praksis på feltet i forbindelse med færdsel i fjeldet. Dette som en praksis der hegemonisk produceres af

centrale aktører i skimiljøet med høj kompetence og erfaring. Som praktiserende tindevejleder, der afholder skredkursus og foredrag om skred, er Kjetil bange for at han medvirker til et lukket skimiljø hvor udøverne er bange for tage på tur og lære af egne erfaringer. Hvis ingen tør at fejle og dele sine erfaringer, opstår der ikke et læringsmiljø og et fællesskab hvor en åbenhedskultur kan opbygges. Informanten, Kjetil, italesætter hvordan det øgede fokus på sikkerhed kan ekskludere og udelukke visse udøvere på baggrund af manglende erfaring og kompetence.

I forbindelse med ulykken i Frudalen ses konkrete eksempler i analyse materialet som eksemplificerer hvordan symbolske grænser anvendes i skimiljøet Sogndal til at skabe afstand til bestemte skiudøvere. Dette på baggrund af normer som kommer til udtryk med et moralsk indhold, og definerer legitim praksis som diskursivt kommer til udtryk i skimiljøet. Informanten, Kjetil, understreger i interviewsituationen at denne mekanisme bestemt er nødvendig for at etablere en sikkerhedskultur hvor udøvere tager ansvar, og ikke udsætter sig selv og andre for unødvendig fare. Dette samtidig med at en sådan sikkerhedskultur kan medføre visse negative effekter i forhold til at opbygge et skimiljø med en åbenhedskultur hvor der er rum for at dele sine erfaringer og historier. Hvis udøvere føler angst for eksklusion og skam i forbindelse med at tale om ulykker kan en åbenhedskultur ikke bygges op.

4.4.2 Kollektiv fordømmelse

I en diskussion om hvordan en åbenhedskultur undertrykkes er det centralt at beskrive hvordan eventuel fordømmelse opstår og kommer til udtryk.

Informanten, Håvard, beskriver hvordan han tror at det relativt lave antal skredulykker der har været i miljøet vil begynde at stige. Han ser en tendens til at der sker næsten ulykker og risikable situationer i Sogndalsdalen: *"Jeg tror der er ganske mye som er lidt på kanten i Sogndalsdalen, som der ikke meldes fra om eller jeg ved det..."* (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Heri ses hvordan der muligvis opstår hændelser som der ikke snakkes om i miljøet. Dette kan skyldes flere årsager, men i samtalen hentydede Håvard umiddelbart til en modstand imod at dele oplevelser fordi disse kunne påvirke udøvers position i miljøet negativt. Informanten, Mie, blev spurgt om der eksisterer en kultur i skimiljøet for at snakke om ulykker eller ting som kunne gå galt på tur: *"De 5 år jeg boede her, var det først længe efter at jeg hørte igennem andre at den og den personen havde oplevet noget. Og aldrig oplevet at der var nogen hvor man satte sig ned og snakkede om det, med mindre man havde været tilstede..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). De to

citater indikerer umiddelbart at der ikke er mulighed for at snakke om hændelser som kunne ende galt i skimiljøet. Ligeledes påpeger Mies udtalelser hvordan eventuelle hændelser bliver snakket om eller delt i miljøet uden at den konkrete udøver, der var involveret, er tilstede. Dette indikeres ved at hun anvender ordet, *"hørte igennem andre"*, der vidner om en samtalekultur som præges af udbredte tabuer. Dette henviser til et fravær af muligheden om at diskutere erfaringer og oplevelser åbent uden at blive negativt dømt. Denne antagelse bekræftes umiddelbart når informanten, Lisa, beskriver: *"Jeg siger det jo ikke til hvem som helst. Det er jo kun til de nærmeste..."* (Lisa, nr 3 skikører og friluftsdame). Hun beskriver hvordan der fra hendes perspektiv eksisterer en afstand fra andre udøvere hvis man er blevet associeret med den forkerte gruppe af udøvere. Den moralske afstand og fordømmelse får muligvis en kollektiv dimension i skimiljøet. Hvis udøvere har oplevet uheldige hændelser drøfter man dette i lukkede grupper. Hvis ulykkeshændelser bredt i miljøet bliver kendt og diskuteret opstår der umiddelbart mulighed for fordømmelse af denne handling og af udøverne som er involveret.

Dette perspektiv eksemplificeres med en skredhændelse som informanten, Even, oplevede. Han blev taget i sneskred med en gruppe på tur, og beskriver i interviewsamtalen hvordan ulykken efterfølgende var vanskelig at snakke om. Denne ulykke involverede personskaade og tilkaldelse af luftambulance, og historien blev omtalt i medier og blev offentlig tilgængelig. I interviewsituationen kunne man mærke at informanten flere år efter ulykken, fortsat havde vanskeligt ved at snakke om både følelserne, en sådan ulykkessituation involverer, samt hvordan ulykken blev modtaget i skimiljøet: *"Jeg tror du blir dømt. Der kan jo være positive og negative måter, men jeg tror du kan bli dømt (...). Jeg har jo litt intrykk av, at hvis man har været i nærheten av noe, så kan man jo kvie seg på åhhh og man skulle jo selvsagt ønske at det ikke var skjedd, åhhh at der er en del åhhh en form for skam er nok involveret i det..."* (Even, nr. 1, tindevejleder og professionel skiguide). Evens beskrivelser henviser til et konkret eksempel på tendensen til moralsk distance og fordømmelse. At han bruger ord som *"dømt"* og *"skam"* italesætter hvordan denne symbolske grænse kommer til udtryk og modtages. Senere forsøger han at beskrive hvordan der i skimiljøet kunne være bedre muligheder for at tale åbent om ulykken: *"Dette er jo noe som stikker veldig dypt i en. At man kunne nok være bedre, på at de som er involveret over tid, kanskje over lengere tid. Her er der ikke noen fasit, men der ville det ha vært bra da, hva skal jeg si..."* (Even, nr. 1, tindevejleder og professionel skiguide). Af citatet ses det hvordan Even personligt ville ønske at der var bedre mulighed for at efterbehandle og snakke åbent om ulykken. Undervejs i interviewet afbrød han samtalen og var stille i flere minutter. Som interviewer måtte jeg fortsætte med et nyt tema og lede samtalen over på noget mere neutralt.

Denne hændelse indikerer hvordan udøvere som Even på et personligt plan oplever noget som ikke modtages i miljøet på en optimal måde. Idet han føler skam for ikke at kunne forhindre ulykken, og dømt fordi han gjorde en fejl ses en tendens til sådanne tabuer ikke kan kommunikerer eller italesættes. Centralt er hvordan afstanden til Evens handlinger sker på et kollektivt niveau i skilmiljøet. Heri ligger overvejelser af om denne fordømmelse og afstand var opstået hvis ulykken ikke havde været offentlig tilgængelig. Som citaterne fra Håvard og Lisa i starten af afsnittet indikerer bliver eventuelle ulykker kun delt i nære fællesskaber. Imidlertid bidrager dette ikke til at åbne op for en diskussion af ulykker, og dermed opbygge en åbenhedskultur bredt i skilmiljøet.

Informanten, Mie, beskriver hvordan hun også har oplevet det modsatte, nemlig at opleve afstand idet at hun insisterer på at tage transperante beslutninger og diskutere sikkerhed på tur: *"Men jeg har oplevet at dette ikke er greit, at jeg blir den kjipe personen, fordi man alltid skal diskutere. Og det er heller ikke gøy at være den som skal sette spørsmålstegn, for andre kan det ødelegge opplevelsen..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Denne indsigt kan eventuelt nuancere eller udfordre logikken om en etableret hegemonisk sikkerhedslogik som entydigt resulterer i afstand til udøvere der tager for høj eller ureflekteret risiko. Mies udsagn italesætter muligvis hvordan habituel logik og kapital på feltet er til dynamisk forhandling således at en sikkerhedslogik også udfordres af visse udøvere. Dette kan imidlertid også forstås som en grundlæggende angst hos Mie til direkte at konfrontere og indirekte fordømme andre udøvere. Dette fund kan holdes op imod et udsagn fra informanten, Elias, hvori han betvivler sin egen evne til at sige fra overfor udøvere, som udsætter sig selv for en objektivt høj risiko: *"Hadde jeg stått på toppen med en som var klar til å kjøre ned og hadde jeg ment selv at dette ikke var trygt, om jeg da hadde gått han og sagt hva jeg mente, det kommer jo litt an på situationen, det kan jeg ikke svare på her, om jeg hadde gjort det..."* (Elias, nr 2, lokal helt og skiatlet). Dette udsagn henviser muligvis til en usikkerhed hos Elias til at tage afstand til udøvere i en konkret situation ude i fjeldet. I interviewsituationen gav han udtryk for at han ikke havde lyst til at konfrontere disse udøvere ansigt til ansigt, samtidig med at han flere gange i samtalen indirekte eller direkte tog afstand til udøvere han oplevede tog for høj risiko.

Begge citater fra Mie og Elias kan indikere en usikkerhed i forhold til at konfrontere udøvere direkte i en konkret situation. Mie fordi hun ikke vil opleves som den person som *"ødelægger"* turen for andre, og Elias fordi en sådan konfrontation kan resultere i at han overskrider nogle personlige grænser og egen integritet. Dette henviser til en grundlæggende angst og forbehold for direkte at fordømme en konkret udøver. Modsat viser eksemplet med Evens skredulykke og

skredulykken i Frudalen at udøverne i skimiljøet har lettere ved at fælde moralske domme, når det gælder en generaliseret gruppe som udstilles kollektivt.

Af analyse materialet fremgår fund som beskriver hvordan, udøvere på feltet skaber distinktion mellem dem selv og en anden generaliseret gruppe af dumdristige udøvere gennem symbolske grænser. Som tidligere beskrevet kan dette tolkes som en grundlæggende social mekanisme for distinktion mellem center og periferi, i tråd med kriterier for ubalance mellem erfaring og risiko. Imidlertid indikerer skredulykken med Even hvordan et konsekkreret og heterodox medlem kollektivt bliver dømt. Dette nuancerer denne types udøvers position på feltet som den bliver præsenteret i credmodellen. Hvordan udøvere der placerer sig i den øverste del af credmodellen entydigt opnår anerkendelse for deres præstationer vil videre diskuteres.

4.4.3 Ikoniseret og udødeliggjort – skiudøvere øverst i credzonen.

Under interview med informanterne omhandlede en kategori af spørgsmålene om hvor langt udøvere kan presse grænserne for præstation, og om der findes en grænse for hvad som er forsvarligt eller accepteret. Centralt var hvordan visse udøvere legitimt kunne modtage anerkendelse for objektivt set meget risikable præstationer. I Langseth og Salvesen (2018) omtales en signifikant gruppe udøvere som opnår en unik position i miljøet, således at de kan legitimere enorm risiko objektivt set. Denne gruppe som er lokaliseret øverst i credmodellen har både et højt kapitalvolumen og et balanceret forhold mellem erfaring og risiko, således disse opnår stor anseelse og magt i miljøet.

Informanten, Kjetil, beskriver hvordan denne gruppe opstår og opretholdes i kraft af dette optimale forhold mellem anerkendelse og høj risiko: *"Blant de dyktige skikørerne åhhh det er jo en egen liga. Det er klart at hvis du skal få cred der så må du selvfølgelig gjøre none ting som er på kanten. Hvis du skal inn i det miljøet, så er det ikke vits kun køre vanlige ting..."* (Kjetil nr. 1, alpinist og tindevejleder). Kjetils udsagn indikerer hvordan disse udøvere som aktører opnår symbolsk kapitalvolumen og en position på feltet, således disse kan manifestere deres kapitalsammensætning som en del af doxa og habitus på feltet. Hermed ændrer disse udøvere de objektive regler for hvad som er anerkendelsesværdigt, og udfordrer gældende normer for risikoaccept. Implicit viser citatet også at høj risiko og det at gøre ting på grænsen af det mulige er den variabel som manifesterer og reproducerer denne øvre del af feltet. Dette bliver muligvis en medvirkende årsag til at disse udøvers position anerkendes af andre udøvere.

I analysematerialet er den internationalt kendte skyrunner og konkurrenceudøver i randonee, Kilian Jornet, et gennemgående samtaleemne, og han er nævnt som eksempel på en udøver som har stor agtelse i Norge. Vinteren 2017/2018 kørte han Fiva Ruta på Trollveggen¹⁰ i Romsdalen. Denne linjeformation er oprindeligt en naturligt sikret klatrerute som klatres fra bunden med klatreudstyr. Imidlertid så Jornet denne linje som en oplagt mulighed for at tage skiaktiviteten til et nyt niveau. Efterfølgende er denne præstation blevet diskuteret bredt i skimiljøet. Ved tematikken om hvornår en præstation er over et accepteret niveau af risiko beskriver informanten, Mie, hvordan Jornet er en klasse for sig selv:

”Det med Kelian Jornet er veldig fasinerende da. Han gjør jo ting på en helt annen skala end alle andre (...) hans risikovurdering er jo en helt annerledes enn vår. Jeg syntes ikke han tar like stor risiko hvis noen andre skulle ha gjort det samme. Der ville jeg tenke risikoen ville være mye større. Fordi de ikke er like flinke som Kelian....” (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver).

Her ses det hvordan Jornet som udøver tildeles anerkendelse til trods for den objektivt set høje fysiske risiko der er forbundet med hans præstation. Alle informanterne henviser umiddelbart til at Jornet tog en kalkuleret risiko som bliver legitim i kraft af hans færdigheder.

Imidlertid bliver denne distinktion mere nuanceret når informanternes udtalelser analyseres i detaljen. Informanten, Elias, som selv besidder en relativ definitionsmagt på feltet lokalt og nationalt udtaler sig om hændelsen med Jornet: *”Ja det er jo ganske sygt. (...) Han er jo egentlig ikke en skikører, han driver med brattkøring, men han hadde jo gruset ned alpinbakken på ski, men han får jo til det der og mener han kan det. Og at det er indenfor forsvarlige grenser da. Så der er jo nok en grunn til at han gjør det...”* (Elias, nr. 2, lokal helt og skialtet). I citatet ses en dobbelthed idet Elias tilkendegiver at Jornet ikke er en rigtig skikører, men samtidig giver ham en vis anerkendelse for hans præstation. I denne optik adskiller Jornet sig fra de andre atleter beskrevet tidligere. Da Jornet i udgangspunktet er løber, alpinist og konkurrenceudøver i randonee fra alperne besidder han ikke den symbolske kapital som umiddelbart anerkendes i det norske skimiljø. I undersøgelsens perspektiv er det interessant om Jornets præstation idealiseres og udødeliggøres i en sådan grad at dette kompenserer for hans manglende symbolske kapital. Ligeledes om risikoaspektet i præstationen underkendes fordi han som udøver er blevet urørlig i tråd med credmodellen og Langseth og Salvesens undersøgelse.

Informanten, Even, påpeger ligeledes forskellen mellem riskokulturen i Norge og alpelandene idet han som guide mærker hvordan risikologikken og fjeldtraditionen fra alperne adopteres i

¹⁰ Arne Randers Heen og Eirik Heen var de første som i 1931 etablerede Fiva som klatrerute. Det var den første bestigning af Trolltindene fra Romsdalen og ruten går til højre for Trollveggen.

Norge. Han stiller sig kritisk til denne tendens og Jornets præstation da denne netop får indflydelse på risikonormer og udøveres adfærd i Skimiljøet. Ligeledes opfølger informanten, Elias, sit udsagn om Jornet med et generelt perspektiv på risiko hvor han ikke vil give anerkendelse til det, han ser som dumdristig risiko:

"Jeg ville jo tenke... shit han har flaks... Jeg vet ikke om det kan rettfærdiggjøres fordi det går bra. Jeg synes det er dumdristigt uanset. (...) Men hvad som er idiotisk risiko det er lidt forskjellig i mindre miljøer. (...) Det som giver mest kredibilitet er jo at tage fornuftige valg. Jeg føler faktisk at det ikke kun er skikøringen som er det kule, men det at kunne gjennomføre åhhhh ja folk må jo gjøre hva de vil selv, men at de ser på kundskap og gode vurderinger..." (Elias, nr 2, lokal helt og skiatlet).

I lyset af dette generelle perspektiv ses det hvordan Elias ser Jornets præstation som dumdristig da han ikke gennemfører turen med tilstrækkelige sikkerhedsmarginer, og at hans risikoaccept er for høj. Alligevel må det tilføjes at Jornet i medier og i det nationale skimiljø får kredibilitet og anerkendelse for det hans præstation ligesom det ses hos informanten, Mie.

Informanten, Kjetil, medgiver som tidligere udtalt hvordan udøvere må "gå stigen" når han bliver spurgt om forholdet mellem risiko og færdigheder. Han tilkendegiver således at en udøvers position på feltet udgøres af balancen mellem risiko og færdigheder. Imidlertid trækker han et perspektiv på konsekkrering og ikonisering af udøvere frem når han bliver spurgt om Jornets præstationer. Han udtaler at han vil have blandende følelser og ambivalens hvis en af disse udøvere blev taget i et skred på en dag, hvor der åbenlyst ikke var forhold til at give en linje eller top et forsøg. Hvis en konsekkreret udøver underkender åbenlyse faretegn og bliver overstyret af sit ønske om at præstere eller få anerkendelse bliver billedet mere nuanceret, ifølge Kjetil: *"Det er vanskeligt at si. Ja, om det var xxxx som kørte der og trynet der ville jeg nok være tilbøyelig til å si at han bare var uheldig. hvis jeg skal være ærlig. Men i mit stille sinn ville jeg nok også tenke at faen, det var jo faregrad 3..."* (Kjetil, nr. 1, alpinist og tindevejleder). Her beskriver Kjetil hvordan der eksisterer en urørlighed eller ikonisering i miljøet, samtidig med at han selv tager afstand hvis præstationen er åbenlyst dumdristig. Kjetil åbner op for en nuance om at selv de bedste udøvere ikke er helt fejlfrie og urørlige. Han stiller i citatet således grundlæggende spørgsmål ved disse udøveres legitimitet og praksis. Dette kan tolkes som en symbolsk grænse der problematiserer de begrænsninger som præstationer indenfor aktiviteten har. Således tilføjes en nuance til forholdet mellem færdigheder og risiko i credmodellen.

I interviewsituationen havde Kjetil vanskeligt ved at udtale sig om hvad som er acceptabelt og hvad som ikke er acceptabelt blandt dygtige skikørere. For ham rummer distinktion mellem legitim risiko og dumdristig risiko blandede følelser da han selv har oplevet at blive taget i skred, og har mistet flere kollegaer og venner i ulykker i fjeldet. I Kjetils udsagn og

problematisering af de tendenser der ses i forbindelse med Kilian Jornet findes også umiddelbart en selvrefleksion og bevidstliggørelse af egne handlinger og præstationer. Han understreger flere gange at udøvere må gøre hvad de vil og eventuelt dø i forsøget, samtidig med at han andre gange tøver med at give præstationer som involverer høj risiko anerkendelse. Der ses en nuancering i den symbolske grænse som Kjetil opstiller, når han senere bringer en episode frem om en bekendt som døde i en ulykke:

”Med den kompetansen utforskede han nytt terreng, brattere og brattere åhhhh som han til dels kontrollerte med gode nok marginer for ham, men det er jo klart at til slutt så klatrer han bare på papir. Åhhh men så revner det til slutt. (...) Når du er i den flowen åhhh så lenge du er på bølgen så går det fint (...) det er jo en rus på en måte (...) du blir jo avhengig av det (...) Feelingen av at du opphever de normative reglerne...” (Kjetil, mangeårig alpinist og tindevejleder).

Her ses en refleksion hos en udøver som har mange år bag sig med skikøring, og som måske kan se nogle af sine handlinger med en anden forståelse og distance i retrospektiv. I Kjetils citat ses en dobbelthed idet han på den ene side legitimerer denne udøvers kalkulerede risiko, men også tilføjer en dimension med hans behov for *”flowen”* og *”feelingen”* af at mestre ekstreme forhold og gøre det umulige. At udøveren blev *”afhængig”* og ikke længere kunne holde sig indenfor det acceptable risikobillede. I analysens perspektiv må vennens behov tolkes som en higen efter anerkendelse, og ønske om at positionere sig i miljøet af udøvere (Langseth, 2012). Under interviewet med Kjetil mærkede man tydeligt hvordan denne hændelse havde påvirket ham. I lyset af Kjetils egne præstationer som har involveret relativ høj risiko og sandsynlighed for ulykker, kunne dette muligvis også være sket for ham. Det faktum at den omtalte udøver som døde i en ulykken havde børn og familie som blev efterladt, giver umiddelbart den symbolske grænse yderligere en dimension. Det faktum at Kjetil selv har familie som ville blive efterladt, hvis han kom ud for en ulykke, påvirker muligvis det moralske indhold han tager afstand til. Dette fund er interessant da det nuancerer hvordan konsekrede udøvers mulighed for anerkendelse begrænses, og herved indikeres en grænse for anerkendelse i credzonen. Kjetil tilføjer at den omtalte udøvers kompetencer og færdigheder peakede da han var fyldt 30 år, og havde samlet nok erfaring til at tage sporten til et nyt niveau. Det kan antages at han således var konsekreret, og var i en position hvor han kunne manifestere ny kapital og sin position på feltet i tråd med credmodellen. Imidlertid viser Kjetils citater at han til en vis grad giver vennen anerkendelse for det han gjorde, men at han også tager afstand til det faktum at han døde i forsøget på at opnå den anerkendelse.

Et interessant perspektiv er at denne afstand til udøvere som møder loftet i credmodellen, måske først bliver mødt med skepsis hvis disse udøvere dør i forsøget på at opnå anerkendelse og

presse skiaktiviteten til et nyt niveau. Eller endvidere når ulykker indtræder således turvenner eller betalende gæster, udsættes for åbenlys fare ligesom det kom frem i forbindelse med Evens skredulykke. Hvis disse konsekrerede udøvere lykkes i deres forsøg på at tage skiaktiviteten til et nyt niveau vil de sandsynligvis få en vis anerkendelse, ligesom Jornet når han kørte Trollveggen.

4.4.4 Præstation og risiko – eksklusion af kvinder i skimiljøet

Et gennemgående tema for flere af informaterne hvordan kvindelige udøvere bliver legitime deltagere i skimiljøet og kunne deltage på deres egen præmisser. Selvom dette tema ikke direkte er relateret til problemstillingen om risiko, er denne tematik gjort signifikant og italesat i analyse materialet. Ligestilling og køn er et emne som kan give indsigter i forbindelse med distribution af anerkendelse og social differenciering i skimiljøet.

Informanten, Ida, beskriver hvordan hun i visse perioder af hendes ophold på topidræt havde svært ved at finde motivation til at fortsætte som konkurrenceudøver. Især var der høje forventninger til øget kompetenceniveau, men også et ønske om øget risikoaccept i forbindelse med konkurrencer i freeride: *”Der bliver et større og større press på at du må hoppe (...) høye klipper for at opprettholde dine ferdigheter (...). Dette er jo på verdensbasis og i Norgescupen, (...) hver gang du kjører konkurransen så blir det tøft...”* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). I citatet ses det hvordan Ida har vanskeligt ved at beskrive hvordan forventninger fra miljøet påvirker hende negativt, men det kan tolkes som om der har været et grundlæggende press på hende i forhold til at acceptere højere risiko. Ligeledes har der været en konflikt mellem hendes lyst til at stå på ski for hendes egen skyld og for andres skyld: *”Det var ikke for din egen del. Jeg følte at jeg stod på ski for sponsorene mine og folk rundt meg enn for min egen del. Jeg synes ikke det var noe kjekt lengere...”* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Ud fra Idas udtalelser ses det hvordan hun som udøver på feltet har oplevet overgangsritualet i sit skimiljø med blandede følelser. At hun er flyttet fra dette miljø til miljøet i Sogndal kan skyldes flere faktorer, men under interviewet fik man indtryk af at denne overgang havde en betydning for hende, og at det var et bevidst valg.

I samtalen beskrev hun et konkurrencemiljø på topidræt som ikke bare var baseret på normer om et højt præstationsniveau, men også at hun som kvinde skulle bevise at hun havde en legitim plads i klassen. Implicit i hendes beskrivelser ligger der fordringer om hvordan hun som kvinde blev mødt med en forestilling om at hun ikke kunne efterleve de kriterier, der eksisterede for

præstation og risikoaccept. Denne kamp om en legitim plads i gruppen af udøvere og grundlæggende anerkendelse kommer til udtryk i en uerkendt praksis mellem de mandlige udøvere: ”De var veldig trivelige gutter, men de var så faste i deres grupper, at de var ikke interessert i å stå med jentene, fordi på en måte allerede hadde et syn på at vi var dårligere. Men det har jo jenter har jo også en oppgave. Å trene og by på selv. Å vise at jeg kan...” (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Ida italesætter et strukturelt inkorporeret værdisæt hvor igennem kvindelige udøvere forstås og evalueres efter. Resultater til Stoddart (2012) *Making meaning out of mountains: the political ecology of skiing* præsenterer evidens for sådanne strukturer i den amerikanske skikultur. Disse fund indikerede ligeledes at der i skikulturen produceres, vedligeholdes og transformeres kønsrelaterede magtrelationer. Her igennem bliver en signifikant forståelsesramme og praktik reproduceret som giver mænd en privilegeret tilgang til feltet, og begrænser kvinders deltagelse i skimiljøet (Stoddart, 2012).

Dette kommer bredt til udtryk på flere måder i skikulturen. Studiet henviser for eksempel til et uproportionelt kulturkonsum på skifestivaler hvor mænd indtager dominerende hovedroller i skifilm på trods af at mange af de besøgende er kvindelige udøvere. Eller interviews med kvindelige udøvere som kæmper med de typiske billeder af den mandlige eventyrer der er “*physically tough, mentally alert and aloof*” (Stoddart, 2012, s. 131), mens de efterlader familie og venner til at forfølge deres drømme (Stoddart, 2012). Informanten, Ida, trækker denne problematik frem når hun beskriver hvordan hun som kvindelig udøver skulle komme ind i miljøet:

”Jeg tror der har vært et veldig høyt press på det å hoppe høye klipper og når man ser på skifilm, så er det jo gutter som hopper og drar på veldig hardt (...). Der er så mange flinke jenter på ski som ikke tør å melde seg på konkuranser, de tenker de ikke er gode nok og at de ikke får det til. Også er de jo egentlig bedre end de fleste...” (Ida, topidrætsstudent og konkurrenceudøver)

Idas citat viser hvordan de etablerede konventioner og evalueringskriterier på feltet er produceret af mænd og stammer fra en mandlig virkelighedsforståelse. Om Stoddarts amerikanske fund kan overføres til den mere liberale norske skikultur kan imidlertid diskuteres, men i analys materialet ses indikationer til samme tendenser hvis man ser på produktionen af kapital og kulturelle attributter i skimiljøet.

Informanten, Håvard, som også konkurrerer på højt niveau nationalt, beskriver hvordan han oplever det som problematisk at invitere kvinder med eller inkludere dem: ”De er litt vanskelige at rekke ut til også, fordi der ikke er så mange gode jenter på ski. Eller at de ikke passer inn...” (Håvard, nr. 2, konkurrenceudøver). Dette citat kan indikere en umiddelbart uerkendt diskursiv praksis

som ligger implicit i Håvard's måde at forholde sig til kvindelige udøvere. Denne indeholder forudindtagede værdier og normer om hvad kvindelige udøvere kan eller ikke kan præstere. Ligeledes lokaliseres et dominansforhold hvis præmisser produceres i overensstemmelse med føromtalte risikologik og niveau af risikoaccept. I interviewet forsøgte Håvard at forklare og normalisere denne dynamik, og han præciserede flere gange at han forsøgte at få flere kvinder med i miljøet. Imidlertid ses der en grundlæggende hegemonisk og strukturel forståelse i måden han snakker om kvinder i miljøet, og det kan reproducere bestemte forestillinger om disse som udøvere. Når han bruger ordene "*passer ikke inn*" er der yderligere en henvisning til en distinktion som er udtalt.

Hvilke kriterier denne grænse henviser til er åbent for fortolkning, men den indikerer en afstand som Håvard etablerer, og som eksisterer for ham mentalt. Denne tendens til at etablere en ladet kønsdikotomi i måden man anvender sprog og udtrykker sig ses også hos de kvindelige informanter. Når de skulle beskrive den gode skikører i interviewsituationen brugte de næsten konsekvent pronomenet, han, i beskrivelserne, og alle eksemplerne de brugte på gode udøvere var mænd. Dette på trods af at der både i Norge og internationalt findes topatleter som er kvinder. Centralt er at denne forståelse og disse forestillinger etableres uerkendt af begge parter og reproduceres på feltet. Denne problematik kan forstås som en asymmetrisk tilgang til definitionsmagt og manifestation af symbolsk kapital. Kvindelige udøvere kan inkluderes i miljøet så længe de godtager feltets krav om mandlig symbolsk kapital. Så snart kvindelige udøvere forsøger at sætte sin kapital i spil forhindres de i at legitimere sin position på feltet. Samme tendens ses i studier af breakdance-subkulturen i Oslo som i dag rummer både mandlige og kvindelige udøvere (Langnes & Fasting, 2017). Imidlertid møder kvindelige udøvere ikke anerkendelse af deres egne kulturelle sprog og udtryk således de ikke kan påvirke de objektive kriterier for legitim praksis og kapital produktion (Langnes & Fasting, 2017). De kvindelige udøvere i dette studie måtte adoptere maskuline udtryk og gemme sin feminitet væk for at deltage i miljøet.

Studier af Singsaas (2006) beskriver hvordan hegemoniske forestillinger om kvinder i klatring historisk er blevet skabt. I hendes fund henviser hun til hvordan kvindelige udøvere kan placeres i en *double blind* position, mellem det at være kvinde og klatrer (Bourdieu 2000; Singsaas, 2006). Dette perspektiv falder sammen med tendenserne i skimiljøet. Hvis de kvindelige udøvere fungerer som skikørere risikerer de at blive defineret ud fra forestillingen om at være kvinde, samtidig som at de stiller spørgsmålstegn ved mænds naturlige ret til dominans. På den anden side hvis de fremtræder som feminine kvinder opfattes de som forkerte, uegnede og ikke

tilpasset situationen som skikørere (Singsaas, 2006). Disse udøvere må bryde en hegemonisk tolkning af kvindelighed og risikere at fremstå som ufeminine og evt. blive defineret som abnorme og unormale (Singsaas, 2006). Samme dynamik kan lokaliseres i skimiljøet når de kvindelige udøvere i skimiljøet må passe ind i en forud defineret rolle som kvinde, for legitimt at kunne deltage i skimiljøet.

Af analyse materialet fremgår flere perspektiver om kvindelige udøvers legitime deltagelse og vurdering ud fra egne færdigheder. Informanten, Ida, fremhæver hvordan hun i skimiljøet oplever en tendens til at kvindelige skikørere bliver vurderet ud fra udseende og feminine udtryk fremfor sine skifærdigheder: *"At det går på utseene. At jenter (...) i påsken skal stå på ski i bikini og med flagrende hår. (...) Det har ikke noe å si hvordan de er på ski. Bare at de ser bra ut..."* (Ida, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Idas citat henviser til nogle evaluerings- og inklusionskriterier om udseende som fratager hende sin mulighed for at blive accepteret på baggrund af sine kvaliteter som skikører (Singsaas, 2006). Dette kobler hun sammen med hvordan skikulturen præcenteres og udtrykkes på sociale medier: *"Og det har jo noe med sosiale medier å gjøre. At der skal bli tatt så mange bilder og film. Det setter jo et stort press..."* (Ida, nr. 3, topidrætsstudent og konkurrenceudøver). Dette italesætter hvordan kvindelige udøvere gennem distribution af skikulturens æstetiske og kulturelle udtryk på sociale medier kan blive reduceret til et objekt, i overensstemmelse med en hegemonisk maskulin tolkning af kvindelighed. Dette i stedet for at acceptere disse udøvers subjektive kvaliteter som skikørere (Bourdieu, 2002).

4.4.5 To forskellige problemfelter

I kampen om legitim symbolsk kapital i skimiljøet ses tendenser til et dominansforhold som indebærer muligheden for systematisk anvendelse af symbolsk vold der ekskluderer kvindelige udøvere. Dette er især problematisk hvis kvindelige udøvere ikke opnår et kapitalvolumen og en position på feltet som muliggør definitionsmagt til at ændre feltets habituelle struktur og yde indflydelse på feltet (Bourdieu & Wacquant, 1996; Bourdieu, 2002). Dette magtforhold er især problematisk hvis det indebærer arbitrære faktorer som systematisk udelukker kvinder som udøvere, fra at få nogen demokratisk indflydelse på præmisserne for legitimitet og anerkendelse i skimiljøet (Hacking, 1999).

Informanten, Mie, beskriver ligeledes hvordan hun oplevede et stort pres fra miljøet i forhold til færdigheder og præstation. Hun oplevede hvordan der i gruppen af nye udøvere var konkurrence og kamp om at etablere sig i miljøet: *"Den gang ville jeg si at man skal være god på*

ski. Men nå jobber jeg veldig hardt for at det ikke skal være sånn, fordi det var ofte sånn jeg føle det selv..." (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Af Mies citat kommer en nuance frem da hun som kvindelig udøver på feltet umiddelbart også har konkurreret og kæmpet imod andre kvinder: *"Og jeg så at andre rundt meg ofte ikke følte seg gode nok eller der var enkelte som ikke tørte spørre om de kunne bli med (på tur) fordi de ikke følte seg gode nok på ski..."* (Mie, nr. 2, professionel konkurrenceudøver). Idas beskrivelser kan eventuelt nuanceres da præstationspresset måske opleves af alle udøvere der prøver at etablere sig i et professionelt skimiljø. Mies udtalelser indikerer at der måske blandt alle nye udøvere, som forsøger at satse på egne færdigheder og etablere sig i topidrætten, opleves præstationspres og store forventninger. Mie italesætter netop det faktum at flere af hendes veninder følte et stort pres på færdigheder. Som førende kvindelig udøver forsøger hun at ændre på inklusionskriterierne og inviterer flere nye udøvere med på tur.

Således lokaliseres muligvis to forskellige problemfelter. Et som omhandler ligestilling mellem kvindelige og mandlige udøvere, og et andet som omhandler øget præstationspres i norsk skikultur. Hvilket problemfelt som dominerer i skimiljøet Sogndal kræver imidlertid yderligere undersøgelser som undersøger denne problemstilling mere nærgående. Alligevel viser ovenstående citater hvordan der er tendenser til en signifikant hegemonisk og strukturel forståelse af kvindelige udøvere som kan have indflydelse på hvordan de inkluderes og ekskluderes i skimiljøet.

Kapitel 5 Konklusion

Denne masteropgave havde som hovedmål at undersøge hvilken rolle risiko har for distribution af anerkendelse i skimiljøet Sogndal. Det er et centralt fund at skifilm og sociale medier er væsentlige i produktionen af legitime forståelser og værdier om risiko. Denne indsigt bidrog til at undersøge hvordan risiko som værdi kom til udtryk i skimiljøet.

I analysematerialet ses en indikation af hvordan socialisering til feltet involverer inkorporering af bestemte risikonormer og internalisering af risikologik hos udøverne i skimiljøet. Fund indikerer at disse risikonormer er en del af feltets habituelle logik, og bliver en del af den sandhed som konstituerer skimiljøet i Sogndal som felt. Heraf ses indikationer af hvordan risiko som værdi kommer til udtryk i skimiljøet. Dette ved produktion af legitime normer og forståelser af risiko i ovenstemmelse med gældende symbolsk kapital. Kapitalvolumen som samsvarer med feltets iboende doxa, illusio og libido definerer udøvernes position i skimiljøet som felt. Heraf ses tendenser til et socialt hieraki mellem udøverne og mulighed for asymmetrisk fordeling af definitionsmagt og uerkendt symbolsk vold. Dette kom konkret til udtryk ved indikationer af systematisk eksklusion af kvindelige udøvere fra centeret i skimiljøet, således disse i mindre grad kan påvirke kriterier for præstation og legitim praktisering af risiko.

Credmodellen præsenteret af Langseth og Salvesen (2018) blev i analysens sidste del anvendt til at undersøge distribution af anerkendelse i skimiljøet. Der ses fund i analysen som indikerer visse ligheder med logikken i credmodellen i skimiljøet i Sogndal. Indsigter fra analysen indikerer at udøveres præstationer i skimiljøet gives anerkendelse i kraft af et balanceret forhold mellem erfaring og risiko. Dette samsvarer således med de fund som bliver præsenteret i af Langseth og Salvesen (2018).

Imidlertid henviser analysematerialet til visse nuancer i hvordan credzonen i midten af modellen opstår og kommer til udtryk. Distribution af anerkendelse i skimiljøet påvirkes umiddelbart af signifikante moralske værdier udtrykt ved symbolske grænser. Disse symbolske grænser bliver legitime og praktiseres som en del af habitus og kapitalproduktion på feltet. Dette bidrager til at skabe distinktion mellem udøverne i centeret og periferien af skimiljøet. Der kan argumenteres for at grænsen mellem anerkendelse eller dumdristighed i credzonen grundlæggende kan ses som en symbolsk grænse. Imidlertid indikerer dette fund at der eksisterer et loft for kredibilitet og anerkendelse øverst i credzonen, således at skiudøveres mulighed for anerkendelse i sidste ende begrænses af visse sociale konventioner i skimiljøet. Disse konventioner og normer kom til udtryk med et moralsk indhold i analysens diskussion af

skimiljøets åbenhedskultur, og hvordan udøvere, der har været involveret i skredulykker, blev individuelt og kollektivt dømt. Dette med den umiddelbare konsekvens at der i skimiljøet Sogndal opstår dårlige forhold for at diskutere eller bearbejde ulykkeshændelser. Ligeledes eksemplificerer informanternes udtalelser om Kelian Jornets præstation på Trollveggen hvordan et balanceret forhold mellem erfaring og risiko ikke entydigt resulterer i anerkendelse. I lyset af nærværende undersøgelse er der blevet præsenteret fund som åbner op for flere dimensioner på, hvordan risiko har betydning for distribution af anerkendelse. Centralt er hvordan symbolske grænser og det moralske indhold disse repræsenterer har indflydelse på, hvordan udøverses skipræstationer opnår anerkendelse eller modsat miskendes i skimiljøet Sogndal.

Der må imidlertid tages visse forbehold til muligheden af at overføre undersøgelsens fund til andre sociale felter eller aktiviteter. Generaliserbarheden af de sociale dynamikker, som disse fund indikerer i skimiljøet Sogndal, er umiddelbart tæt forbundet med dette sociale felt. Det må antages at de sociale dynamikker undersøgelsen baserer sig på til en vis grad er aktivitetsspecifikke, og knyttet til det sociale felt som opstår på baggrund af skikøring som aktivitet. Dette kan ligeledes komme til udtryk i en række praktiske aspekter. Især ved det faktum at den risiko som opstår i skiaktiviteter er tæt forbundet med det miljø den praktiseres i. Overførbarheden af denne masteropgaves fund til andre aktiviteter vil altid påvirkes af den særegenhed disse aktiviteter repræsenterer.

Imidlertid er nærværende unndersøgelse et eksempel på hvordan credmodellen kan anvendes til at undersøge et andet socialt miljø og aktivitet end klatremiljøet. Yderligere undersøgelse af andre skimiljøer vil kunne videreudvilke nærværende denne masteropgaves fund og kortlægge om tendenserne til en øvre grænse for anerkendelse i credmodellen kan gengives i andre undersøgelser. Ligeledes er det interessant at undersøge om disse nurancer i credmodellen også eksisterer i forbindelse med andre aktiviteter som involverer risiko.

Litteraturliste

- Anderson, L. (2006). Analytic autoethnography. *Jour. Contemp. Ethnogr*, (35), 373–395.
- Alexander, J., 1992. Citizens and enemy as symbolic classification: on the polarizing discourse of civil society. I Lamont, M., Fournier, M (red.). *Cultivating Differences: Symbolic Boundaries and the Making of Inequality*. Chicago: University of Chicago Press.
- Ayer, J.A. (2001) *Language, Truth and Logic*. London: Penguin Books.
- Bischoff, A., & Odden, A. (2000). Moderniseringsprosesser i utmarka: konsekvenser av endringer innenfor friluftslivet. *Utmark: tidsskrift for utmarksforskning*, 1 (1). Hentet 27. 11. 2018 fra <http://hdl.handle.net/11250/2437814>
- Bjørhusdal, B., Haslestad, A., Vereide, V. (2013). *Toppturar i Sogn: skiførar til Sogndalsdalen, Fjærland, Jostedalen og Hurrungane*. Oslo: Fri Flyt AS
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a Theory of Practice*. Cambridge: Cambridge University Press
- Bourdieu, P. (1999). *Meditasjoner*. Oslo: Pax.
- Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (1996). *Symbolisk makt: artikler i utvalg*. Oslo: Pax Forlag.
- Bourdieu, P. (2000). *Den maskuline dominans*. Oslo: Pax.
- Bourdieu, P. og Jakobsen K. (2002). *Distinksjonen. En sosiologisk kritikk av dømmekraften*. Pax Forlag.
- Bourdieu, P., Chamboredon, J. C., & Passeron, J. C. (1991). *The craft of sociology: Epistemological preliminaries*. New York: Walter de Gruyter.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (1992). *An invitation to Reflexive Sociology*. Chicago: Polity press.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (1996). *Refleksiv sosiologi: mål og midler*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S. (2012). Forståelse og tolkning. I Jacobsen, M. Rasmussen, K. Nedergaard, P (red.), *Videnskabsteori i statskundskab, sosiologi og forvaltning*. (1 udg., s. 68-95). København: Hans Reitzels Forlag
- Breivik, G. (1996). Personality, sensation seeking and risk taking among Everest climbers. *International Journal of Sport Psychology*, 27 (3) 308-320.
- Bryman, A. (2012). *Social research methods*. (4 udg.). Oxford, New York: Oxford University Press.

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

- Collin, F. (2012). Videnskabsparadigmer. I Jacobsen, M. Rasmussen, K. Nedergaard, P (red.), *Videnskabsteori i statskundskab, sosiologi og forvaltning*. (1 udg., s. 175-213). København: Hans Reitzels Forlag.
- Csikszentmihalyi, M. (1991). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. New York: Harper Perennial.
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode: en kvalitativ tilnærming*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Dervo, B., Skår, M., Köhler, B., Øian, H., Vistad, O., Andersen, O., & Gundersen, V. (2014). *Friidrettsliv i Norge anno 2014 – status og utfordringer*. (NINA Rapport 1073). Hentet 27. 11. 2018 fra <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2014/1073.pdf>
- Donnelly, P., & Young, K. (1988). The Construction and Confirmation of Identity in Sports Subcultures. *Sociology of Sport Journal*, 5 (3), 223-240.
- Donnelly, P. (2004). Sport and risk culture. K. Young. *Sporting Bodies, Damaged Selves*, (red.) (2. udg.). Oxford: Elsevier. s. 29-57. doi: 10.1016/S1476-2854(04)02001-1
- Dalland, O (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. (5 udg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Evju, H. (2014). *Fremveksten av frikjøring som et moderne fenomen: frikjøring - innhentet av sportifisering?* (Mastergradsoppgave, Norges idrettshøgskole). Hentet 11. 11. 2018 fra <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/219757>
- Ellis, C. S., & Bochner, A. P. (2006). Analyzing analytic autoethnography: An autopsy. *J. Contemp. Ethnogr.*, (35), 429-449.
- Farley, F. (1986). The big T in personality. *Psychol. Today*, (20), 44-52.
- Fletcher, R. (2008). Living on the edge: the appeal of risk sports for the professional middle class. *Sociol. Sport Journal*. (25) 310-330. doi: 10.1123/ssj.25.3.310
- Geertz, C. (1973). Thick Description: Toward an Interpretive Theory of Culture. I Martin, M., McIntyre, L.C. (red.), *Readings in the Philosophy of Social Science*. Cambridge: Harvard University Press.
- Giddens, A. (1996). *Modernitet og selvidentitet: selvet og samfundet under sen-moderniteten*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hellevik, O. (1999). *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Hacking, I. (1999). *The Social Construction of What?*. Cambridge: Harvard University Press.
- Hayano, D. M. (1979). Auto-ethnography: Paradigms, problems and prospects. *J. Hum. Org.*, 104 (38), 99-647.
- Hunt, J. C. (1995). Divers accounts of normal risk. *Symb. Interact*, 1995 (18), 439 - 462. doi: 10.1525/si.1995.18.4.439

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

- Jackson, S.A., & Csikszentmihalyi, M. (1999). *Flow in Sports: The Keys to Optimal Experiences and Performances*. Champaign, Ill.: Human Kinetics.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. (2 udg.). København: Gyldendal akademisk. .
- Langseth, T. (2012). *Spenningsøkningens sosialitet: en sosiologisk undersøkelse av verdssystem i risikosport*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Langseth, T. (2013). *Sosialisering til risikosport*. *Norsk Idrettsmedisin*, 3 (28), 34-36.
- Langseth, T. (2016). Basehopping: opplevelser og anerkjennelse. I K, Østrem. (red.) *Ute! Friluftsliv: Pedagogiske, Historiske og Sosiologiske Perspektiver* (s. 257-278). Bergen: Fagbokforlaget.
- Langseth, T., & Salvesen, Ø. (2018). Rock Climbing, Risk, and Recognition. *Frontiers in psychology*, 9 (1793). doi:10.3389/fpsyg.2018.01793
- Langnes, Tonje F.; Fasting, Kari (2017). Gender constructions in breaking. *Sport in Society* 20 (11). doi: <https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1284809>
- Laurendeau, J. (2006). "He didn't go in doing a skydive": sustaining the illusion of control in an edgework activity. *Sociol. Perspect*, (49), 583–605. doi: 10.1525/sop.2006.49.4.583
- Lamont, M. (1992). *Money, Morals & Manners. The Culture of the French and the American Upper-Middle Class*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lamont, M., Molnár, V. (2002). The Study of Boundaries in the Social Sciences. *Annual Review of Sociology*, 28 (1), 167-195. doi:10.1146/annurev.soc.28.110601.141107.
- Lamont, M., Pachucki, M., Pendergrass, S. (2015). Symbolic Boundaries. I J. Wright (red.) *International Encyclopedia of Social and Behavioral Sciences*. (s. 850-855). Oxford: Elsevier.
- NSD. (u.å.). *Personverntjenester*. Hentet 09. 10. 2018 fra <http://www.nsd.uib.no/personvernombud/>
- Odden, A. (2008). *Hva skjer med norsk friluftsliv?: en studie av utviklingstrekk i norsk friluftsliv 1970-2004*. (Doktorgradsavhandling), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.
- Personopplysningsloven. (2018). Lov om behandling av personopplysninger (LOV-2018-06 15-38). Hentet 05. 11. 2018 fra <https://lovdata.no/lov/2018-06-15-38>
- Popper, K. (2002). *The Logic of Scientific Discovery*. London: Routledge.
- Rogge, M (2015, 1. oktober.). Cody Townsend's *Conquering the Useless Delivers* (filmanmeldelse af *Conquering the useless*, produceret af M. Sharidan) POWDER Magazine. Hentet fra: <https://www.powder.com/videos/cody-townsend-conquering-useless-delivers/>
- Singsaas, M. (2006). Tindebestigersker og andre jøttekvinder ; klatring og kjønn i et historisk perspektiv. *Tidsskrift for kulturforskning*, 5 (3), 37-51.

Gustav Tøstesen
Master i Idrættsvitenskap
2019

Stoddart, M. (2012). *Making meaning out of mountains: the political ecology of skiing*. Vancouver: University of British Columbia Press.

Sørensen, A. (2012). Hermeneutik og Fænomenologi. I Jacobsen, M. Rasmussen, K. nedergaard, P (red.), *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. (1 udg., s. 215-243). København: Hans Reitzels Forlag.

Sølvberg, L. Jarness, V (2018). Klasse, kropp og kultur. *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, 2018 (59), 5-25.

Tremper, B. (2018). *Staying alive in avalanche terrain*. (3 udg.). Seattle: Mountaineers Books

Tordsson, B. (2006). *Perspektiv på friluftslivets pedagogikk*. Bø: Høgskolen i Telemark.

Young, M. K. (1983). *The Subculture of Rugby Players: A Form of Resistance and Incorporation*. (Afhandling) McMaster University, USA. Hentet 20. 10. 2018 fra <http://hdl.handle.net/11375/12010https://www.powder.com/videos/cody-townsend-conquering-useless-delivers/>

Zuckerman, M. (1979). *Sensation Seeking: Beyond the Optimal Level of Arousal*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.

Zuckerman, M. (2007). *Sensation Seeking and Risky Behavior*. Washington, DC: American Psychological Association. doi: 10.1037/11555-000

Wilken, L (2008). *Bourdieu for begyndere*. (2 udg.). Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Appendiks

Appendiks 1: Informationsskriv til informanter

Vil du delta i forskningsprosjektet: Sosialisert til risiko? Et studie av inn- og eksklusjon på baggrund av risikotagning?

Formål

Dette er en forespørsel om deltakelse i et forskningsintervju til min masteroppgave i Idrettsvitenskap ved Høgskolen på Vestlandet. Tema for oppgaven er; Skikjøring, risiko og anerkjennelse. Jeg er interessert i hvorvidt det finnes en sammenheng mellom risikotaking i skikjøring og oppnådd anerkjennelse i personlig nettverk og skimiljøet i Sogndal generelt.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Masteroppgaven bliver skrevet og eventuelt publisert ved Høgskolen på Vestlandet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Årsaken til jeg nettopp kontakter deg er fordi du står på ski og bor i Sogndal hvor denne studien gjennomføres. Gjennom sosiale medier og skimiljøet har jeg fått opplysninger, om at du er aktiv og deltager i skimiljøet og at du er glad for at stå på ski. Derfor vil jeg gjerne høre om dine holdninger til risiko og skikjøring.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du deltager innebærer dette et intervjuet med et omfang på om lag en time. Dette er avhengig av hvor mye prat det blir om de ulike temaområdene vi skal innom. Temaene jeg ønsker å berøre i løpet av intervjuet er: Generell bakgrunn, skibakgrunn, motivasjon, skimiljøet og forholdet til egen og andres risikotaking. Intervjuet vil bli tatt opp på bånd.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg og dit interview vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg, hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Dine opplysninger vil blive behandlet konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det er kun undertegnede og oppgavens veileder Petter Erik Leirhaug ved HVL, som vil have tilgang til opplysningene. Ingen uvedkommende får adgang til personopplysninger, således utsagn, holdninger og meninger m.m. ikke vil kunne spores tilbake til deg. Etter interviewet vil navn og kontaktopplysningene dine slettes og data materialet vil ikke kunne spores tilbake til deg eller kunne gjenkjennes i det ferdige arbeide.

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes slut Maj 2019. Deretter vil resultatene av undersøkelsen bli evt. publisert og lagt på nett etterfølgende.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskulen på Vestlandet har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med: Gustav Tøstesen (gustavtostesen@hotmail.com / 92128086). Eller veileder Petter Erik Leirhaug (petter.erik.leirhaug@hvl.no / 57 67 60 29) på Høgskolen på Vestlandet.

For annen informasjon kontakt NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig (Gustav Tøstesen)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i interview.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 25 Maj 2019.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Appendiks 2: Interview guide

Intervjuguide

Generelle bakgrunnspørsmål

- Alder - Yrke – Bosted.
- Hvilken type skikøring driver du med?
- Når og hvordan begynte du med at stå på ski?
- Kan du huske hvorfor du begynte?
- Hvorfor fortsatte du? Hva appellerte spesielt med dette?
- Hvorfor står du på ski? Hva motiverer dig?
- Hvilke skiopplevelser vil du si har givet dig mest?
- Klarer du at beskrive noe av det som særlig kendetegner disse turer?

Risiko og risikoaccept

- Hvilke type skikøring ser du på som mest krevende?
- Hva definerer dette? Hvilke kriterier ligger til grunn?
- Vil du beskrive nogle af dine skiturer som farlige eller involverer høy risiko? På hvilken måte?
- Hvilken rolle spiller denne risiko i din opplevelse av skiopplevelsen?
- Føler du at risiko i seg selv har en verdi?
- Hvilken type og hvilken grad av risiko er du villig til å acceptere? Og hvilken accepterer du ikke?
- Er risikoen ved skikøring noget som bliver snakket om i dit skimiljø?
- Mener du der i skimiljøet her i Sogndal miljøet er kultur for at snakke om ulykker/næsten ulykker? (Evt. har du noen gang vært skadet eller indblandet i en ulykke, nestenulykke?)
- Har du hørt om skredulykken i Sogndalsdalen for 2 år siden? Hva tenker du i så fall om denne hendelsen og den risiko som udøveren tog?

Skiudøvere

- Holder du dig opdatert på hva andre skiudøvere driver med?
- Hvilke skipræstationer imponerer dig?
- Er der nogen af disse som inspirerer dig spesielt? Og hvorfor?
- Hva kendetegner disse udøveres vurdering av risiko og risikoaccept?
- Hva adskiller en god skikører fra en dårlig en?
- Hvilke typer risikotaking mener du giver kredibilitet?

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

- Kan du huske (evt. beskrive) nogle episoder, hvor du har reagert på at andre skikørere opsøgte for stor risiko?
- Føler du at nogen tager for stor risiko og har for høy risiko accept?
- Findes der tilfælde hvor (du tenker det er okay...) det okay at tage høy risiko?
- Føler du at man udsætter sig for mere risiko desto mere erfaren man bliver?
- Og i så fald, er dette greit?

Scenario:

Hvis nogen du hører om nogen som kører en linje som du vurderer til at være over deres evner, hvordan ville du så reagere:

- Hvordan ville du reagert på dette hvis det gik godt?
- Hvordan ville du reagert, tenkt om dette hvis det ikke gik godt?

Skimiljøet

- Hvordan blev du en del af det miljø du er en del af nå?
- Hva vil du si at skal til for at bli akseptert i dette miljøet?
- Hvordan foregår dette?
- Og er det vanskelig eller tager lang tid?
- Hva mener du giver «kred» i miljøet du er en del af?
- Og kan du beskrive hva som kendetegnes som god «stil»?
- Hva (evt. hvem?) bestemmer om noget er god stil?

Debrifing

- Noe du ønsker å tilføye?
- Hvordan opplevde du intervjuet? (Viktig for kanskje å dra lærdom av og forbedre intervjuet til neste gang)
- Oppsummering av hovedpunkter jeg har fått med meg. "Jeg har ikke flere spørsmål. Har du mer du vil si eller spørre om før vi avslutter intervjuet?" (Båndopptakeren stoppes).

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

Appendiks 3: Godkendelse fra NSD

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Socialiseret til risiko? Et studie af in- og eksklusjon på baggrund af risikotagning.

Referansenummer

656825

Registrert

17.09.2018 av Gustav Bille Lundager Tøstesen - 140981@stud.hvl.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Høgskulen på Vestlandet / Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett / Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Petter Erik Leirhaug, petter.erik.leirhaug@hvl.nop, tlf: 47760370

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Gustav Tøstesen, gustavtostesen@hotmail.com, tlf: 92128086

Prosjektperiode

01.10.2018 - 01.05.2019

Status

12.12.2018 - Vurdert

Vurdering (1)

12.12.2018 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 12.12.2018. Behandlingen kan starte.

MELD ENDRINGER

Dersom behandlingen av personopplysninger endrer seg, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. På våre nettsider informerer vi om hvilke endringer som må meldes. Vent på svar før endringer gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 01.05.2019.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Gustav Tøstesen
Master i Idrettsvitenskap
2019

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Lene Chr. M. Brandt
Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)